

JAARVERSLAG 2018

SCOPE scholengroep Jaarverslag 2018
Stichting voor Christelijk Onderwijs te Alphen aan den Rijn

Inhoudsopgave

Bestuursverslag 2018	D-1
1. Algemene informatie	D-1
1.1. Doelstelling van de organisatie	D-1
1.2. Aanduiding van het beleid en de kernactiviteiten	D-2
1.3. Juridische structuur	D-2
1.4. Interne organisatie en personele bezetting	D-3
1.5. Belangrijke elementen van het gevoerde beleid	D-5
1.6. Ontwikkelingen het onderwijs betreffende.....	D-6
1.7. SCOPE scholengroep – organigram	D-6
2. Governance, medezeggenschap	D-7
2.1. Code Goed Onderwijsbestuur	D-7
2.2. Medezeggenschap	D-7
2.3. Verantwoording	D-7
3. Onderwijs.....	D-8
3.1. Belangrijkste ontwikkelingen in 2018	D-8
3.2. Onderwijsprestaties.....	D-16
3.3. Toegankelijkheid en toelatingsbeleid	D-19
4. Kwaliteitsbeleid	D-21
4.1. Belangrijkste ontwikkelingen in 2018	D-21
4.2. Afhandeling van klachten	D-24
5. Ondersteunende diensten.....	D-27
5.1. Belangrijkste ontwikkelingen in 2018	D-27
6. Personeel	D-29
6.1. Zaken met behoorlijke personele betekenis in 2018	D-29
6.2. Belangrijkste ontwikkelingen in 2018	D-30
7. Huisvesting	D-37
7.1. Belangrijkste ontwikkelingen in 2018	D-37
8. Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen.....	D-41
8.1. Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen in 2018	D-41
9. Financiën	D-43
9.1. Treasurybeleid	D-43
9.2. Continuïteitsparagraaf	D-43
Toelichting vergelijking Jaarrekening 2018 – Jaarrekening 2017	F-4
Toelichting vergelijking Jaarrekening 2018 – Begroting 2018	F-6
Toelichting Begroting 2019	F-9
Toelichting op onderdelen van de Jaarrekening 2018.....	J-1
Controleverklaring.....	J-30
WNT-Verantwoording 2018 SCOPE scholengroep.....	J-34
Afkortingen- en begrippenlijst bij Jaarverslag 2018	J-41
Kengetallen financiële positie	K-1

Bestuursverslag

Bestuursverslag 2018

Om de jaarrekening zinvol te kunnen interpreteren, wordt algemene informatie over de organisatie verschaft. Naast deze algemene informatie worden bijzondere situaties of gebeurtenissen nader uitgelicht.

1. Algemene informatie

1.1. Doelstelling van de organisatie

SCOPE scholengroep is een stichting die scholen verenigt binnen een maatschappelijk kader van uitgangspunten en doelen. SCOPE scholengroep is een organisatie die mensen verenigt op basis van een gemeenschappelijke inspiratie en opdracht.

De grondslag van de stichting luidt als volgt:

“De Bijbel is de bron waaruit de inspiratie wordt geput voor de werkzaamheden die in en ten behoeve van de scholen worden verricht. Die inspiratie bepaalt onze gerichtheid op mens en samenleving, omdat in de persoon en het werk van Jezus en in de verwachting van het Koninkrijk ons een betekenisvol perspectief voor waarachtige menselijkheid en menselijk samenleven wordt geboden. Dat perspectief brengt ons tot de keuze voor een aantal uitgangspunten: ieder kind is welkom, zorg voor kinderen die bijzondere aandacht en begeleiding nodig hebben, gerichtheid op voortdurende ontwikkeling van kinderen, medewerkers en scholen. Dat perspectief is ook bepalend voor de inhoud van ons werk, voor onze visie op leren, op kennis en op de taak- en doelstellingen van ons onderwijs”.

SCOPE scholengroep bestaat bij gratie van het feit dat er in onze samenleving mensen zijn, al dan niet met elkaar verbonden in maatschappelijke verbanden, die vanuit die inspiratie in het leven staan en menen dat er scholen dienen te zijn waar, vanuit dat perspectief, jonge mensen worden opgevoed en onderwezen. Zij worden vertegenwoordigd in de Raad van Toezicht, door mensen die er op basis van specifieke ervaring en deskundigheid op toezien dat het bestuur van SCOPE de scholen inricht en vormgeeft in overeenstemming met grondslag en doelstellingen en er zodoende zorg voor draagt dat scholen beantwoorden aan hun pedagogische en maatschappelijke opdracht.

De basis voor de onderlinge verhoudingen binnen SCOPE scholengroep zijn **vertrouwen** en **fiducie**. Dat geldt op alle niveaus, waarbij de relatie tussen leerlingen en leerkrachten de meest elementaire en tegelijk de meest voorbeeldige is. Zoals leerlingen vertrouwen moeten kunnen stellen in de leerkracht die volop fiducie in hen heeft, zo geldt dat ook in de relaties tussen schoolleiding, leerkrachten, bestuur en toezichthouders.

SCOPE scholen zijn scholen met een opdracht. De meest fundamentele is de pedagogische opdracht. Onze scholen vormen voor leerlingen een omgeving waarin ze zonder enige belemmeringen naar hun volle vermogen kunnen leren. Dat leren is een proces van persoonlijkheidsontwikkeling, veeldimensionaal en integraal. De school is een waardengemeenschap, waar leren een sociale activiteit is. Leren doe je vooral door deel te nemen aan een praktijk van menselijk samenleven. In de microsamenleving die de

school is, gelden leefregels, wordt gereflecteerd op je handelen, ben je dienstbaar aan gemeenschappelijke doelen, word je op waarde geschat, ben je veilig en geborgen, maar word je ook uitgedaagd en beproefd. Je bepaalt niet hoogstpersoonlijk zelf wat je wilt leren, maar je bent wel volop betrokken bij de vraag wat zinvol is voor jou en voor de groep waar je deel van uit maakt.

SCOPE scholen kenmerken zich dus door veiligheid en uitdaging, door creativiteit en productiviteit, door inspanning en reflectie, door leren en vieren.

1.2. Aanduiding van het beleid en de kernactiviteiten

Kern van het beleid van SCOPE scholengroep is uiteraard het realiseren van bovengenoemde doelstelling. De diverse scholen c.q. sectoren van de organisatie hebben, binnen de kaders van het door het bestuur vastgestelde meerjaren strategisch beleid, de ruimte om hun eigen onderwijs vorm te geven en in te richten. De pedagogische opdracht aan de scholen stelt echter in toenemende mate eisen die verder reiken dan het verzorgen van kwalitatief goed onderwijs alleen. Samenwerking met andere instellingen op het gebied van jeugdzorg, maatschappelijk werk, politie en justitie, hoort in toenemende mate tot de kernactiviteiten van SCOPE scholengroep. Dat geldt eveneens voor het scheppen van de (ruimtelijke) voorwaarden waaronder goed onderwijs en adequaat pedagogisch handelen kunnen plaatsvinden. Daarvoor is afstemming met (lokaal) overheidsbeleid een punt van aanhoudende zorg.

Doordat SCOPE instellingen van diverse onderwijssectoren omvat, hoort beleid inzake aansluiting tussen basis- en voortgezet onderwijs en de afstemming tussen regulier en speciaal onderwijs eveneens tot de kernactiviteiten. Dat geldt overigens ook voor het realiseren van doorlopende leer- en zorglijnen met vervolgopleidingen op mbo, hbo en universitair niveau.

Strategisch beleidsplan

De gesprekken over de uitwerking van het strategisch beleidsplan zijn in 2018 op allerlei plaatsen en binnen allerlei groepen in de scholen gevoerd. Vooral de vraag welke onderdelen ervan eerst uitgelicht en uitgewerkt konden worden, is onderwerp van gesprek geweest. Hierbij wordt enerzijds ruimte geboden om op school- of teamniveau kleuring te geven aan de onderdelen van het beleidsplan, anderzijds wordt gezocht naar de mogelijkheid om de uitkomsten hiervan met elkaar in verband te brengen.

1.3. Juridische structuur

De werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de grenzen van de rechtspersoon zoals vastgelegd in de statuten van de Stichting voor Christelijk Onderwijs te Alphen aan den Rijn en omstreken, gevestigd te Alphen aan den Rijn.

Rechtspersoon

Stichting voor Christelijk Onderwijs te Alphen aan den Rijn en omstreken.

Prinses Beatrixlaan 4

2404 XC Alphen aan den Rijn

Postbus 166

2400 AD Alphen aan den Rijn

Inschrijving Kamer van Koophandel:

S 4044.81.85

Belastingdienst:

Fiscaalnummer 8006.81.058

Orgaancodenummer:

40530 Stichting voor Christelijk Onderwijs te Alphen aan den Rijn en omstreken

BRIN-nummers:**Voortgezet onderwijs:**

15BH-000	Groene Hart Leerpark
15BH-001	Groene Hart Lyceum
15BH-004	Groene Hart Rijnwoude
15BH-005	Groene Hart Topmavo
26LR	Groene Hart Praktijkschool

Primair Onderwijs:

04EF	Prisma SO
04EF02	Prisma VSO
06RA	Oranje Nassau School
15BG	De Rank
15GL	Groen van Prinsterer school
15JS	Samen op Weg school
15OU	De Windroos
15YB	J.P. Sweelinckschool
16AA-00	De Stromen (loc. Lupinesingel)
16AA-01	De Stromen (loc. Batenstein)
16AA-03	De Viergang
16DD-00	De Mare (loc. Schelfhorst)
16DD-01	De Mare (loc. Meteorlaan)
16EN	Het Baken
23RH	De Fontein
27LW	Het Mozaïek

1.4. Interne organisatie en personele bezetting

De stichting wordt bestuurd door het College van Bestuur dat bestaat uit twee personen. Op het functioneren van dit college wordt toegezien door de Raad van Toezicht die in het verslagjaar uit vijf personen bestaat.

Het College van Bestuur wordt gevormd door:

P.K. Jansen (voorzitter)
drs. G.W. van Leeuwen

Nevenfuncties P.K. Jansen – geb. 27-04-1955

Katholieke Stichting Ashram College – voorzitter College van Bestuur a.i.

De functie is bezoldigd.*

International Association for Christian Education – voorzitter

De functie is onbezoldigd.

European Council of National Associations of Independent Schools (ECNAIS) –

bestuurslid

De functie is onbezoldigd.

Vereniging Samenwerkingsverband MHR – lid Raad van Toezicht

De functie is onbezoldigd.

SCOPE scholengroep is, verplicht, aangesloten bij het samenwerkingsverband in het kader van de voorzieningen passend onderwijs.

Geertruidastichting – voorzitter bestuur

De functie is onbezoldigd, er wordt voorzien in een beperkte onkostenvergoeding.

De Geertruidastichting is een vermogensbeherende stichting die tot doel heeft uitkeringen te doen aan de Hervormde Gemeente van Alphen aan den Rijn, uitkeringen inzake studiekosten aan (oud-)leerlingen van CSG Groene Hart Lyceum en zijn voorgangers en uitkeringen inzake studiekosten aan familieleden van de oprichter van de stichting.

Stichting ter behartiging van de belangen van het Christelijk Voortgezet Onderwijs in Alphen aan den Rijn en omstreken – voorzitter bestuur

De functie is onbezoldigd.

De Stichting ter behartiging van de belangen CVO is een vermogensbeherende stichting die uitkeringen kan verstrekken ten behoeve van het onderwijs aan de prot. chr. VO-scholen binnen SCOPE scholengroep

SCOPE facilitair B.V. – voorzitter bestuur

De functie is onbezoldigd.

SCOPE facilitair B.V. verzorgt de schoonmaakwerkzaamheden t.b.v. de scholen en ondersteunende diensten binnen SCOPE scholengroep

Nevenfuncties G.W. van Leeuwen – geb. 02-05-1959

Katholieke Stichting Ashram College – lid College van Bestuur a.i.

De functie is bezoldigd.*

Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek – lid Raad van Toezicht

De functie is onbezoldigd.

SCOPE scholengroep is, verplicht, aangesloten bij het samenwerkingsverband in het kader van de voorzieningen passend onderwijs.

SCOPE facilitair B.V. – lid bestuur

De functie is onbezoldigd.

SCOPE facilitair B.V. verzorgt de schoonmaakwerkzaamheden t.b.v. de scholen en ondersteunende diensten binnen SCOPE scholengroep

* Beide leden van het College van Bestuur zijn tevens lid ad interim van het College van Bestuur van Katholieke Stichting Ashram College. Dit is een bezoldigde functie, waarbij SCOPE een vergoeding doorberekent aan Ashram voor de diensten van de leden van het College van het

Bestuur. Voor beide leden van het College van Bestuur geldt dat de ad interim functie binnen de taakstelling van SCOPE valt en dat daarvoor vanuit SCOPE geen extra bezoldiging aan hen wordt betaald.

In de Raad van Toezicht hebben zitting:

Mw. K. de Koeijer
Mw. M.E. Veldman
J. Molenaar, voorzitter
A. Paats
J.P. Wijnhorst

De directie primair onderwijs wordt gevormd door twee clusterdirecteuren.

Mw. J. van Leeuwen-de Graaf
J.E. Vodegel

De directie voortgezet onderwijs wordt gevormd door een sectordirecteur en vier vestigingsdirecteuren.

Mw. drs. A. Schouten (Lyceum)
Mw. P.J. Pison (Topmavo)
A.L. Hol (Rijnwoude)
W.T.J. van Leijden (Leerpark)
W. van Ouwerkerk (Praktijkschool)

De stafdirectie bestaat uit één functionaris:

P. Jharap, directeur personeel

Voor de basisscholen en de school voor speciaal onderwijs zijn directeuren verantwoordelijk; zij functioneren binnen het cluster waar hun school deel van uitmaakt. Het voortgezet onderwijs kent een unitstructuur. Voor iedere unit is een unitleider verantwoordelijk.

SCOPE scholengroep kent reeds een aantal jaren de functie van controller; deze functie wordt vervuld door R. Kollen.

SCOPE scholengroep kent vijf ondersteunende diensten. De hoofden van deze diensten zijn V. Bouwers (Beleid en Kwaliteitszorg), mevrouw J. Zeevaart (Financiële Zaken), R. Ophuis (Huisvesting), F. van Brenk (Systeembeheer) en L. Huisman (Personeelszaken).

1.5. Belangrijke elementen van het gevoerde beleid

In 2017 is de doordecentralisatie gerealiseerd. De bestaande verhoudingen zijn hierbij zoveel mogelijk in tact gelaten. In de doordecentralisatie-overeenkomst is vastgelegd dat als een pand niet meer wordt gebruikt, SCOPE niet tot de verkoop ervan kan overgaan, maar het eigendom terug zal gaan naar de gemeente. De doordecentralisatie wordt gefinancierd met een door de gemeente gegarandeerde lening van de Rijksoverheid. De kosten van de bouwprojecten vallen nog steeds binnen de ramingen en inmiddels zijn er begrotingen voor de inventaris en de inrichting en is hiervoor een bestemmingsreserve nieuwbouw, ICT en inventaris gemaakt voor een bedrag van € 4.125.000.

1.6. Ontwikkelingen het onderwijs betreffende

SCOPE facilitair B.V.

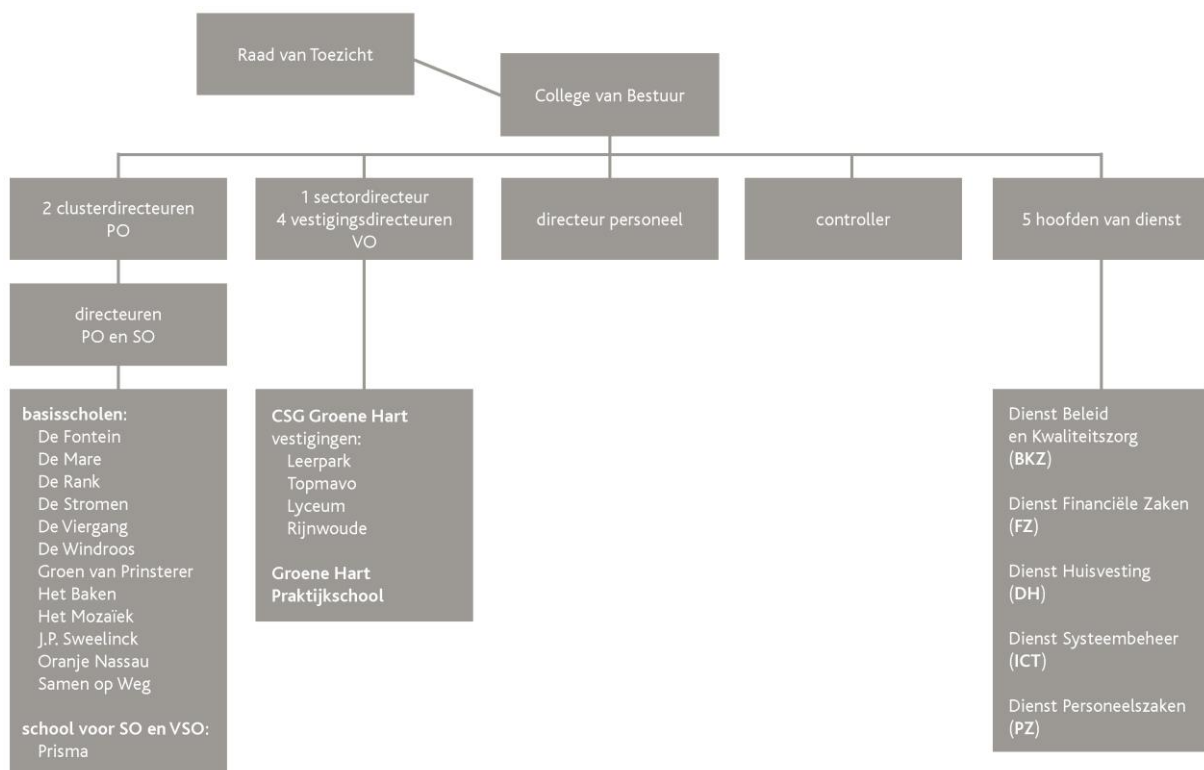
De discussie met de belastingdienst over de intrekking van de beschikking fiscale eenheid tussen SCOPE en SCOPE facilitair B.V. kon in 2018 nog niet worden afgerond. Nadat de belastingdienst tegen de uitspraak van de rechtbank in hoger beroep was gegaan, heeft ook het gerechtshof SCOPE facilitair B.V. op alle punten in het gelijk gesteld. De belastingdienst heeft besloten in cassatie te gaan bij de Hoge Raad.

Op basis van het voorlopige oordeel in de concept-uitspraak van de procureur-generaal bij de Hoge Raad, heeft SCOPE, vooruitlopend op de definitieve uitspraak van de Hoge Raad, besloten de hiervoor gereserveerde gelden (€ 843.750) vrij te laten vallen. De procureur-generaal onderschrijft in het onderhavige geval de visie van SCOPE.

Samenwerking SCOPE en Ashram

Het onderzoek naar de mogelijkheid van een besturenfusie tussen SCOPE en het Ashram College is in een vergevorderd stadium. De planning is dat de besluitvorming over een eventuele besturenfusie voor de zomervakantie 2020 zal plaatsvinden. Als de uitkomst positief zal zijn, kan de effectuering ervan op 1 januari 2021 plaatshebben.

1.7. SCOPE scholengroep – organigram

2. Governance, medezeggenschap

2.1. Code Goed Onderwijsbestuur

SCOPE scholengroep hanteert de door de PO- en VO-raad ontwikkelde gedragscode Goed Bestuur.

2.2. Medezeggenschap

Iedere basisschool en Prisma ZML kent een eigen MR, van waaruit een vertegenwoordiging zitting heeft in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad PO.

Alle vestigingen van het VO hebben een eigen deelraad. De Groene Hart Praktijkschool en de centrale diensten beschikken daarnaast over een eigen MR. Vertegenwoordigers van de deelraden en de beide MR'en participeren in de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad VO.

2.3. Verantwoording

SCOPE scholengroep vindt het belangrijk om zich te verantwoorden over de wijze waarop (financiële) middelen worden ingezet om kwalitatief goed onderwijs te bieden binnen al haar scholen. Dit geldt voor zowel de verticale als horizontale verantwoording. Waar verticale verantwoording voornamelijk gericht is op de wettelijke verantwoording via bijvoorbeeld de Inspectie van het Onderwijs, de Dienst Uitvoering Onderwijs en het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen, wordt bij horizontale verantwoording het gesprek aangegaan met intern toezicht, ouders, schoolteams, leerlingen en andere belangrijke partners van de school.

Beide vormen van verantwoording maken onderdeel uit van het kwaliteitsbeleid van SCOPE scholengroep. Interne en externe belanghebbenden worden op diverse manieren actief betrokken bij beleidsontwikkeling, -evaluatie, -implementatie en -herziening, met als doel het continu blijven verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs. We kunnen dan ook stellen dat er sprake is van een verbetercultuur binnen SCOPE.

Naast interne verantwoording via bijvoorbeeld de medezeggenschapsraden en de Raad van Toezicht, geven we publiekelijke openheid over de wijze waarop we binnen SCOPE werken aan het verzorgen van kwalitatief goed onderwijs. Dit doen we enerzijds door inzicht te geven over financiën, organisatie en onderwijs(beleid, ontwikkeling en prestaties) op bestuursniveau in het openbaar toegankelijke jaarverslag en op schoolniveau via www.scholenopdekaart.nl en de websites van de scholen.

3. Onderwijs

In dit hoofdstuk wordt in paragraaf 3.1 informatie verstrekt over de belangrijkste ontwikkelingen en innovaties die binnen het onderwijs hebben plaatsgevonden. Er wordt ingegaan op bovenschoolse, sectorale en (specifiek voor het voortgezet onderwijs) schoolspecifieke ontwikkelingen. Paragraaf 3.2 staat in het teken van onderwijsprestaties en in paragraaf 3.3 wordt de toegankelijkheid en het toelatingsbeleid besproken.

3.1. Belangrijkste ontwikkelingen in 2018

3.1.1. SCOPE bovenschools

Aansluiting PO-VO

Op het vlak van de overgang van PO naar VO, is er in 2018 ingezet op:

- *Pilot doorlopend arrangement PO-VO*: in de periode mei-oktober 2018 zijn 10 leerlingen (met bestaand zorgarrangement voor wie de overstap groot leek) op individuele basis begeleid door een vaste PO of VO leerkracht in de overstap naar het voortgezet onderwijs. Het doel was om de overstap van deze leerlingen zo soepel mogelijk te laten verlopen en de kinderen naar behoefte te ondersteunen. Het bieden van overstapbegeleiding is door de betrokken leerlingen en ouders positief ontvangen. Aan de kant van de deelnemende scholen bleek behoefte aan aanpassingen op het vlak van communicatie en organisatie (waaronder de selectie van de leerlingen). 2018 en 2019 worden gebruikt om deze aanpassingen door te voeren, zodat in 2020 de tweede pilot van start kan gaan.
- *Overgang PO naar VO*: de directie PO en VO onderzoekt jaarlijks een aantal onderwerpen die relevant zijn in beide sectoren en waar leerlingen/ouders mee te maken kunnen krijgen bij de overgang van PO naar VO. In 2018 is geïnventariseerd hoe onderzoeken ten behoeve van de zorgbehoefte van leerlingen het beste kunnen worden ingezet bij de overgangsfase van PO naar VO. Hoe kunnen we er binnen SCOPE scholen voor zorgen dat onderzoeken die tijdens het PO worden afgenomen, direct bij aanvang in het VO benut worden ter ondersteuning van leerlingen?
- *(Hoog)begaafdheid*: Kaleidoscope is de speciale voorziening binnen SCOPE die zorg draagt voor passend onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen in het primair onderwijs. Afgelopen jaar is er uitwisseling geweest tussen Kaleidoscope en het Groene Hart Lyceum over hoogbegaafdheid. Ook zijn er vanuit het Lyceum, in samenwerking met het samenwerkingsverband Rijnstreek, voorbereidingen getroffen voor het indienen van een subsidieaanvraag hoogbegaafdheid bij het ministerie van OCW.

SCOPE academie

In 2018 is er gestart met een nieuw eenvoudig kosteloos portaal (academie.scopescholen.nl) voor het aanbieden van informatie en het inschrijven voor trainingen. Er zijn zes nieuwsbrieven verstuurd met aandacht voor de aangeboden trainingen en beschikbare instructievideo's via de SCOPE academie.

Onderstaande trainingen zijn in 2018 vanuit de SCOPE academie aangeboden. Ruim 120 medewerkers hebben een van de trainingen gevolgd.

- Ervaar 'taalontwikkelingsstoornissen' in een TOS-circuit

- Voorlichtingsbijeenkomst E-learning Verzuim en Gedrag
- Startbijeenkomst nieuw benoemde medewerkers PO & VO
- Training ‘Oudergesprekken’
- ‘Dossier lezen’ in het VO
- Microsoft Excel opfrustraining

Verder zijn er vanuit de academie verschillende inschrijvingen georganiseerd voor zowel interne als externe voorlichtings- en/of trainingsbijeenkomsten. Ook heeft het derde VO-brede onderwijsfestival plaatsgevonden, waarin de ontwikkelde merkkompassen van de VO-vestigingen met alle collega’s zijn besproken en gedeeld. Doel van de bijeenkomst was kennisdeling en inspiratie. Er is onder meer aandacht geschonken aan de volgende vragen; wat is een merkkompas, wat vinden we ervan, hoe bedden we het in op de scholen, in de lessen en in de leerstof?

Wat betreft het ontwikkelen van nieuw aanbod is er, met input van de functionaris gegevensbescherming, een e-learning module opgezet over *Informatiebeveiliging & privacy (IBP)*. Ook zijn er 23 korte instructievideo’s ontwikkeld voor het werken met de nieuwe touchscreens en voor het werken met Prowise. De Prowise-video’s zijn in 2018 ongeveer 40 keer bekeken en de touchscreenvideo’s 200 keer.

Plannen voor 2019 zijn gericht op het inzetten van e-learning in het onderwijs, het frequenter aanbieden van enkele trainingen en het (deels en tegen betaling) openstellen van trainingen voor belangstellenden buiten SCOPE scholengroep.

Er wordt gestreefd naar een steeds groter en breder (terugkomend) scholingsaanbod vanuit de SCOPE academie, met een trainingskalender die aan het begin van het nieuwe schooljaar bekend is.

Communicatie

De website www.scopescholen.nl is in 2018 vernieuwd. De opzet en inhoud is veranderd en gemoderniseerd en de vindbaarheid van informatie is verbeterd. Op de vernieuwde website wordt veel informatie vanuit het perspectief van de SCOPE scholen gebracht, is er ruimte voor actualiteiten en hebben vacatures een prominente plek gekregen.

Ook de interne en externe nieuwsbrieven zijn vernieuwd.

Bovenstaande vernieuwingen dragen bij aan een verdere professionalisering van SCOPE scholengroep, waarin zichtbaarheid, transparantie en kennisdeling belangrijke aspecten zijn.

3.1.2. Primair onderwijs

ICT beleid

De stijgende lijn in het gebruik van digitale methodieken en devices heeft zich in 2018 voortgezet. In de meeste gevallen gaat het om een aanvulling op reeds bestaande traditionele methodieken. Enkele scholen hebben de overstap naar volledige digitalisering gemaakt bij een of meerdere lesmethodes. Dit is bijvoorbeeld het geval bij De Mare, Groen van Prinsterer en Oranje Nassau.

2018 heeft verder in het teken gestaan van het aanschaffen en in gebruik nemen van touchscreens in de klassen. De eerste ervaringen met onder andere het geven van interactieve lessen zijn zeer positief.

Tussenschoolse Opvang (TSO)

Met ingang van schooljaar 2018-2019 heeft de Oranje Nassau school een “vijf gelijke dagen model” geïmplementeerd, waardoor deze school geen gebruik meer maakt van de SCOPE TSO-organisatie. De andere scholen bleven op dezelfde manier gebruik maken van de SCOPE TSO-organisatie.

Leermiddelenbeleid

In 2018 heeft een inventarisatie plaatsgevonden naar de financiële implicaties van een overstap van traditionele naar digitale leermiddelen. Duidelijk is geworden dat digitale leermiddelen een ander type kosten, ondersteuning en onderhoud met zich meebrengen dan boeken en daardoor veelal duurder uitvallen. Eind 2018 is gestart met een onderzoek naar het toekomstbestendig maken van ons leermiddelenbeleid. Dit wordt in 2019 gecontinueerd door de (nieuw te werven) beleidsmedewerker leermiddelenbeleid.

Sociale veiligheid

Waar in voorgaande jaren de focus lag op het ontwikkelen en implementeren van sociaal veiligheidsbeleid, stond 2018 in het teken van het borgen van dit beleid. Hoe worden resultaten van bijvoorbeeld vragenlijsten en monitoring van incidenten besproken en hoe leiden deze resultaten tot eventuele aanpassingen in het beleid?

Passend onderwijs

In navolging op de constatering in 2017 dat de diensten van de Ambulante Educatieve Dienst (AED) relatief duur zijn, heeft elk bestuur binnen het samenwerkingsverband in 2018 onderzocht hoe passend onderwijs in de toekomst vormgegeven kan worden. Hierbij is nagegaan in hoeverre blijvende kwaliteit geboden kan worden met een andere/kleinere rol vanuit de AED.

In 2017 is een interne beleidsgroep gestart met de vraag hoe passend onderwijs ook de komende jaren op een goede manier kan worden verzorgd binnen alle SCOPE scholen, resulterend in concrete actiepunten. In 2018 is gestart met de prioritering en vormgeving van deze actiepunten. Er wordt gewerkt met een planning voor de komende drie jaar. Resultaat van 2018 is bijvoorbeeld het invoeren van versterkt taalaanbod in alle scholen, in plaats van enkele scholen en het uitwerken van het thema gedragsproblemen.

Taalklas

Ook in 2018 is de taalklas gecontinueerd, mede dankzij een in 2018 gehonoreerde subsidie van de gemeente. Dit dekt de salariskosten van de leerkrachten. De overige kosten (coördinatie, locatie, leermiddelen, e.d.) worden door de deelnemende besturen gedekt. SCOPE scholengroep is penvoerder van de taalklas.

Vroeg en voorschoolse educatie (VVE)

In 2018 is het VVE beleid veranderd; van beleid gericht op vijf VVE-scholen, naar beleid gericht op versterkt taalaanbod voor alle SCOPE scholen. Hierdoor werd het mogelijk om het VVE beleid beter aan te laten sluiten bij passend onderwijs en handelingsgericht werken.

Gevolg van deze verandering is dat het convenant met An Noer en Op Maat, gericht op onderlinge afspraken over extra inzet op VVE, per augustus 2018 is stopgezet. Indien

relevant, wordt ook zonder convenant de samenwerking opgezocht met deze en andere partijen.

Werkdrukvermindering

Vakbonden, PO-Raad en het kabinet hebben op 9 februari 2018 een akkoord bereikt over het terugdringen van de werkdruk in het primair onderwijs. Dit werkdrukakkoord betekent dat scholen met ingang van het schooljaar 2018-2019 extra geld hebben gekregen (€ 155,55 per leerling) om werkdruk aan te pakken. Scholen mogen zelf bepalen hoe deze middelen in te zetten, zolang de PMR akkoord gaat het met bestedingsplan. Binnen de SCOPE scholen hebben (bijna) alle PO-scholen de door de PMR goedgekeurde plannen tot uitvoer gebracht; de uitvoering staat soms onder druk door de arbeidsmarktkrapte. We zien een grote variëteit aan manieren waarop de middelen worden besteed. Hierbij enkele voorbeelden:

- Aanschaf digitale devices en methoden voor leerlingen, zodat nakijktijd van leraren wordt gereduceerd.
- Verminderen van het aantal leerlingen per klas, door een extra groep te creëren.
- Inzetten van een roulerende leerkracht die wisselend ondersteunt in groepen ter ontlasting van de docent.
- Inzet van een vakleerkracht bewegingsonderwijs, zodat leraren deze lessen niet zelf hoeven voor te bereiden en geven.
- Inzet van een evenementenmanager die de organisatie van bijvoorbeeld Sinterklaas en Kerstmis voor z'n rekening neemt.

3.1.3. Voortgezet onderwijs

Didactisch handelen

Leraren zijn succesvoller als ze goed contact kunnen maken met hun leerlingen, een persoonlijke presentatie hebben en hun vak verstaan. Door analyse van dat gedrag blijkt dat de leraar in zijn lessen verschillende rollen vervult: de rol van gastheer, presentator, didacticus, pedagoog en afsluiter. Het onderscheid in deze vijf rollen biedt leraren veel houvast. Bij elke rol is specifiek en effectief gedrag te beschrijven; concreet gedrag, dat is te oefenen en toe te passen.

In lijn met de ontwikkelingen van de afgelopen jaren, is in 2018 op de verschillende VO-scholen verder geïnvesteerd in het bekend maken en bewust toepassen van deze vijf rollen van de leraar. Daarnaast worden de vijf rollen van de leraar gebruikt bij het begeleiden van nieuwe docenten en bij peer review (lesbezoeken collega's).

Doorlopende leerlijnen; aansluiting 4 havo

Al enige jaren zijn de resultaten van de leerlingen van 4 havo onder het gemiddelde. Zowel voor leerlingen van het Lyceum als van overstappers van de Topmavo en Rijnwoude wordt er een overstap naar de bovenbouw gevoeld. Onder begeleiding van Datateam Partners van de Universiteit Twente is in 2018 gestart met een brede analyse van de problematiek aan de hand van de onderzoeksmethode datateam. Hiertoe is op elke locatie een datateam ingesteld. In 2019 wordt de stap gezet naar het formuleren en implementeren van verbeterpunten.

Ontwikkeltijd

In de CAO VO 2018-2019 is afgesproken dat de werkdruk vermindert en leraren meer tijd kunnen besteden aan het verbeteren van de kwaliteit en ontwikkeling van het onderwijs. Vanaf 1 augustus 2019 wordt in het takenpakket van de leraar 50 uur op jaarbasis vrijgespeeld om in te zetten als ontwikkeltijd.

In 2018 hebben de VO scholen nagedacht hoe deze uren vrij te spelen en in te zetten. Voorop staat dat de SCOPE scholen deze structurele ontwikkeltijd op een duurzame manier willen inzetten om de kwaliteit van onderwijs verder te verbeteren. Enkele onderwerpen waar aan gedacht wordt: toetsbeleid, differentiatie, gepersonaliseerd leren. Op bestuursniveau is besloten om de periode tot schooljaar 2020-2021 te benutten om een plan te ontwikkelen hoe ontwikkeltijd kan worden ingezet.

Professioneel statuut

In 2018 hebben alle VO-scholen een professioneel statuut ontwikkeld, conform de eisen van de wetswijziging 2018 (artikel 31a). In aanloop naar het opstellen van een professioneel statuut is aandacht besteed aan (1) het beschrijven van de huidige situatie per vestiging, (2) het afnemen van een vragenlijst aan docenten om vast te stellen waar voldoende zeggenschap ervaren wordt en waar niet en (3) het in werkgroepverband zoeken naar oplossingen voor geconstateerde knelpunten.

In het professioneel statuut zijn de afspraken opgenomen over de wijze waarop de zeggenschap van leraren (vakinhoudelijk, vakdidactisch en pedagogisch) wordt georganiseerd.

Per schooljaar 2018-2019 zijn deze statuten van kracht gegaan.

Nieuwbouw en tijdelijke huisvesting

Er wordt volop gewerkt aan nieuwbouw binnen het VO. Hierbij een opsomming van de highlights van 2018:

- *Topmavo*: in november is het nieuwe gebouw in gebruik genomen. De verhuizing heeft in de kerstvakantie plaatsgevonden.
- *Lyceum*: het Lyceum is in de kerstvakantie verhuisd naar het oude gebouw van de Topmavo. Dit betreft een tijdelijke locatie, zodat gestart kon worden met de sloop van het Lyceum en de nieuwbouw van school.
- *Leerpark*: het oude Leerpark is gedeeltelijk gesloopt om ruimte op hetzelfde terrein te creëren voor de bouw van het nieuwe gebouw. Totdat het nieuwe gebouw klaar is, wordt lesgegeven op drie locaties; de huidige locatie, de Prinses Margrietlaan (waar tevens het bestuursbureau en de meeste bovenschoolse diensten zijn gehuisvest) en het Marsdiep. De tijdelijke locaties zijn in etappes in gebruik genomen, met als gevolg dat er twee verhuizingen nodig waren.

Naar verwachting zijn alle bouwwerkzaamheden medio 2020 afgerond.

Hieronder volgen de ontwikkelingen en innovaties die op schoolniveau hebben plaatsgevonden binnen het voorgezet onderwijs.

Leerpark

- *Professionele leergemeenschap*: het werken met professionele leerteams draagt bij aan het realiseren van eigenaarschap bij docenten en leerlingen en het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs. Op basis van positieve ervaringen uit 2017 is

deze werkwijze in 2018 gecontinueerd. In 2018 zijn leerteams geformeerd rond de thema's effectief docentschap, schoolregels (leerlingen), remedial teaching en coördinatie docentprofessionalisering.

- *Managementinformatie*: ter input voor de verdere verbetering van het onderwijs hebben alle secties de beschikbare leerlingresultaten/-cijfers geanalyseerd. Een van de resultaten was dat ondersteuningsbehoeften al in een vroeg stadium in beeld konden worden gebracht.
- *Zorgbehoefte*: het aantal leerlingen met een zorgbehoefte en de daaraan gekoppelde ondersteuning is de afgelopen jaren fors toegenomen, waardoor ook de druk op ondersteunende collega's en zorgcoördinatie is gestegen. In 2018 is besloten om de formatie van de leerlingondersteuning uit te breiden met een omvang van 0,4 fte.
- *Digitalisering*: er is gebruikgemaakt van digitale leermethoden voor Engels, Nederlands en Rekenen. De eerste ervaringen zijn positief; de methoden zijn zelfsturend en regulerend. Wel is het belangrijk om afwisseling te houden met klassikale uitleg en andere werkvormen; blended onderwijs.
- *Dienstverlening & Producten*: het vak Dienstverlening & Producten is doorontwikkeld door docenten van het beroepsgerichte vak. Daarnaast hebben veertien docenten de door Hogeschool Utrecht verzorgde (in company) minor Dienstverlening & Producten afgerond.
- *Doorlopende leerlijn techniek*: de doorlopende leerlijn techniek heeft vanuit het examenprogramma Dienstverlening & Producten onderdeel DP3 als uitgangsbasis genomen en deze vertaald in kennis en vaardigheden. Op deze wijze is er een programma ontstaan dat vanuit het examenonderdeel DP3 een leerlijn is tot en met leerjaar 4. Op deze manier is er een koppeling tot stand gekomen tussen de leerdoelen in de onderbouw en de examenstof in de bovenbouw. Dit moet leiden tot een aansluitend programma zodat alle leerlingen goed voorbereid aan dit examenonderdeel kunnen deelnemen.
- *Peer review*: er is een start gemaakt met de implementatie van peer review onder docenten. In 2018 vonden collegiale visitaties op vrijwillige basis plaats.
- *Bekendheid vmbo-gl*: de richting vmbo-gl is relatief onbekend bij basisscholen, decanen en (potentiële) leerlingen. Ook wordt vaak gedacht dat vmbo-gl een lager niveau betreft dan vmbo-tl. In 2018 is geïnvesteerd in kennisdeling over vmbo-gl met basisscholen, middelbare scholen en potentiële leerlingen.
- *Internationale Schakelklas (ISK)*: het aantal leerlingen is toegenomen, met name vanuit de landen Syrië en Eritrea. Beide groepen leerlingen komen uit oorlogsgebieden en hebben te maken met traumatische ervaringen. Om leerlingen hierin te begeleiden wordt een groter beroep gedaan op leraren. Voor een deel van de leerlingen uit Eritrea is een vervolgonderwijstraject met mboRijnland ontwikkeld, zodat leerlingen die 18+ zijn, geleid kunnen worden naar vervolgonderwijs. Vanwege het ontbreken van een startkwalificatie zouden ze anders niet kunnen instromen in het Nederlandse onderwijs. In 2018 hebben dertien leerlingen gebruik gemaakt van dit traject.

Lyceum

- *Digitalisering*: het gebruik van iPad's als aanvullend leermiddel is uitgebreid naar alle 3^e klassen en is daarmee doorgedrongen tot de gehele onderbouw. De manier

waarop de iPad wordt ingezet in de les kan nog verder worden ontwikkeld.

Vraagstukken die spelen: wanneer en op welke manier maak je gebruik van de iPad en hoe verhoudt de inzet van iPad's zich tot de traditionele lesmethoden?

- *Technasium*: de eerste lichting 5 havo leerlingen heeft het officiële Technasiumdiploma behaald. Dit kunnen zowel leerlingen zijn die het volledige Technasium hebben doorlopen, als leerlingen die in havo 4 en 5 het profielvak Onderzoek & Ontwerpen hebben gekozen en door middel van een meesterproef hebben laten zien over de eindkwalificaties te beschikken.
- *Gymnasium brugklas*: in 2018-2019 is de tweede lichting leerlingen gestart met de Gymnasium brugklas. Ook dit jaar betreft het een combinatieklas van atheneum- en gymnasiumleerlingen, vanwege het te kleine aantal gymnasium aanmeldingen. In de Gymnasium brugklas krijgen leerlingen meer projectgericht en vaardigheden-onderwijs aangeboden.
- *Gymnasium klas 2*: doordat een aantal leerlingen na de brugklas de overstap heeft gemaakt van atheneum naar gymnasium, is er een volledige tweedejaars klas gymnasium ontstaan. In dit tweede jaar wordt extra aandacht geschonken aan vakoverstijgende projecten.
- *Schoolleiding*: in 2018 werden er twee nieuwe unitleiders gezocht. Eén vacature was ontstaan na het overlijden van een collega. Via tijdelijke vervanging is het gelukt deze functie vast te vervullen. Daarnaast werd een extra unitleider gezocht. Deze vacature is helaas niet vervuld. De wisselingen in en onderbezetting van de schoolleiding hebben een negatieve uitwerking gehad op de snelheid waarop nieuwe ontwikkelingen zijn opgepakt in de school.
- *Professionele cultuur*: de overlegstructuur is veranderd van het werken met units naar thematische werkgroepen. Ook is er meer ruimte gemaakt voor frequentere afstemming met en tussen mentoren en secties.
- *Managementinformatie*: de examenresultaten van havo en vwo liggen boven het landelijk gemiddelde. Alleen het vak scheikunde voldoet nog niet aan de norm en kan voor zowel havo als vwo worden verbeterd. Het verschil tussen het School Examen en het Centraal Examen is zeer gering. In grote lijnen zijn we hierover tevreden en streven we voor leerlingen naar een hoog voorspellend gehalte van de schooltoetsen op het Centraal Examen. Om deze determinatie continu te blijven verbeteren, worden vanuit de schoolleiding elk jaar gesprekken gevoerd met de docentteams van enkele vakken.
- *Verbeteringen n.a.v. evaluaties/tevredenheidsonderzoek*:
 - De leerlingraad wordt vanaf schooljaar 2018-2019 gevoed door leerlingplatforms per leerjaar, met vertegenwoordiging vanuit elke klas. Vier keer per jaar vindt overleg plaats tussen een leerlingplatform en betreffende unitleider, om de inspraak vanuit leerlingen te verbeteren.
 - De kwaliteit van het draadloze netwerk (wifi) is verbeterd.
 - Leerlingen hebben aangegeven meer behoefte te hebben aan activerende werkvormen. Dit onderwerp maakt onderdeel uit van het thema 'alle leerlingen halen meer uit de les' en heeft een plek in meerdere werkgroepen, bijvoorbeeld studievaardigheden, toetsing, differentiatie en intervisie.
- *Teambuilding*: met financiering vanuit het SCOPE innovatiebudget heeft het Lyceum geïnvesteerd in teambuilding gericht op het binden en boeien van leerlingen.

Praktijkschool

- *Nieuwkomers*: er is geïnvesteerd in het verbeteren van de overstap van de Internationale Schakelklas (ISK) naar de Praktijkschool. Zo wonen ISK-leerlingen lessen bij op de Praktijkschool voordat ze de overstap maken en zijn de contacten tussen docenten en coördinatoren van de ISK en de Praktijkschool aangehaald (warme overdracht). Daarnaast is de Praktijkschool lid geworden van het Leernetwerk nieuwkomers van de VO-raad. Deelnemende scholen hebben ervaringen, knelpunten en oplossingen uitgewisseld over hun werkwijzen en over de aansluiting van de ISK naar vervolgonderwijs.
- *Presentis*: na de implementatie van Presentis in 2017 is het gebruik van het programma in 2018 uitgebreid met de onderdelen 'leerlijnen' en 'mijn ontwikkelingsplan'. Deze onderdelen ondersteunen het gepersonaliseerd leren binnen de Praktijkschool.
- *Docentprofessionalisering*: de nadruk van deskundigheidsbevordering lag dit jaar op sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen en het leren van leerlingen. Van de 35 verschillende soorten gevolgde trainingen/opleidingen waren er zeventien hierop gericht. Het team is als geheel geschoold op het onderwerp 'professioneel coachen van leerlingen'.
- *Netwerken*: de Praktijkschool is onderdeel geworden van twee extra netwerken gericht op het plaatsen van leerlingen op de arbeidsmarkt, namelijk Fantastische Lijnen van Holland Rijnland en TechniekHuis Nieuwkoop.

Rijnwoude

- *Coachschap*: in 2018 is gestart met het individuele coachschap. Leerlingen raken met behulp van hun coach bekend met het formuleren van persoonlijke doelen, als opstap naar het realiseren van gepersonaliseerd leren. Al het onderwijzend personeel is coach van een groep leerlingen van verschillende leerjaren en niveaus. Het mentorsysteem is vervangen door het coachschap.
- *Elektronische leeromgeving (ELO)*: alle leerjaren werken met de nieuwe elektronische leeromgeving itslearning. Deze ELO past bij de transitie naar gepersonaliseerd leren en is in eerste instantie ingezet als hulpmiddel voor studieplanners. In de komende jaren wordt toegewerkt naar de inzet van de ELO als effectief leermiddel binnen de leerdoelgerichte onderwijscultuur.
- *Technologie*: met gebruikmaking van het SCOPE innovatiebudget is het technologie-lokaal (voorheen technieklokaal) opnieuw ingericht. Er is een vorm gevonden waarin het lokaal voor meerdere technologiedoelen ingezet kan worden. Onderdelen van het nieuwe vak technologie zijn bijvoorbeeld programmeren en robotica.
- *Dakpanklassen*: m.i.v. schooljaar 2018-2019 is gestart met twee brede brugklassen, de zogenaamde dakpanklassen. De ene klas bevat de niveaus vmbo basis, kader en theoretische leerweg, de andere klas vmbo theoretische leerweg, havo en (incidenteel) vwo. Deze wijziging wordt nauwlettend gevolgd en geëvalueerd zodat eventuele problemen voor aanvang van het nieuwe schooljaar, of waar mogelijk al gedurende het lopende schooljaar, kunnen worden opgelost.
- *Gekozen vakkenpakket vmbo 3-tl*: tot 2018 hadden leerlingen vmbo 3 theoretische leerweg te maken met een erg hoge werkdruk en achterblijvende prestaties. Dit viel te verklaren doordat vmbo-tl leerlingen in het derde leerjaar alle vakken aangeboden kregen en er pas in de 4^e klas gewerkt werd met het gekozen

vakkenpakket. Na afronding van een haalbaarheidsonderzoek is besloten om leerlingen per ingang van schooljaar 2018-2019 al in jaar 3 te laten werken met het gekozen vakkenpakket.

Topmavo

- *Dienstverlening & Producten*: het vierde jaar van het profielvak Dienstverlening & Producten is van start gegaan. Net als voor de jaren 1 t/m 3 geldt dat collega's het onderwijs(materiaal) zelf hebben ontwikkeld, zodat kon worden aangesloten op het projectgerichte onderwijsconcept van de Topmavo. In schooljaar 2017-2018 hebben acht collega's de minor Dienstverlening & Producten van de Hogeschool Utrecht succesvol afgerond. In schooljaar 2018-2019 zijn zes nieuwe collega's aan de minor gestart. Door deze docentprofessionalisering beschikt de Topmavo over voldoende gekwalificeerde collega's om het onderwijs te verzorgen en door te ontwikkelen, toewerkend naar het realiseren van de eindkwalificaties/exameneisen.
- *Rekenen en taal*: in 2017-2018 is het reken- en taalonderwijs aangepast op basis van de resultaten van de evaluatie. De belangrijkste aanpassing was dat het rekenen niet langer hoort bij de docenten Mens & Natuur, maar (nog) meer is te komen liggen bij de wiskundeleraars. Voor het Taalbeleid is er een inventarisatie gemaakt van alles wat er gebeurt binnen de school en zijn eerste doelen geformuleerd voor de komende jaren. Uit de in 2018 uitgevoerde evaluatie blijkt dat deze aanpassingen succesvol waren.
- *Verhuizing*: er is veel aandacht besteed aan de voorbereidingen van de verhuizing naar het nieuwe gebouw. Er was een werkgroep verhuizing en een werkgroep nieuwbouw ingesteld. In beide werkgroepen werd brede inspraak van leerlingen en docenten georganiseerd. Het afscheid van het oude gebouw, de verhuizing en de start in het nieuwe gebouw is soepel verlopen, mede door de transparante communicatie vanuit de werkgroepen, schoolleiding en directie.

3.2. Onderwijsprestaties

3.2.1. Primair onderwijs

Eindopbrengsten

De resultaten van de ROUTE 8 eindtoets van 2018 zijn weergegeven in onderstaande tabel. Dit jaar zijn de signaleringskleuren aangepast en wordt enkel nog met groen en rood gewerkt. Alleen 'Het Baken' heeft dit jaar een lagere score behaald dan de vastgestelde ondergrens. Deze ondergrens wordt bepaald op basis van de samenstelling van leerlingen in groep 8 (gewichtleerlingen) en is daardoor per school anders.

Centrale eindtoets

	Cito	ROUTE 8	
	2016	2017	2018
Oranje Nassau School	539,4	214,1	203
De Viergang	535,2	208,7	211,2
De Rank	532,7	212,4	217,8

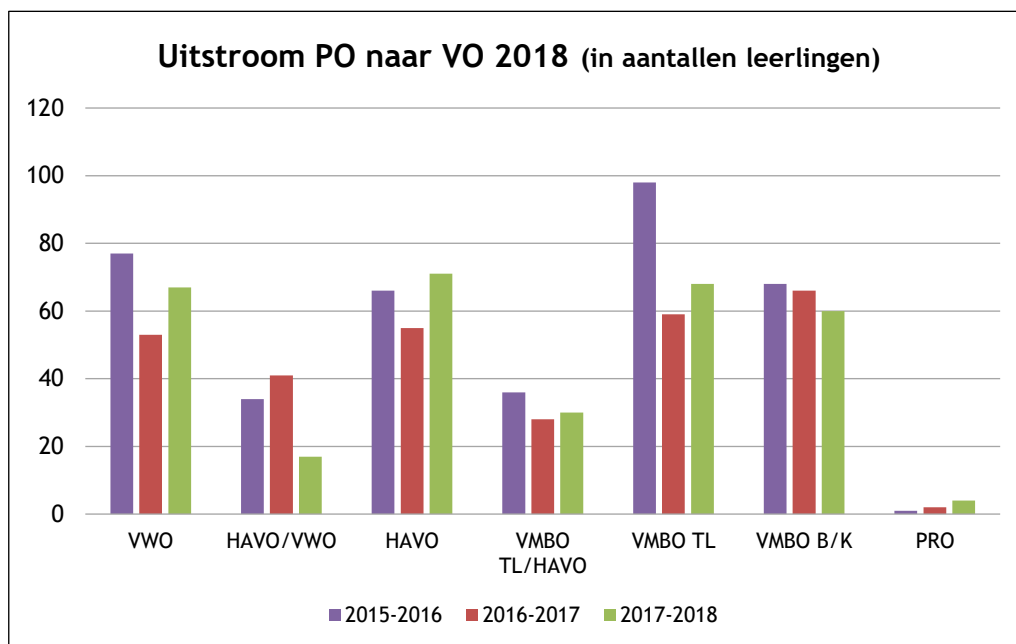
	Cito	ROUTE 8	
	2016	2017	2018
Groen van Prinstererschool	533,5	205,6	203,8
Samen op Weg school	524,5	201,2	214,9
De Windroos	538,9	218,7	213,4
J.P. Sweelinckschool	531,9	204,2	207,4
De Stromen	530,2	203,3	205,8
De Mare	534	208,5	208,2
Het Baken	533,4	204,5	203,2
De Fontein	536	218,2	213
Het Mozaïek	535,4	221,9	214,4
Gemiddeld	533,8	210,1	209,7

	> bovengrens
	tussen gemiddelde en bovengrens
	tussen ondergrens en gemiddeld
	< ondergrens

In de tabel kunnen de resultaten van de centrale eindtoetsen getalsmatig niet met elkaar worden vergeleken. De kleuren daarentegen geven de vergelijking aan.

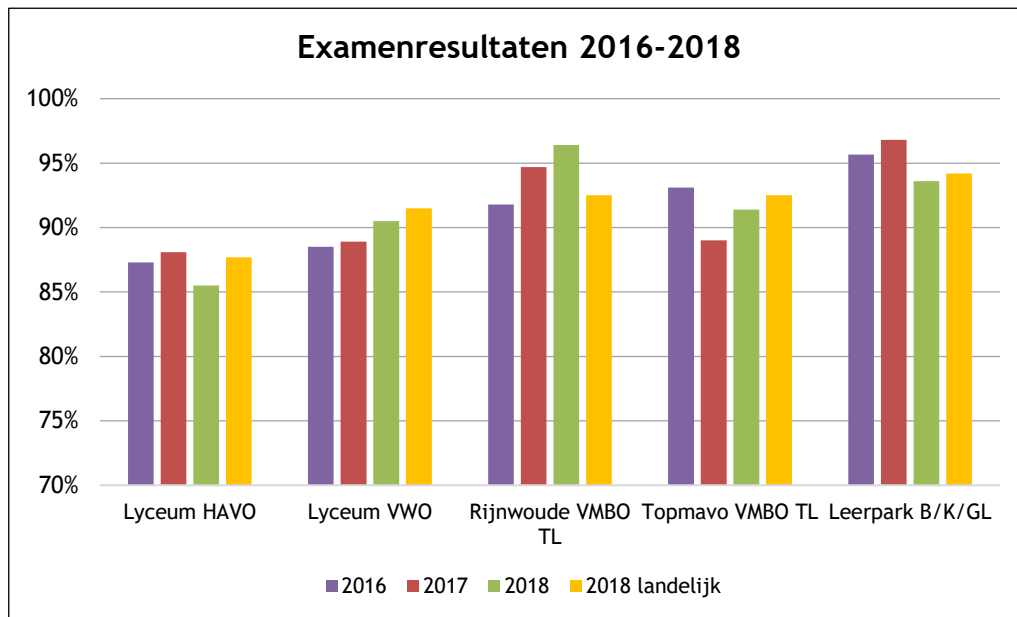
Uitstroom PO naar VO

In onderstaande grafiek worden de verstrekte schooladviezen per uitstroomniveau gepresenteerd van de afgelopen drie jaar. Leerlingen kunnen een advies voor 1 specifiek niveau krijgen, of een gecombineerd advies havo/vwo of vmbo-tl/havo.

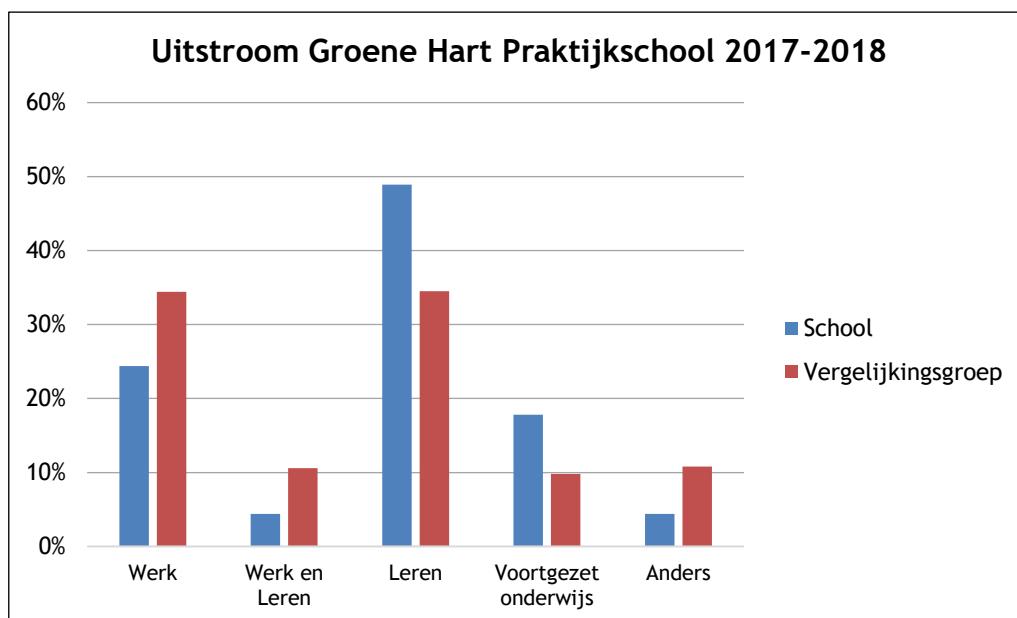

3.2.2. Voortgezet onderwijs

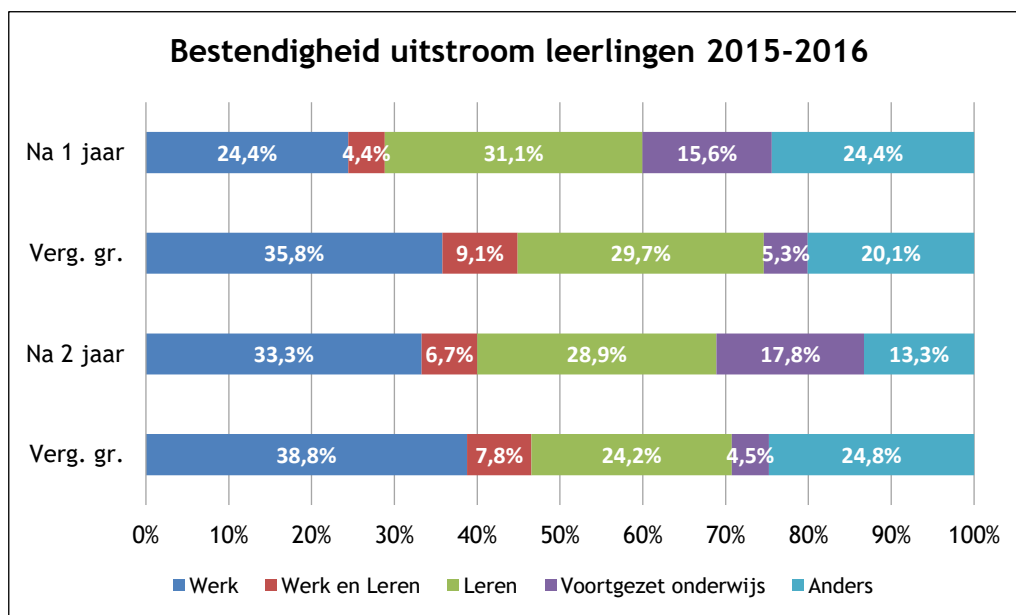
De examenresultaten van de Topmavo, Rijnwoude en het vwo van het Lyceum zijn dit jaar gestegen ten opzichte van het afgelopen jaar. De resultaten van het Leerpark en van de havo (Lyceum) zijn iets gedaald. Als onderstaande resultaten naast de normen van de Inspectie van het Onderwijs worden gelegd, scoort alleen vmbo-g/t van het Leerpark onder deze norm. Alle overige examenresultaten liggen boven de Inspectienorm.

Bijna de helft van de leerlingen start na afronding van de Praktijkschool een vervolgopleiding. Een forse stijging ten opzichte van een jaar eerder, toen ruim 30% van de leerlingen besloot verder te leren. Een daling is waarneembaar in het aantal leerlingen dat na afronding van de Praktijkschool gaat werken. In 2018 start bijna een kwart van de leerlingen na de Praktijkschool met werken. In 2017 was dat nog ongeveer 32%.

Positief wat betreft de bestendigheid van de uitstroom van leerlingen van de Praktijkschool is dat de leerlingen van onze school, ten opzichte van die van andere scholen, minder vaak (na twee jaar) in de categorie ‘anders’ terechtkomen.

3.3. Toegankelijkheid en toelatingsbeleid

Informatie over de toegankelijkheid en het toelatingsbeleid van SCOPE basisscholen is te vinden in de schoolgidsen. In het voortgezet onderwijs is e.e.a. vastgelegd in de schoolondersteuningsprofielen. Schoolgidsen en schoolondersteuningsprofielen zijn te vinden op de websites van de scholen.

4. Kwaliteitsbeleid

4.1. Belangrijkste ontwikkelingen in 2018

4.1.1. SCOPE bovenschools

Interne kwaliteitszorg

In 2018 is het strategisch beraad PO-VO ingevoerd. Dit overleg tussen de directies PO en VO, de directeur personeel en het bestuur van SCOPE heeft tweemaandelijks plaats. Daarnaast houdt het strategisch beraad jaarlijks een tweedaagse ontmoeting, waarbij teamvorming en bezinning op strategische thema's centraal staan.

Voor de keuzes die in het strategisch beraad worden gemaakt, is het strategisch beleidsplan van SCOPE leidend. De agenda bevat inhoudelijke thema's. Het is geen praktisch overleg, maar een afstemming op strategisch niveau.

Externe kwaliteitszorg

De Inspectie van het Onderwijs heeft in 2018 het vierjaarlijks onderzoek bestuur en scholen van SCOPE scholengroep uitgevoerd. De volgende scholen maakten onderdeel uit van dit onderzoek:

Type onderzoek	Betrokken scholen/afdelingen
Bestuursniveau	SCOPE bestuur
Verificatieonderzoek	<i>Basisscholen</i> De Mare Het Mozaïek De Stromen <i>Speciaal onderwijs</i> Prisma VSO <i>Voortgezet onderwijs</i> Groene Hart Leerpark, vmbo-gl en Eerste Opvang Anderstaligen Groene Hart Lyceum, havo
Onderzoek naar risico's	<i>Basisschool</i> Het Baken <i>Speciaal onderwijs</i> Prisma SO
Onderzoek goede school	<i>Basisschool</i> Oranje Nassau <i>Voortgezet onderwijs</i> Groene Hart Topmavo, vmbo-gt Groene Hart Praktijkschool, pro
Onderzoek registratie en melding aan- en afwezigheid	<i>Basisschool</i> De Rank

De mondelinge terugkoppeling van de Inspectie was positief en in lijn met onze eigen bevindingen. De aanbevelingen en herstelopdrachten geven voldoende aanknopingspunten om de kwaliteit van ons onderwijs nog verder te verbeteren. We zien de formele rapportage in 2019 met vertrouwen tegemoet.

4.1.2. Primair onderwijs

Interne kwaliteitszorg

In 2018 is op de volgende manieren gewerkt aan het verbeteren van de interne kwaliteitszorg binnen SCOPE basisscholen:

- *Zelfevaluaties*: er is een studiedag georganiseerd over de wijze waarop zelfevaluaties binnen SCOPE worden gebruikt. De zelfevaluaties van alle SCOPE scholen volgen het Inspectiekader en de eigen aspecten van kwaliteit en dienen ter input voor het SCOPE dashboard. Onderdeel van de studiedag was het daadwerkelijk invullen van de zelfevaluatie. De dienst Beleid en Kwaliteitszorg is nauw betrokken geweest bij de verzorging van deze studiedag.
- *Ouder- en leerlingvragenlijst*: er is in 2018 een stap gezet naar meer uniformiteit in het kwaliteitszorgsysteem, door de 'school-eigen' ouder- en leerlingvragenlijsten te vervangen door SCOPE PO-brede vragenlijsten. De PO-vragenlijsten sluiten aan bij de VO-vragenlijsten, voldoen aan de wettelijk verplichte onderdelen rond sociale veiligheid en bevatten vragen over SCOPE brede beleidsdoelstellingen. De dienst Beleid en Kwaliteitszorg heeft de onderzoeken uitgezet en rapportages per school verzorgd. De positie van de vernieuwde instrumenten in het kwaliteitszorgsysteem op schoolniveau is niet veranderd.
- *Kwaliteitskaart*: de analyse van de zogenaamde opbrengsten op de kwaliteitskaart van de Inspectie van het Onderwijs is beter ingebed in het kwaliteitszorgsysteem. De resultaten maken onderdeel uit van het gesprek dat de schoolleiding met de clusterdirectie heeft. Daar worden tevens, indien nodig, afspraken ter verbetering gemaakt.

Externe kwaliteitszorg

Specifiek voor het primair onderwijs vond in 2018 een verificatieonderzoek van de Inspectie van het Onderwijs plaats binnen het samenwerkingsverband Rijnstreek. Een deel van het onderzoek heeft plaatsgevonden op De Mare. Het onderzoek is positief afgerond.

Zorgondersteuning

Vanuit de middelen passend onderwijs is een talentontwikkeltraject voor Intern Begeleiders (IB'ers) ontwikkeld en gestart, bestaande uit een assessment, individuele coaching en groepsbijeenkomsten/ intervisie rondom thema's. Doel is het optimaal toerusten van de IB'ers in hun functie, zodat leerlingen zo goed mogelijk ondersteund kunnen worden.

Scholing

Naast het reguliere scholingsaanbod op school (scholingsplan) en SCOPE breed, is dit jaar geïnvesteerd in:

- VVE inspiratieavonden
- Schoolleidersopleiding voor (aanstormend) talent; de opleiding is aangeboden samen met drie andere besturen binnen de samenwerking Perspectiefscholen.

- Bevoegdheid bewegingsonderwijs
- Middenmanagement kennismakingstraject
- Opleiding coördinatie woordenschat en dyslexie

4.1.3. Voortgezet onderwijs

Interne kwaliteitszorg

Alle VO scholen hebben, met gebruikmaking van een gezamenlijk ontwikkeld format, het schoolplan voor de periode 2018-2022 opgesteld. In deze nieuwe schoolplannen wordt een expliciete koppeling gemaakt met het strategisch beleidsplan van SCOPE en de jaarplansystematiek. Hierdoor maakt het schoolplan een duidelijk onderdeel uit van de PDCA-cyclus op school- en SCOPE niveau.

Omdat directeuren het schoolplan en jaarplan van minimaal 1 andere directeur (maatjes systeem) van input en feedback hebben voorzien, vindt kruisbestuiving plaats van ideeën en worden onderwerpen die het niveau van een individuele school ontstijgen, sneller geïdentificeerd en sectorbreed opgepakt. Dit kan worden gezien als een mooi voorbeeld hoe vanuit het eigenaarschap van VO-directeuren nader vorm wordt gegeven aan de verbetercultuur binnen SCOPE.

Het Lyceum is gestart met de ontwikkeling van digitale sectiewerkplannen. De inhoud van dit werkplan is nog in ontwikkeling. Het idee is om met input vanuit alle secties en de schoolleiding tot een optimale opzet te komen. Om dit te bereiken hebben secties in 2018, op basis van een inventariserende set vragen vanuit de schoolleiding, een eerste sectiewerkplan opgesteld en feedback gegeven op sectiewerkplannen van andere secties. Transparantie staat in dit traject centraal; alle werkplannen zijn toegankelijk voor elkaar. Tot slot is het intern ontwikkelde dashboard ingezet voor het Inspectiebezoek: de eerste externe review van de opzet en bruikbaarheid van het dashboard. Verbeterpunten naar aanleiding van dit Inspectiebezoek worden in 2019 meegenomen in de doorontwikkeling van het dashboard.

Kwaliteit toetsing

In aanloop naar het opstellen van toetsbeleid heeft een aantal VO-scholen de hoeveelheid toetsen per vak en periode, het type toetsen en het niveau van de toetsen geïnventariseerd. Enkele voorbeelden:

- Het Leerpark heeft een overstap gemaakt naar onafhankelijke, valide en genormeerde toetsen.
- De Topmavo heeft de input van de inventarisatie gebruikt als start voor discussie met docenten over de hoeveelheid toetsen, het formatief versus summatief toetsen, het niveau van de toetsen (RTTI) en de opbouw van de toetsing in het realiseren van de leerdoelen van het vak en de eindkwalificaties van de opleiding. Een werkgroep gaat hier in 2019-2020 verder mee aan de slag.

Externe kwaliteitszorg

De Inspectie voert jaarlijks een prestatieanalyse uit en beslist op basis van eventuele risico's of verder onderzoek noodzakelijk is. Zoals in paragraaf 4.1.1 is aangegeven, heeft in 2018 het vierjaarlijks Inspectieonderzoek bestuur en scholen plaatsgevonden, waarin tevens risico-onderzoeken zijn ondergebracht.

Meerjarenopbrengsten VO 2019

(Gebaseerd op resultaten behaald in 2016, 2017, 2018)

	Lyceum		Topmavo		Rijnwoude		Leerpark		
	havo	vwo	vmbo g(t)	havo	vmbo g(t)	havo	vmbo b	vmbo k	vmbo g(t)
Onderwijspositie t.o.v. advies po	boven norm		boven norm		boven norm		boven norm		
Onderbouwsnelheid	boven norm		boven norm		boven norm		boven norm		
Bovenbouwsucces	boven norm	boven norm	boven norm	onder norm	boven norm	boven norm	boven norm	boven norm	onder norm
Examencijfer	boven norm	boven norm	boven norm		boven norm		boven norm	boven norm	onder norm
Berekend oordeel	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	onvoldoende
Vershil SE-CE	gering	gering	gering		gering		gering	gering	groot

Bron: Inspectie van het Onderwijs

Bovenstaande tabel toont de meerjarenopbrengsten van de VO-vestigingen over de jaren 2016 t/m 2018. Het overgrote deel van de behaalde resultaten ligt (ruim) boven de Inspectienorm. Het bovenbouwsucces van de havo-afdeling van de Topmavo is nog onder de norm. Ter verbetering van onder andere deze resultaten wordt er gewerkt aan het verbeteren van de aansluiting van 3 havo in de Topmavo naar 4 havo bij het Lyceum; zie paragraaf 3.1.3. De onder de gehanteerde norm behaalde resultaten van de vmbo gemengde leerweg van het Leerpark maakte onderdeel uit van het verificatieonderzoek van de Inspectie van het Onderwijs. De opleiding heeft een herstelopdracht gekregen, gericht op het verbeteren van de onderwijsresultaten.

Privacy - Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

In 2016 is de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) aangenomen, die in mei 2018 van kracht is geworden. In 2018 is verder uitvoering gegeven aan de verplichtingen die uit deze vernieuwde wetgeving volgen, zoals het afsluiten van verwerkersovereenkomsten. Daarnaast is met behulp van nieuwsbrieven gewerkt aan de bewustmaking van alle medewerkers inzake privacy-aangelegenheden. Dit is een doorlopend proces.

In 2018 is een functionaris gegevensbescherming benoemd.

4.2. Afhandeling van klachten**4.2.1. Klachtenregeling**

SCOPE scholengroep heeft voor een zorgvuldige behandeling van klachten een onafhankelijke klachtencommissie. De landelijk vastgestelde modelregeling is van kracht en op één punt (een rehabilitatieregeling) uitgebreid. Er is in het verslagjaar 2018 één klacht door de commissie in behandeling genomen en naar tevredenheid afgehandeld.

4.2.2. Klokkenluidersregeling

De 'Regeling inzake het omgaan met een vermoeden van misstand' is sinds 2010 van toepassing binnen de organisatie. Deze klokkenluidersregeling geldt voor alle scholen die onderdeel uitmaken van de Perspectiefscholen, het samenwerkingsverband waarin CSG Groene Hart participeert.

4.2.3. Gedragcodes ICT

SCOPE scholengroep kent drie gedragcodes ICT, namelijk:

- Protocol dat is gericht op het gebruik van door SCOPE beschikbaar gestelde ICT voorzieningen voor werknemers, stagiaires en vrijwilligers.
- Protocol dat is gericht op het gebruik van door SCOPE beschikbaar gestelde ICT voorzieningen voor leerlingen. Een vereenvoudigde versie is van toepassing op basisschool leerlingen.
- Mediagedragsprotocol dat in 2018 van kracht is geworden.

5. Ondersteunende diensten

5.1. Belangrijkste ontwikkelingen in 2018

5.1.1. Dienst Financiële Zaken

DigiOffice – Elvy

2018 is het eerste jaar dat het digitale factuurverwerkingsproces volledig in bedrijf was. Gedurende het jaar zijn er nog enkele verbeteringen op maat voor SCOPE doorgevoerd die hebben bijgedragen aan een snellere en accuratere verwerking van de facturen. Daarnaast hebben deze aanpassingen het papiergebruik op de afdeling verder beperkt.

WIS Collect

Nadat in 2017 voor het eerst is gewerkt met WIS Collect voor het digitaal versturen van facturen aan de ouders van het voortgezet onderwijs, zijn er in 2018 kleine aanpassingen aangebracht om dit proces te verbeteren. Zo is ervoor gekozen om de facturatie voor de schoolkosten per locatie te laten plaatsvinden. Per locatie is er een factuursjabloon op maat gemaakt zodat ouders een duidelijkere koppeling met de voor hen bekende school hebben. Daarnaast hadden de ouders dit jaar voor het eerst de mogelijkheid om digitaal een keuze te maken om wel of niet de vrijwillige ouderbijdrage te betalen.

Sumatra

Binnen Sumatra kunnen budgethouders realtime de stand van zaken van de aan hen toebedeelde budgetten bekijken. Voorheen kon men slechts de mutaties die hadden plaatsgevonden zien. In 2018 is de mogelijkheid voor budgethouders toegevoegd om ook de achterliggende documenten (facturen en eventueel andere bescheiden) in te zien.

5.1.2. Dienst Systeembeheer

Aanbesteding ICT

Er is een start gemaakt met de aanbesteding voor ICT. Samen met Unicoz is deze aanbesteding uitgevoerd. In deze aanbesteding is een uitvraag gedaan naar de meest aangeschafte hardware: desktops, laptops en monitoren.

Wifi-omgeving

Nadat eerst onderzoek is gedaan naar een geschikte wifi-oplossing en een proeftuin opstelling, is er gekozen voor de oplossing van Aerohive. Binnen CSG Groene Hart is deze oplossing nu volledig geïmplementeerd. Docenten en leerlingen kunnen met meer dan één device tegelijk gebruikmaken van het draadloze netwerk.

Segmentatie

Binnen CSG Groene Hart zijn de vestigingen met elkaar verbonden middels draadloze verbindingen met als centrale punt de Alticom toren. In deze situatie kon het voorkomen dat een storing op de ene vestiging van invloed was op de andere. Er is gestart met een complex traject van segmentatie; alle vestigingen zijn nog steeds verbonden met elkaar, maar de invloed bij storingen is dan minimaal.

Telefonie

Doordat in september 2019 de ISDN-functionaliteit komt te vervallen en in verband met de tijdelijke huisvesting, is de keuze gemaakt om over te stappen naar VoIP telefonie. Eind september 2019 zijn alle VO-vestigingen en een groot aantal basisscholen aangesloten op de online SCOPE telefooncentrale.

Cloud Services

Doordat veel gebruikers met een eigen device werken, is het van belang dat documenten overal beschikbaar zijn en tegelijkertijd veilig worden opgeslagen. Gebruikers zoeken daar zelf oplossingen voor door bijvoorbeeld programma's als Dropbox te gebruiken. Om deze wildgroei tegen te gaan, is een eigen private Cloud (ownCloud) geïnstalleerd. Steeds meer gebruikers maken de overstap naar deze Cloud service.

5.1.3. Diensten Beleid en Kwaliteitszorg, Personeelszaken en Huisvesting

De belangrijkste ontwikkelingen binnen de diensten Beleid en Kwaliteitszorg, Personeelszaken en Huisvesting zijn opgenomen in respectievelijk de hoofdstukken 4 (Kwaliteitsbeleid), 6 (Personeel) en 7 (Huisvesting).

6. Personeel

6.1. Zaken met behoorlijke personele betekenis in 2018

In 2018 zijn de volgende personele zaken gerealiseerd:

- De verzuimprocedure is SCOPE-breed geactualiseerd en ten aanzien van vastlegging en signalering digitaal ingericht. Hierbij zijn directeurs/leidinggevenden meegenomen en getraind in de actualiteiten en het goed bespreekbaar maken van verzuim.

Ontwikkeling verzuim 2017 en 2018

SCOPE Verzuim	VP* 2017	VP* 2018	MF* 2018	VP Sector 2017**	MF Sector 2017**
SCOPE PO	4,02	3,62	0,98	5,9	1,0
SCOPE VO	3,25	3,97	1,21	5,3	1,6

* VP = Verzuimpercentage, MF = Meldingsfrequentie

** Eindrapportage verzuimonderzoek Onderwijzend Personeel in het PO en VO over het kalenderjaar 2017. De landelijke cijfers voor 2018 zijn nog niet beschikbaar.

- Vanuit SCOPE is een Arbocommissie opgezet, met vertegenwoordiging van de directie VO, directie PO en een afvaardiging namens de diensten, om uitvoering van de Arbowet, arbobesluiten binnen de organisatie goed in beeld te hebben en waar mogelijk zaken gezamenlijk op te pakken. Er is o.a. een start gemaakt met het opstellen van een Arbobeleidsplan voor SCOPE.
- De leidinggevenden en medewerkers (inclusief GMR PO en VO) zijn verder geïnformeerd over de veranderde wet- en regelgeving op het gebied van Arbo.
- Zowel SCOPE als het Regionaal Transfer Centrum (RTC) werken gezamenlijk aan het oplossen van de arbeidsmarktproblematiek inzake krapte van leraren in het primair onderwijs. In de praktijk stromen kernteamleden ("vervangingspool") vaker bij SCOPE in in de vaste formatie. De uitdaging blijft om zowel de vacatures in de vaste formatie als in het kernteam volledig te vervullen.
- Vanwege het verwachte tekort aan schoolleiding en het borgen van kwaliteit is samen met een aantal collega-besturen in het primair onderwijs een incompany opleidingstraject voor schoolleiders opgezet. Hieraan nemen vanuit SCOPE vijf collega's deel.
- Een aantal personele dossiers die een oplossing behoeften, zijn in 2018 afgehandeld of opgepakt en krijgen in 2019 hun vervolg.
- Vanuit de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) en het thema werkdruk worden door de scholen passende maatregelen ingezet om de werkdruk te verlagen. Mede vanuit de RI&E is onderzoek gedaan naar effectieve maatregelen en aan scholen de mogelijkheid geboden om hier samen met het team mee aan de slag te gaan.
- De verdere professionalisering van de casemanagers heeft zich vooral gericht op Arbobeleid.

In 2018 heeft het strategisch personeelsbeleid in wording een vervolg gekregen in het Strategisch Beraad. De organisatie is het erover eens dat de benadering naar onze medewerkers meer vanuit persoonlijk leiderschap moet gebeuren dan instrumenteel. Vanuit personeelsmanagement wordt dus meer de menselijke kant (Human Being management) in plaats de instrumentele kant (Human Resource management) omarmd.

Ontwikkelingen wet- en regelgeving en CAO

De steeds wijzigende wet- en regelgeving, o.a. ten gevolge van de Wet Werk en Zekerheid (WWZ), de nieuwe Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) en de nieuw afgesloten CAO's binnen beide sectoren, zorgen voor een toegenomen werkdruk. Sinds oktober 2017 wordt door personeelszaken daarnaast ook externe ondersteuning verleend voor 0,4 fte op het Ashram College.

Beleid met betrekking tot behoud van werkgelegenheid

SCOPE scholengroep heeft geen specifiek beleid met betrekking tot ontslaguitkeringen geformuleerd maar volgt de afspraken die in wettelijke regelingen en de CAO's zijn vastgelegd.

Binnen SCOPE wordt gekeken naar mobiliteit en inzetbaarheid van medewerkers en, in lijn met de visie op mensen: zitten de juiste mensen op de juiste plek?

Bij beëindiging van een arbeidsovereenkomst zijn de inspanningen van SCOPE gericht op het herplaatsen van medewerkers binnen de eigen organisatie of te begeleiden van werk naar werk.

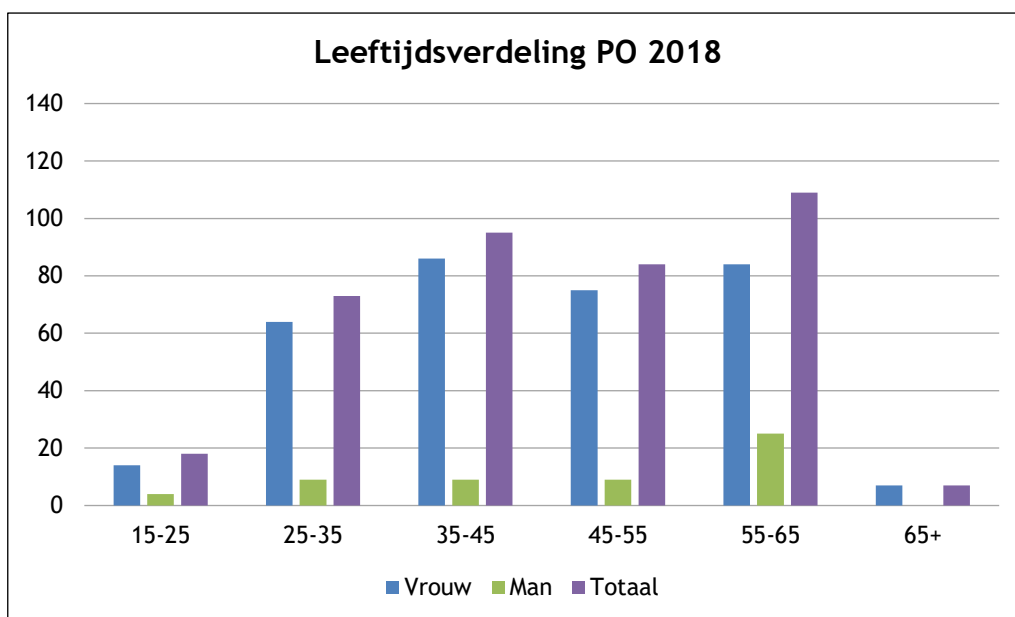
6.2. Belangrijkste ontwikkelingen in 2018

6.2.1. Personele ontwikkeling PO

Leeftijdsverdeling PO

Het personeel in de leeftijdscategorie 15-25 jaar in het SCOPE PO is t.o.v. 2017 licht gedaald van 4,75% naar 4,66%. Het landelijk beeld vertoont een stijging van 4,18 naar 5,05%. De leeftijdscategorie 45 jaar en ouder vertegenwoordigt 51,81% van het personeel in het PO; landelijk bedraagt dit 46,65%. Mannen zijn maar voor 14,51% vertegenwoordigd; landelijk is dit 15,19%.

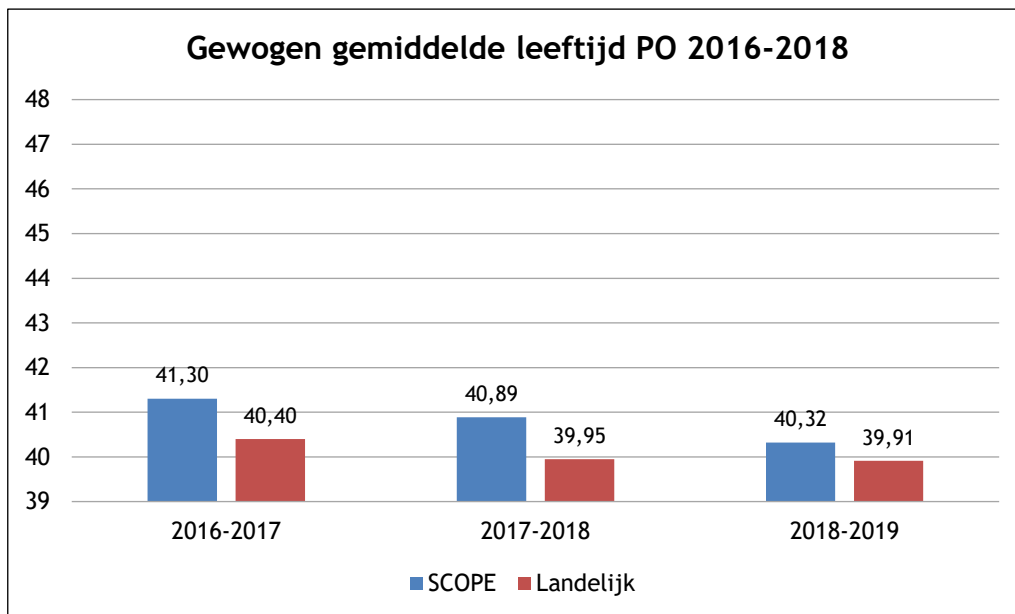
Op grond van onderstaande tabel zien wij binnen SCOPE een grote groep van 35-45 en 55-65-jarigen die het vooruitzicht hebben om langer te moeten doorwerken. De diverse regelingen die er zijn ten aanzien van duurzame inzetbaarheid zijn derhalve voor alle leeftijdsgroepen en levensfasen van toepassing. Onze mensen vitaal (be)houden en zorgen dat SCOPE een aantrekkelijk werkgever blijft, zal in een krapper wordende arbeidsmarkt steeds belangrijker worden.

Gewogen gemiddelde leeftijd PO

De gewogen gemiddelde leeftijd in het PO van SCOPE is in 2018 met 0,57 jaar gedaald naar 40,32 jaar. In de Tweede Regeling bekostiging personeel PO 2018-2019 is de geraamde landelijk GGL ten opzichte van 2017 met 0,04 jaar lager vastgesteld op 39,91.

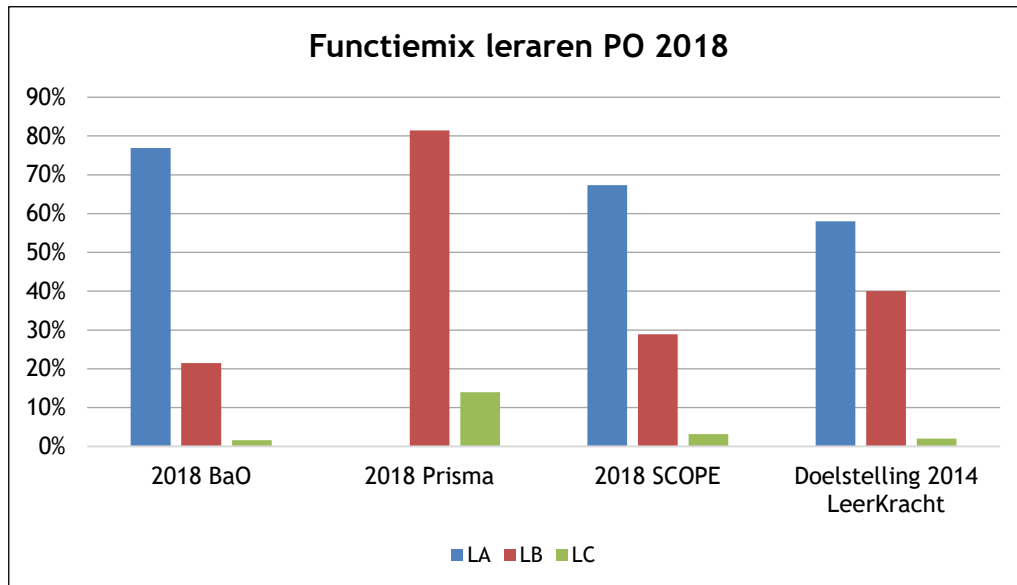
Het PO van SCOPE heeft meer instroom van jonger personeel en meer afgestudeerden aan zich kunnen binden.

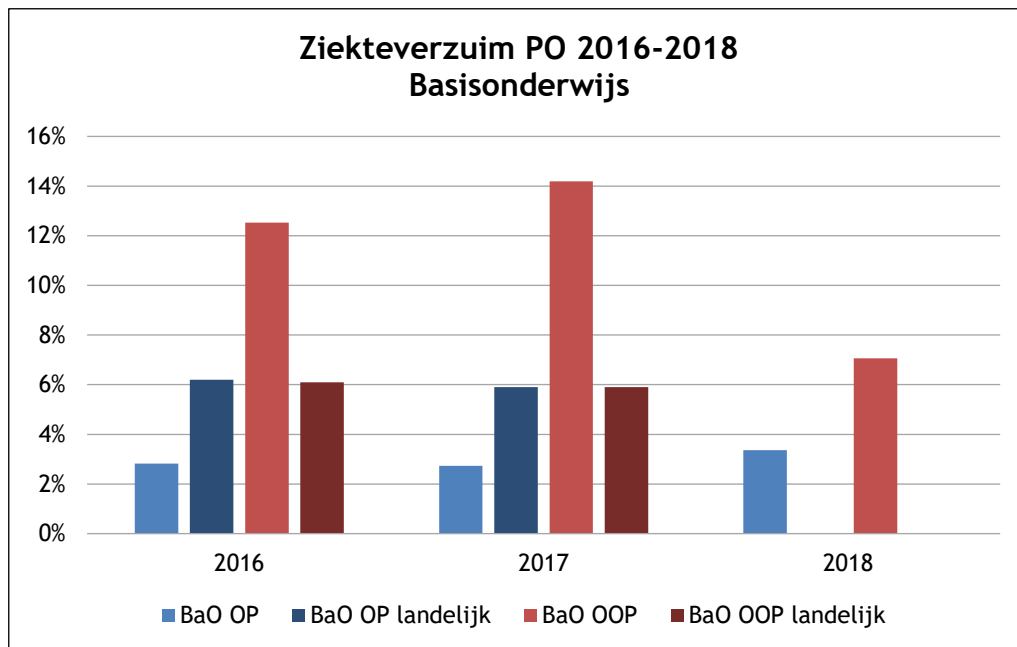
Functiemix PO

De functiemix, met de vastgestelde percentages vanuit de CAO PO, is met de huidige CAO PO afgeschaft. In de grafiek op de volgende pagina is te zien dat SCOPE in totaliteit de streefdoelen (uitwisselbaarheid van percentages) heeft behaald. Binnen het primair onderwijs van SCOPE zijn in vergelijking met landelijke cijfers en de streefpercentages 2014 meer LC-functionarissen benoemd. Het uiteindelijke doel van de functiemix was en

blijft om toe te werken naar een modern functiegebouw inclusief functiedifferentiatie. Dit is niet alleen intern van belang voor een goede doorstroming, maar ook om een aantrekkelijke werkgever te blijven met het oog op het oplopende lerarentekort.

Ziekteverzuim PO

De grafieken tonen de ziekteverzuimpercentages van het SCOPE basisonderwijs en speciaal onderwijs, beide onderverdeeld in onderwijzend personeel (OP) en onderwijs-ondersteunend personeel (OOP).

Sinds 2013 was een stijging zichtbaar van het ziekteverzuimpercentage van het OOP in het basisonderwijs. In 2018 is deze stijging doorbroken en is het verzuimpercentage aanzienlijk gedaald naar 7,06%.

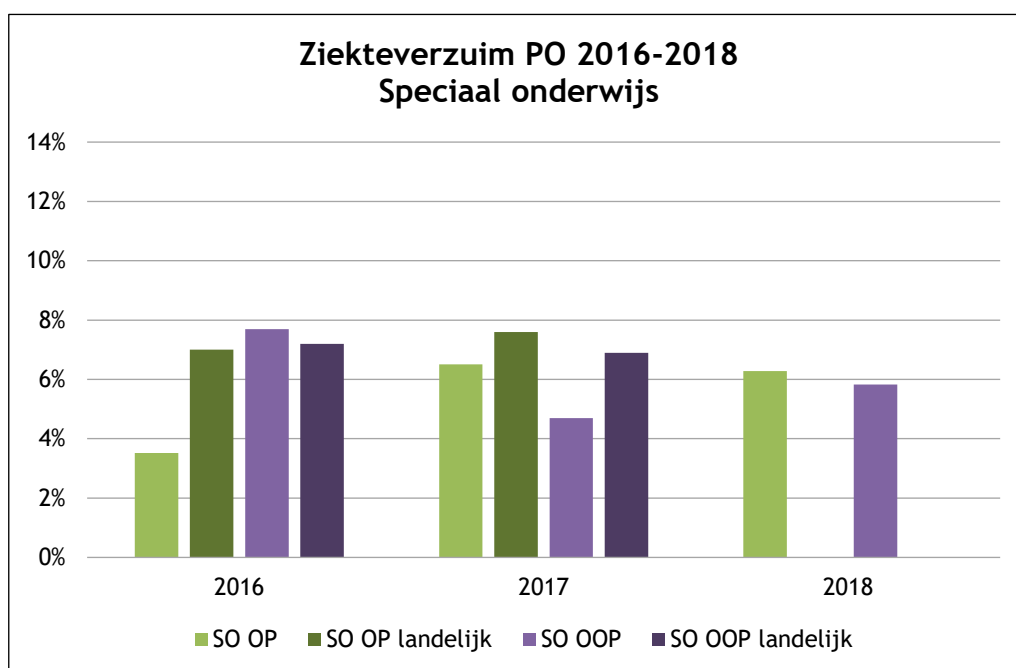
Na een dalende tendens van het ziekteverzuim van het OP basisonderwijs is het

ziekteverzuimpercentage in 2018 licht gestegen naar 3,36%. Dit is overigens nog altijd een laag verzuimcijfer.

De landelijke cijfers zijn in 2017 licht gedaald ten opzichte van 2016. Voor 2018 zijn er nog geen landelijke cijfers beschikbaar.

Met een aanzienlijke daling van het ziekteverzuim van het OOP en een lichte stijging bij het OP laat het totale ziekteverzuim in het basisonderwijs in 2018 een daling zien ten opzichte van 2017. Het verzuimpercentage ligt daarmee nog altijd ruim 2% onder het landelijk gemiddelde.

In het OOP van het speciaal onderwijs is sprake van een stijging van het ziekteverzuim ten opzichte van 2017. Het verzuim in het OP is echter licht gedaald. Op basis van de historische landelijke verzuimpercentages is de verwachting dat het ziekteverzuim in het speciaal onderwijs daarmee nog altijd net iets hoger ligt dan het landelijk gemiddelde.

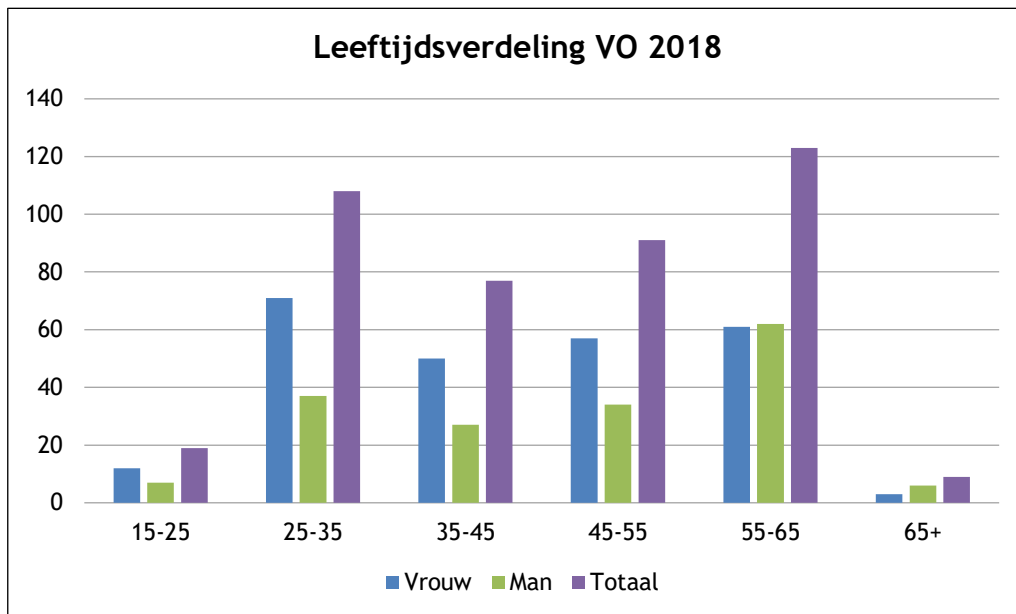

6.2.2. Personele ontwikkeling VO

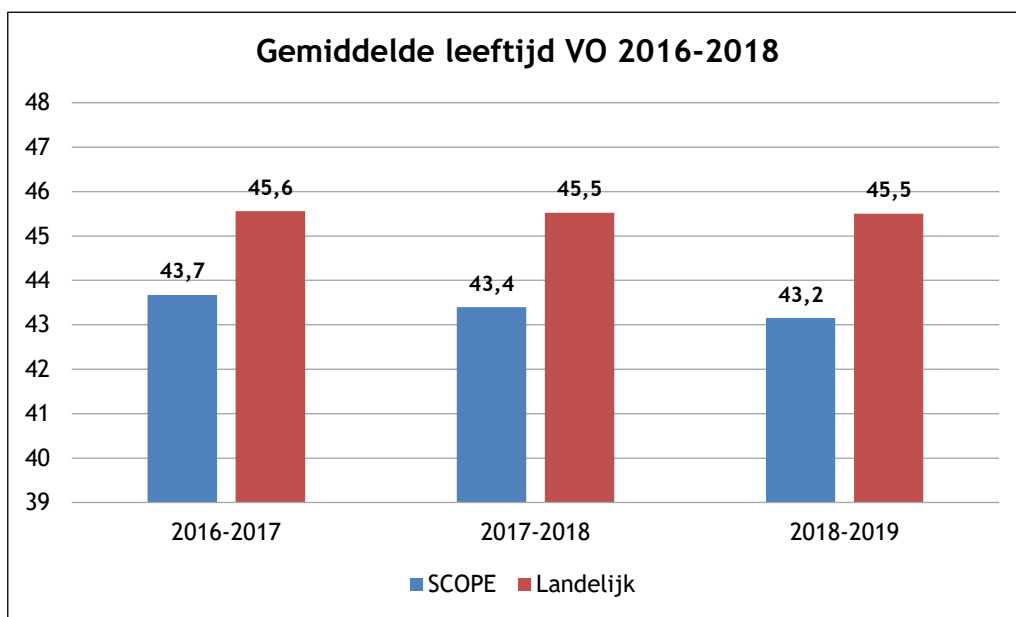
Leeftijdsverdeling VO

Het personeel in de leeftijdscategorie 15-25 jaar in het SCOPE VO is t.o.v. 2017 gedaald van 7,23% naar 4,45%. Landelijk blijft het aandeel van deze leeftijdscategorie nagenoeg gelijk. De leeftijdscategorie 45 jaar en ouder vertegenwoordigt 52,22% van het personeel in het VO; landelijk bedraagt dit 54,15%. Het aandeel vrouwen en mannen in het SCOPE VO bedraagt respectievelijk 59,48% en 40,52%; landelijk is deze verhouding 55,46% vrouwen en 44,54% mannen.

De conclusie op grond van onderstaande grafiek is dat SCOPE voor de aanwezige groepen, maar vooral de groep 25-35 en 55-plus, de bestaande regelingen van o.a. duurzame inzetbaarheid kan combineren met vitaliteitsmaatregelen om hierdoor gezond(er) en langer door te kunnen werken.

Gemiddelde leeftijd VO

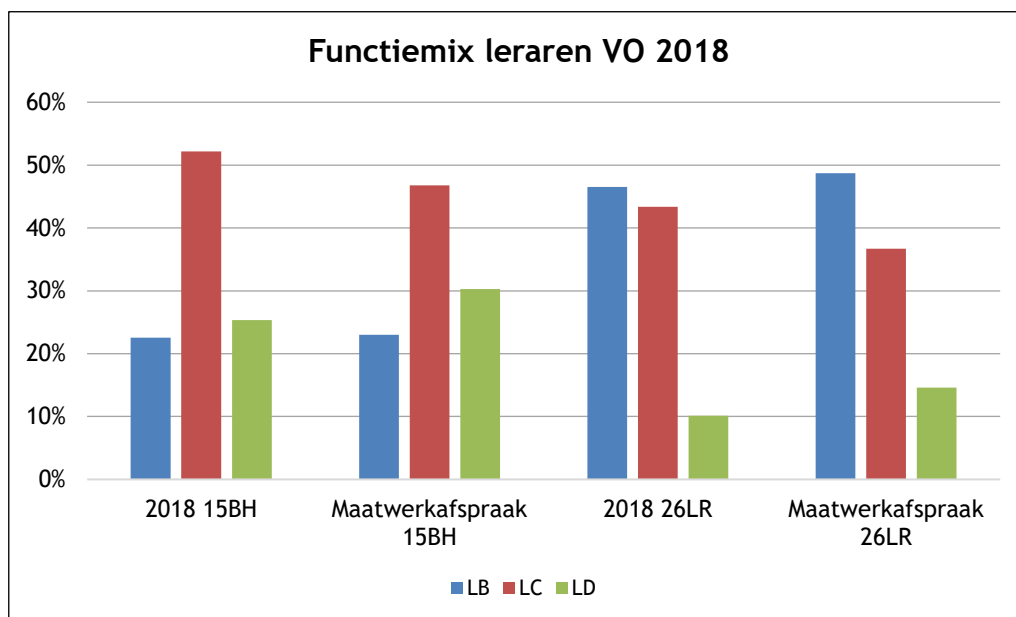

Omdat de bekostiging is afgestemd op de landelijk gemiddelde leeftijd in het VO en de gemiddelde leeftijd van het onderwijzend personeel in het VO van SCOPE scholengroep hoger lag, is het personeelsbeleid er de afgelopen jaren op gericht geweest het personeelsbestand – met behoud van kwaliteit – te verjongen. Uit bovenstaande grafiek valt te constateren dat dit zijn vruchten heeft afgeworpen en de gemiddelde leeftijd onder het landelijk gemiddelde ligt en deze dalende lijn zich ook in 2018 heeft doorgezet.

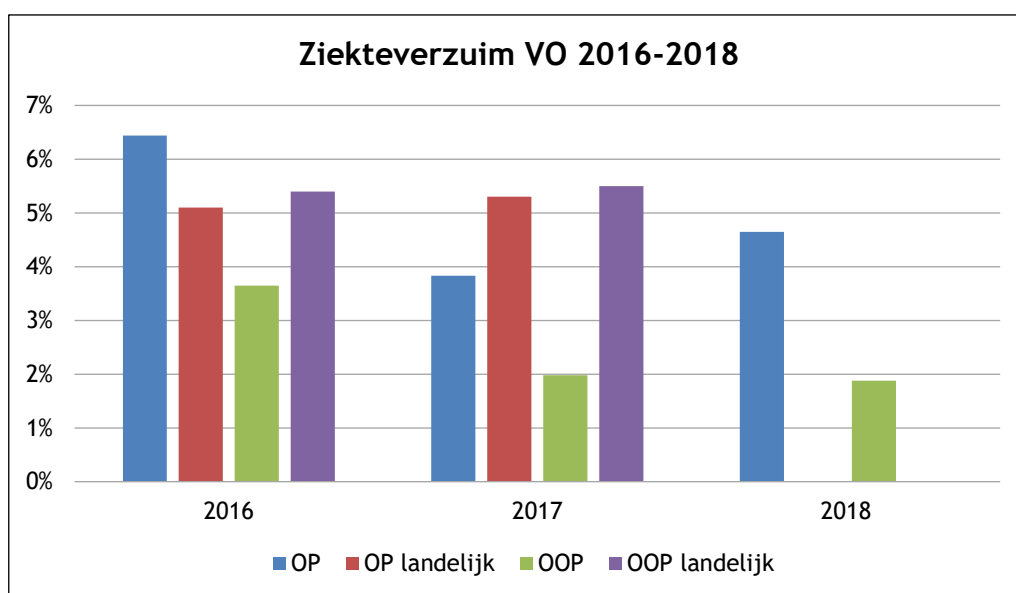
Functiemix VO

Het behalen van de landelijke streefpercentages mag geen doel op zich zijn, SCOPE gaat immers voor kwaliteit.

In 2018 hebben er opnieuw aanpassingen plaatsgevonden in de verdeling van functieschalen. De grafiek toont de nieuwe verhoudingen in de LB-, LC- en LD-schalen van beide BRIN-nummers in relatie tot de in 2014 gemaakte maatwerkafspraken.

Ziekteverzuim VO

Landelijk laten de verzuimcijfers nog altijd een licht stijgende lijn zien in de verzuimpercentages. De ziekteverzuimcijfers van het voortgezet onderwijs van SCOPE liggen hieronder, hoewel er in het OP wel sprake is van een stijging ten opzichte van 2017. De nieuwe visie op verzuim, waar in 2017 een start mee is gemaakt, is in 2018 verder uitgerold in het PO. Ook is in 2018 een gedigitaliseerde verzuimmodule geïntroduceerd, waarmee leidinggevendenden beter inzicht hebben in het ziekteverzuim van hun onderdeel. Voor de komende jaren is het belangrijk om de visie op verzuim scherp te blijven houden, onder meer door het aanbieden van bijscholingsmomenten en/of inspiratiesessies.

Beleid met betrekking tot behoud van werkgelegenheid

SCOPE scholengroep heeft geen specifiek beleid met betrekking tot ontslaguitkeringen geformuleerd maar volgt de afspraken die in wettelijke regelingen en de CAO's zijn vastgelegd.

Binnen SCOPE wordt gekeken naar mobiliteit en inzetbaarheid van medewerkers en, in lijn met de visie op mensen: zitten de juiste mensen op de juiste plek?

Bij beëindiging van een arbeidsovereenkomst zijn de inspanningen van SCOPE gericht op het herplaatsen van medewerkers binnen de eigen organisatie of te begeleiden van werk naar werk.

Dienst Personeelszaken

Naast de gebruikelijke items in verband met personeelszaken en salarisadministratie, is gewerkt aan de verdere uitbouw van dienstverlening en informatievoorziening, waarbij bewaking van de kwaliteit van de dienstverlening onverminderd plaatsvindt.

Hierbij speelt verdere digitalisering o.a. een belangrijke rol.

- In dit kader is het afgelopen jaar de verzuimmodule binnen Raet geïmplementeerd en uitgerold, waardoor het verzuimbeleid volledig digitaal wordt ondersteund.
- Daarnaast worden voor het cursusjaar 2019-2020 voor het eerst de inventarisatiewensen van al het personeel via digitale formulieren rechtstreeks verwerkt in het uren-toedelingsprogramma Foleta.
- Tenslotte heeft digitalisering van de personeelsdossiers hoge prioriteit, waardoor het personeelsdossier digitaal beschikbaar komt voor alle leidinggevendenden binnen SCOPE. Het voornemen is dit in 2019 ter hand te nemen.

Het voornemen bestaat de dienst personeelszaken te herstructureren, waarbij ook het verzuim- en arbobeleid (casemanagers) onder de dienst worden gebracht. Dit zal medio voorjaar 2019 worden afgerond. In verband met het vertrek van het hoofd Beleid en Kwaliteit is de coördinatie van de uren-toedeling via het uren-toedelingsprogramma Foleta overgeheveld naar de dienst Personeelszaken. Dit is nu belegd bij een van de casemanagers. Door bovenvermelde wijzigingen bestaat wel vacatureruimte, die zo spoedig mogelijk zal worden ingevuld, teneinde de werkzaamheden adequaat te kunnen blijven vervullen en de continuïteit te waarborgen.

Het Regionaal Transfer Centrum Cella, in het leven is geroepen om te voorzien in een adequate vervanging binnen het primair onderwijs, is verder uitgebouwd. Hierdoor is toename van de omvang van benoemingen voor onbepaalde tijd vermeden.

7. Huisvesting

7.1. Belangrijkste ontwikkelingen in 2018

Hieronder volgt een korte beschrijving van de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten op het gebied van de huisvesting.

Duurzaamheidsmaatregelen

Het afgelopen jaar is de samenwerking met de gemeente in combinatie met de Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) voortgezet (regiegroep verduurzamen scholen). Het heeft geleid tot een kosteloze energiescan door de ODMH van scholen die binnen de scope van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) niet aan bod komen voor renovatie of nieuwbouw.

De aandachtspunten uit de scans worden in 2019 samengevat en zo veel als mogelijk opgenomen in het meerjarenonderhoudsplan (vanaf 2020).

Hierbij zitten ook de maatregelen (lijst erkende maatregelen, terugverdientijd <5 jaar) die vanuit de Rijksoverheid verplicht zijn. De verwachting is dat de overheid/omgevingsdienst meer gaan handhaven op het treffen van deze maatregelen.

Voor de scholen die binnen de scope van het IHP aan bod komen, is het ambitieniveau van Energie Neutrale Gebouwen (ENG) benoemd.

Voor de nieuwbouwprojecten Leerpark en Tolstraat zijn eind dit jaar de toegekende SDE+-subsidies (Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie) t.b.v. de aanleg van PV-panelen ingetrokken. Dat als gevolg van een onjuiste aanvraag. In 2019 wordt gekeken of dit te herstellen is.

De opgeleverde Topmavo is, gezien de stand van de techniek ten tijde van het ontwerp-stadium, duurzaam te noemen.

Enkele maatregelen:

- daglichtafhankelijke verlichting langs de gevels
- verlichting gekoppeld aan aanwezigheidsdetectie
- warmte-koudeopslag systeem voor het verwarmen en koelen van het gebouw. Hogere isolatiewaarden van dak, gevel en begane vloer dan noodzakelijk volgens het bouwbesluit
- energie-efficiënte LED-verlichting
- buitenzonwering waardoor warmte beter buiten blijft. Individueel bedienbaar
- warmteterugwinning in het ventilatiesysteem
- goede toevoer van verse lucht waardoor het CO₂-gehalte op een normaal niveau blijft. Aangestuurd door een intelligent ventilatiesysteem dat het CO₂-gehalte voortdurend meet. Per ruimte wordt hierdoor de juiste toevoer geregeld
- geluidsisolatie en geluidwering op een hoger niveau dan het bouwbesluit

De aanbesteding voor het plaatsen van PV-panelen op het dak van Rijnwoude is eind dit jaar in gang gezet.

Binnen het PO is een eerste bijdrage geleverd over hun ideeën voor het verduurzamen van scholen.

Integraal Huisvestingsplan (IHP)

Het concept IHP, met een scope van 15 jaar, is afgerond. SCOPE heeft samen met Junis kinderopvang en schoolbestuur Morgenwijzer het concept gepresenteerd in de commissievergadering van de gemeenteraad. Vaststelling (nog onbekend in welke vorm) wordt in 2019 verwacht.

Het budgettaire kader per m² BVO (bruto vloeroppervlakte) is ongeveer gelijk aan het bedrag dat de VNG thans adviseert aan haar leden. Om te komen tot het duurzaamheidsniveau ENG wordt een bijdrage gevraagd van de schoolbesturen (mits het een haalbare businesscase betreft).

Facilitair

Eind dit jaar is de werving van een rayonleider (voorheen facilitair manager) afgerond. Een eerdere poging was niet succesvol. SCOPE facilitair B.V. heeft hierdoor circa driekwart jaar zonder manager moet werken. De strikt noodzakelijke taken werden opgevangen door de objectleiding en de dienst huisvesting. Met de invulling van de vacature moet het mogelijk worden om weer vooruitgang te boeken op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Dit jaar is de principeafpraak gemaakt om vanaf 2020 de twee locaties van collega bestuur Ashram College schoon te gaan maken.

Voor het verhogen en standaardiseren van de sanitaire middelen in alle scholen is een Europese aanbesteding doorlopen. De daadwerkelijke uitrol vindt in 2019 plaats.

Masterplan Huisvesting Voortgezet Onderwijs

Eind 2017 startte de daadwerkelijke realisatie van de uitvoering van het Masterplan bouw VO. In een periode van circa 2,5 jaar wordt een bedrag van circa € 48.000.000 besteed aan de bouw van de VO-scholen.

Het eerste onderdeel, de oplevering van de Topmavo als onderdeel van het project Tolstraat, is eind november van dit jaar opgeleverd. Direct daarna startte de inhuizing van de nieuwe vaste inrichtingen en de verhuizing in de kerstvakantie. Na de kerstvakantie startten de bouwwerkzaamheden aan het Lyceum en de bouw van het sportgebouw. De realisatie van het nieuwe Leerpark is, na de Europese aanbesteding, kort voor de zomer gestart met de sloop van een deel van de bestaande bebouwing.

De gehele bouwwereld bevindt zich momenteel in een hoogconjunctuur. Dat is merkbaar in de projecten.

Zoals vaak het geval, kent een bouw zijn eigen dynamiek van volkomenheden en onvolkomenheden. Ook SCOPE ontkomt daar niet aan. Zoals bijvoorbeeld niet eerder ontdekt asbest en een stamriool. Het zijn punten die kostenverhogend werken en waarover het gesprek met de gemeente wordt gevoerd.

De inkoop van de grote inrichtingszaken (Leerpark en Tolstraat) is gestart en grotendeels afgerond. Zoals de inkoop van het losse meubilair, de sportinrichting en de keukeninrichting van het praktijklokaal in het Leerpark. Met de contracten is veel geld gemoeid (> € 100.000).

Ashram College

SCOPE scholengroep voert momenteel fusiebesprekingen met het Ashram College. Op verschillende fronten wordt hierbij/hierdoor de samenwerking opgezocht. Zo ook met de Dienst Huisvesting. Het maakt dat de Dienst kort voor de zomervakantie intensief betrokken is geraakt bij de aanbesteding en vervolgens de bouw van het nieuwe Ashram College (vervangende nieuwbouw) in Nieuwkoop.

Daarnaast is de Dienst betrokken geraakt bij de vervangende nieuwbouw van het Ashram College in Alphen aan den Rijn. Dit project bevindt zich nog in de initiatief fase en is onderdeel van het voornoemde Masterplan VO.

Oranje Nassauschool Zwammerdam/multifunctionele accommodatie (MFA)

Het ontwerptraject voor een nieuwe MFA aan de rand van het dorp bij de voetbalvereniging VVZ loopt.

In het proces is de hoogconjunctuur van de bouwwereld merkbaar, waardoor budgetknelpunten aan de orde zijn. Dit zorgt voor vertraging.

Het project is onderdeel gemaakt van het IHP in de verwachting dat hiermee het budgettaire knelpunt wordt opgelost. De vaststelling van het IHP laat echter op zich wachten. We verwachten dat de gemeente voorafgaande aan de zomervakantie een oplossingsrichting zal duiden.

Onderhoud

Het onderhoud is wederom overeenkomstig het meerjarenonderhoudsplan (MOP) uitgevoerd.

Het Baken

Het grote aantal leerlingen heeft wederom geleid tot ruimtegebrek. Dat is opgelost door een derde lokaal in het schoolgebouw aan de Mandenvlechter in gebruik te nemen.

Organisatie

De verschillende bouwprojecten vragen door de gelijktijdigheid een behoorlijke inspanning van vrijwel de gehele staforganisatie en van de Dienst Huisvesting en de Dienst ICT in het bijzonder.

Binnen de Dienst Huisvesting is succesvol geworven voor een interim projectleider Huisvesting.

Om breed georiënteerd te blijven in de wereld van onderwijshuisvesting heeft de Dienst zich aangemeld voor de kennisgroep Huisvesting van de PO-raad.

8. Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen

8.1. Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen in 2018

8.1.1. Primair onderwijs

Samenwerkingsverband Rijnstreek PO:

- **Passend Onderwijs (zie ook paragraaf 3.1.2).** Met ingang van 1-8-2014 werken regionale besturen, waaronder SCOPE scholengroep, samen in het nieuwe Samenwerkingsverband Rijnstreek PO. De onderligger voor deze samenwerking is een door de besturen opgesteld Ondersteuningsplan, goedgekeurd door de Ondersteuningsplanraad.

Het Samenwerkingsverband (SWV) ontvangt een groot deel van de financiële middelen voor lichte en zware ondersteuning. Een vastgesteld deel van deze beschikbare middelen voor ondersteuning, waaronder ook de middelen voor begeleiding van geïndiceerde leerlingen (voorheen LGF of rugzak), wordt door het SWV overgemaakt aan de besturen. Hiervan organiseert SCOPE adequate extra ondersteuning in de vorm van specifieke ondersteuningsarrangementen. Een aantal ondersteuningsarrangementen wordt door het Centrum voor Ondersteuning van het SWV verzorgd.

Binnen het bestuurlijk overleg worden diverse zaken besproken en besloten. Tijdens door het SWV georganiseerde dagen voor directies en Intern Begeleiders wordt uitvoering gegeven aan de gemaakte beleidskeuzes en afspraken.

Ten slotte participeert SCOPE in twee beleidsgroepen van het SWV.

Marnix Academie (Partnerschap in Opleiding en Ontwikkeling):

- **Leerwerkgemeenschappen.** Op veel scholen zijn leerwerkgemeenschappen actief waarin leerkrachten, teamleden, studenten en soms ook Marnix-docenten werken aan de uitwerking van een onderzoeksvraag.
- **Project versterking samenwerking Marnix Academie en opleidingsscholen.**

BHV-scholing

De scholing in bedrijfshulpverlening wordt SCOPE-breed verzorgd door het Veiligheidsinstituut.

8.1.2. Voortgezet onderwijs

CSG Groene Hart werkt meer of minder intensief samen met collega-scholen, onderwijsorganisaties, gemeentelijke instanties, bedrijven, gezondheidsinstellingen, maatschappelijke organisaties, verenigingen en andere partners. Als we ons beperken tot *de ontwikkelingen* bij of in relatie tot deze verbonden partijen in 2018, springen de hieronder beschreven partijen het meest in het oog.

Samenwerking met mboRijnland en gemeente Alphen aan den Rijn

In verband met de toename van het aantal leerlingen in de ISK is de expertise uitgebreid. De collega's hebben een NT2-opleiding (Nederlands als tweede taal) gevolgd. De doelgroep 18+-leerlingen (t/m 20 jaar) kreeg een voltijds opleiding aangeboden waardoor zij in staat waren een startkwalificatie te halen. CSG Groene Hart heeft hierin tot augustus 2018

samengewerkt met de gemeente Alphen aan den Rijn en mboRijnland en voorkwam hiermee dat deze doelgroep geen onderwijs kon volgen of kon gaan werken.

Stichting Technasium

Het Lyceum heeft de samenwerking met drie technasium-scholen binnen het netwerk Rijnland in 2018 voortgezet.

Samenwerking met Marnixacademie

De Groene Hart Praktijkschool is een van de drie praktijkscholen die nauw samenwerken met deze hogeschool. De samenwerking spitst zich toe op het gezamenlijk opleiden van studenten.

Samenwerking praktijkscholen regio Zuid-Holland Noord

De directeurs van de praktijkscholen in de regio Zuid-Holland Noord komen vijfmaal per jaar bijeen. Er wordt o.a. samengewerkt op de terreinen beleidsvoorbereiding en deskundigheidsbevordering. Daarnaast heeft de regio een stem in de sectorraad praktijkonderwijs.

Participatie Netwerk Nieuwkomers

De Groene Hart Praktijkschool participeerde in 2018 in het Netwerk Nieuwkomers van de VO-raad. Dit overleg was met name gericht op het delen van kennis met betrekking tot 'nieuwkomers' (leerlingen die korter dan twee jaar in Nederland zijn).

9. Financiën

9.1. Treasurybeleid

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van SCOPE scholengroep is vastgesteld in een Treasury Statuut.

De wijzigingen in verband met de regeling beleggen, lenen en derivaten zijn verwerkt in een nieuw statuut dat in 2017 is vastgesteld.

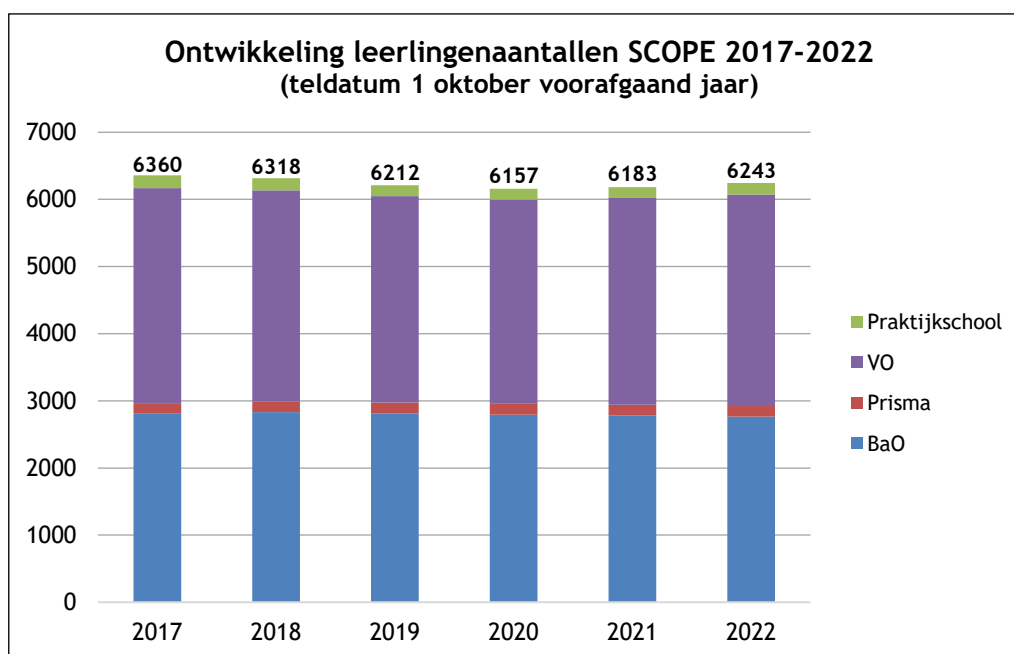
9.2. Continuïteitsparagraaf

9.2.1. A.1 Kengetallen

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Personele bezetting in FTE						
Management/Directie	22	22	22	22	22	22
Onderwijzend Personeel	405	400	376	371	374	382
Overige medewerkers	136	136	136	136	136	136
	563	558	534	529	532	540
Leerlingenaantallen	6318	6212	6157	6183	6243	6183

De fluctuatie die voor de komende jaren in de personele bezetting in fte is begroot, is gebaseerd op de prognoses van het leerlingenaantal.

De prognose binnen het voortgezet onderwijs laat een daling zien vanaf schooljaar 2019-2020 t/m schooljaar 2021-2022. Voor het schooljaar 2022-2023 is er een stijging van het leerlingenaantal geprognosticeerd. Vanaf dat moment vindt er formatie-uitbreiding plaats. Bij het primair onderwijs vindt er in 2019-2020 geen formatieaanpassing plaats. Dit gebeurt echter wel in 2020-2021. De jaren erna staan er geen grote formatieaanpassingen begroot voor het primair onderwijs.

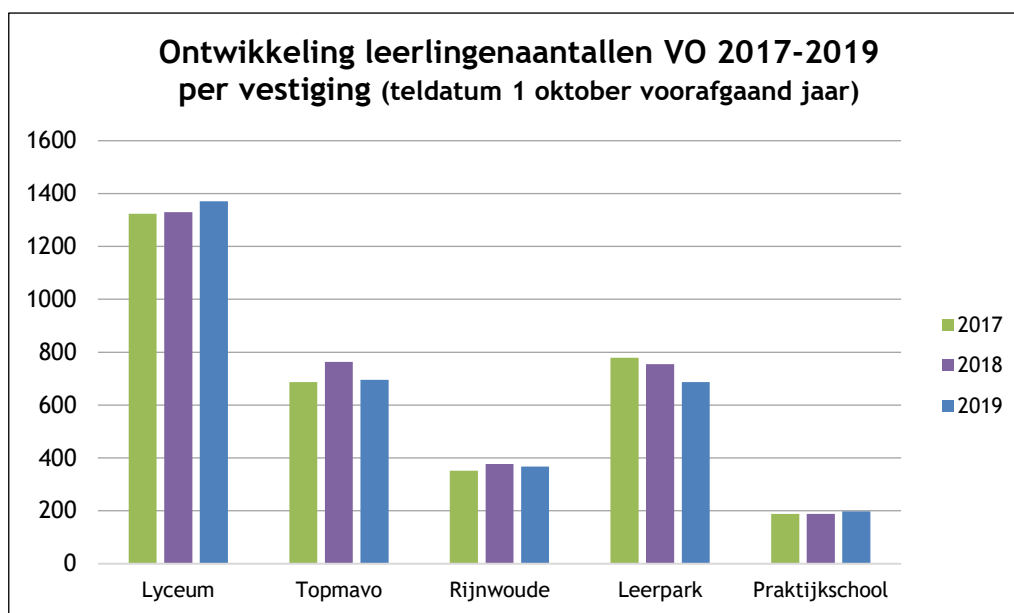
In 2018 is het totale leerlingenaantal van de SCOPE scholen ten opzichte van 2017 gedaald van 6360 naar 6318. In het PO steeg het leerlingenaantal met 24 leerlingen. Het VO vertoonde een daling van 66 leerlingen.

Het leerlingenaantal van het PO is inclusief de leerlingen van het SO en VSO van Prisma.

Het leerlingenaantal van het VO is inclusief de leerlingen van de Praktijkschool.

9.2.2. A.2 Meerjarenbegroting

Staat/Raming van Baten en Lasten

BATEN	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rijksbijdrage	€ 48.312.223	€ 47.698.000	€ 46.810.000	€ 46.827.000	€ 47.266.000	€ 48.346.000
Overige overheidsbijdragen en subsidies	€ 64.210	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
Overige baten	€ 2.817.359	€ 1.812.000	€ 2.512.000	€ 3.141.000	€ 3.150.000	€ 3.135.000
TOTAAL BATEN	€ 51.193.792	€ 49.580.000	€ 49.392.000	€ 50.038.000	€ 50.486.000	€ 51.551.000

In verband met de verwachte daling in het leerlingenaantal loopt de Rijksbijdrage terug. Daarnaast vervalt de komende jaren de subsidie voor Nieuwkomers.

De overige baten zijn in 2018 hoger dan in verdere jaren, aangezien er baten waren die niet structureel begroot kunnen worden. De vrijval van het gereserveerde bedrag rondom de rechtszaak van SCOPE facilitair B.V. met betrekking tot de fiscale eenheid is hier een voorbeeld van. De komende jaren staat onder deze rubriek een hoog bedrag begroot, aangezien hier de vrijval vanuit de gelden van de gemeente Alphen aan den Rijn omtrent het Masterplan komen te staan.

LASTEN	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Personeelslasten	€ 41.244.296	€ 41.912.000	€ 41.473.000	€ 40.841.000	€ 41.142.000	€ 41.808.000
Afschrijvingen	€ 1.868.749	€ 2.162.000	€ 2.820.000	€ 3.466.000	€ 3.548.000	€ 3.519.000
Huisvestingslasten	€ 2.918.256	€ 2.970.000	€ 2.802.000	€ 2.517.000	€ 2.390.000	€ 2.395.000
Overige lasten	€ 3.849.394	€ 3.285.000	€ 3.239.000	€ 3.277.000	€ 3.295.000	€ 3.292.000
TOTAAL LASTEN	€ 49.880.695	€ 50.329.000	€ 50.334.000	€ 50.101.000	€ 50.375.000	€ 51.014.000

Ieder jaar stijgen de personeelslasten vanwege de periodieken. Echter wordt er in de komende jaren een formatieaanpassing doorgevoerd. Deze beweegt mee met het verloop van het leerlingenaantal. Vandaar dat de personeelslasten dalen tot en met 2021 en daarna weer stijgen.

De afschrijvingslasten stijgen de komende jaren in verband met het activeren van de nieuwbouw en de bijbehorende inventaris investeringen. Daarnaast is er sprake van overgenomen bestaande bouw van de gemeente Alphen aan den Rijn (Praktijkschool en Rijnwoude).

De huisvestingslasten zijn in 2018, 2019 en 2020 hoger dan regulier. Dit komt door de tijdelijke en bijkomende kosten voor de nieuwbouw. Denk hierbij aan huur van tijdelijke huisvesting etc. Deze vervallen per 2021 en er wordt de jaren erna zelfs rekening gehouden met een besparing binnen deze rubriek in verband met zuinigere gebouwen.

RESULTAAT	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo Baten en lasten	€ 1.313.097	€ -749.000	€ -942.000	€ -63.000	€ 111.000	€ 537.000
Saldo financiële bedrijfsvoering	€ -52.779	€ -228.000	€ -461.000	€ -568.000	€ -573.000	€ -560.000
TOTAAL RESULTAAT	€ 1.260.318	€ -978.000	€ -1.403.000	€ -631.000	€ -462.000	€ -23.000

Balans

Activa	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Gebouwen en terreinen</i>	€ 14.468.909	€ 14.025.909	€ 53.643.769	€ 52.187.769	€ 50.731.769	€ 49.275.769
<i>Inventaris en apparatuur</i>	€ 4.000.139	€ 3.970.365	€ 6.553.392	€ 6.239.618	€ 5.844.844	€ 4.801.618
<i>Andere bedrijfsmiddelen</i>	€ 955.958	€ 839.958	€ 687.958	€ 564.958	€ 440.958	€ 348.958
<i>Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering</i>	€ 6.142.368	€ 30.749.100	€ -	€ -	€ -	€ -
Materiële vaste activa	€ 25.567.374	€ 49.585.332	€ 60.885.119	€ 58.992.345	€ 57.017.571	€ 54.426.345
Financiële vaste activa	€ 22.799.316	€ 43.077.550	€ 47.149.063	€ 45.912.931	€ 43.711.801	€ 41.523.912
Vlottende activa	€ 1.131.999	€ 1.200.000	€ 1.200.000	€ 1.200.000	€ 1.200.000	€ 1.200.000
Liquide middelen	€ 19.519.155	€ 12.507.789	€ 5.660.914	€ 7.687.245	€ 8.187.245	€ 8.687.245
TOTAAL ACTIVA	€ 69.017.844	€ 106.370.671	€ 114.895.096	€ 113.792.521	€ 110.116.617	€ 105.837.502

Passiva	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene reserve	€ 3.645.716	€ 2.752.716	€ 1.464.716	€ 1.105.716	€ 1.215.716	€ 1.734.716
Bestemmingsreserves	€ 11.438.933	€ 11.353.933	€ 11.238.933	€ 10.966.933	€ 10.394.933	€ 9.852.933
Voorzieningen	€ 3.540.051	€ 3.738.051	€ 3.514.051	€ 3.829.051	€ 3.988.051	€ 4.230.051
Langlopende schulden	€ 22.799.316	€ 43.309.109	€ 47.845.472	€ 47.181.835	€ 45.558.198	€ 43.934.561
Kortlopende schulden	€ 27.593.829	€ 45.216.862	€ 50.831.924	€ 50.708.986	€ 48.959.719	€ 46.085.241
TOTAAL PASSIVA	€ 69.017.844	€ 106.370.671	€ 114.895.096	€ 113.792.521	€ 110.116.617	€ 105.837.502

9.2.3. B.1 Intern risicobeheersings- en controlesysteem

Doel van het risicomanagement is het onderkennen van risico's en vervolgens beheersmaatregelen ontwikkelen om deze risico's in te dammen. Tot op zekere hoogte moeten we met deze risico's leren leven. Waar het om gaat is dat de risico's beperkt blijven tot een acceptabel niveau. Dit doen we door middel van een op SCOPE toegesneden risicomanagement. Er is gekeken of risico's met een aanzienlijke financiële impact al dan niet beheersbaar zijn en of we beschikken over beheersmaatregelen.

Relatie gesignaleerde risico's en het weerstandvermogen

Om te beoordelen of schoolorganisaties over voldoende financiële weerstand beschikken, hanteert het Ministerie van OCW een berekening ter bepaling van het weerstandvermogen. Dit vermogen wordt bepaald door de verhouding van het eigen vermogen t.o.v. de totale jaarlijkse baten. De signaleringsgrenzen rond het weerstandvermogen worden gesteld tussen de 5%-35%. Het weerstandvermogen van SCOPE over de afgelopen jaren is gemiddeld 25%. Op basis van de meerjarenramingen 2018-2022 beweegt het weerstandvermogen zich tussen de 23% en 29%.

Beoordelingsinstrumentarium

Om de financiële positie en het financieel beleid van SCOPE te toetsen, maken we gebruik van kengetallen met bijbehorende signaleringsgrenzen, het zogenoemde beoordelingsinstrumentarium.

Vermogensbeheer

	Signaal grens	SCOPE 2018
Huisvestingsratio (Huisvestings- + afschrijvingslasten gebouwen & terreinen/Totale lasten)	>10%	10%

Solvabiliteit

(Eigen vermogen/ Totaal vermogen)	>20%	22%
--------------------------------------	------	-----

Weerstandsvermogen

(Eigen vermogen/Totale baten)	5%-35%	29,5%
-------------------------------	--------	-------

Budgetbeheer

	Signaal grens	SCOPE 2018
Rentabiliteit (Resultaat/ Totale baten)	-10%-5%	2,46%

Current ratio

(Vlottende activa/ Kortlopende schulden)	0,5-1,5	0,75
---	---------	------

Meerjarenbeleid

Door jaarlijks de meerjaren (exploitatie)begroting en plannen aan te passen aan de feitelijke ontwikkelingen en de wijzigingen in de toekomstvisie, ontstaat een systeem waarbij gestuurd wordt op de middellange termijn.

SCOPE maakt naast de jaarlijkse begroting ook een meerjarenraming voor de daarop volgende 4 jaar. Als onderbouwing voor de meerjarenraming worden de volgende plannen gebruikt:

- meerjaren formatieplannen;
- meerjaren investeringsplannen op de terreinen van onderwijsmethodes, ICT en inventaris;
- voorziening onderhoud o.b.v. meerjaren onderhoudsplannen;
- deugdelijke en actuele leerlingenprognoses.

SCOPE beschikt over een ver doorgevoerd budgetsysteem van budgethouders en budgetverantwoordelijken, met een daarbij behorend budgetbewakingssysteem met “real time” beschikbare financiële informatie.

Maandelijks worden de personele uitgaven getoetst aan de in de formatieplannen vastgestelde budgetten. Tevens wordt er maandelijks een prognose gemaakt van de kosten tot het eind van het begrotingsjaar.

Conclusie

De risicoanalyse resulteert in 2018 in een maximaal financieel risico van ca. 9,5% van de totale baten: € 4.863.410. Het totale eigen vermogen van SCOPE bedraagt in 2018 € 15.084.649.

9.2.4. Belangrijkste risico's en onzekerheden

Naast diverse gesignaleerde risico's met een beperkte financiële impact (risico totaal ca. 2%) zijn er voor SCOPE zeven zwaarwegende risico's benoemd.

Onbetrouwbare overheid

Het komt steeds vaker voor dat de overheden plotseling beleidswijzigingen doorvoeren welke we niet hebben kunnen voorzien maar wel een negatieve invloed hebben op de omvang van de bekostiging (risico 1%).

Sterke schommelingen in leerlingenaantal

Onverwachte negatieve ontwikkelingen kunnen leiden tot sterke schommelingen in het leerlingenaantal en hebben direct gevolgen voor de personele en materiële bekostiging (risico 2%).

Intensiteit noodzakelijk geachte onderwijskundige vernieuwingen

De materiële exploitatie komt onder druk te staan door onderwijsvernieuwingen waarbij oude methoden nog (deels) moeten blijven bestaan naast nieuw in te voeren methoden. Voorbeelden hiervan zijn de invoering van de elektronische leeromgeving, digitalisering van lesmateriaal en de daarmee gemoeide investeringen in zowel ICT als de traditionele methoden. Gevolg is een toename van de investeringskosten en inhaalafschrijvingen op bestaande activa. Dit probleem gaat zich zowel in het PO als het VO voordoen. Een substantieel deel van de devices die in het voortgezet onderwijs in de klas worden gebruikt, wordt door de ouders betaald. Wellicht moeten deze in de toekomst uit de vergoeding van het boekengeld worden bekostigd (risico ca. 2%).

Beleidsplannen

Doorgaans worden beleidsplannen ontwikkeld voor een periode van 4 tot 5 jaar. Bij de planvorming is het van belang dat een degelijke financiële onderbouwing deel uitmaakt van de plannen. Onderwijskundige en technologische ontwikkelingen kunnen echter zo snel gaan dat tussentijdse bijstelling van de plannen en daarmee aanpassing van de financiële dekking moet plaatsvinden (risico ca. 1%).

Vereenvoudiging bekostiging VO en herschikking onderwijsachterstandsmiddelen PO

De vereenvoudiging van de bekostiging VO (verwacht 2021) en PO (verwacht 2022) zal herverdelingseffecten met zich meebrengen. Het Ministerie van OCW heeft in 2017 voorlopig berekend dat CSG Groene Hart als brede scholengemeenschap een lagere bekostiging (-1%) zal ontvangen. Daarnaast zal voor het PO het vervallen van de gewichtenregeling per 1 augustus 2019 en de GGL (verwacht 2022) gevolgen hebben voor de bekostiging van de SCOPE PO-scholen. Hiervoor is nog geen indicatie gesteld (risico 1%).

Vercommercialisering lerarentekort

Detacheringsbureaus werven regionaal gericht VO-docenten voor de tekortvakken, waardoor scholen vervolgens gedwongen zijn om vakdocenten voor de hoofdprijs in te huren.

Dit onderstreept eens te meer de noodzaak om structureel en op landelijk niveau te investeren in de aantrekkelijkheid van het lerarenberoep en ervoor te zorgen dat er overal voldoende goede leraren zijn.

Scholen hebben veel moeite om docenten te vinden, met name voor de vakken informatica, scheikunde, natuurkunde, wiskunde, Duits, Frans en de klassieke talen. Eerder al waren er voorbeelden van gemeenten en scholen die docenten bonussen of welkomstprijzen bieden om de knelpunten op school of in de regio op te lossen. De signalen dat scholen door de nijpende tekorten gedwongen zijn voor leraren in tekortvakken de hoofdprijs te betalen aan commerciële bureaus onderstreept het eerdere pleidooi van de VO-raad om landelijk en structureel maatregelen te nemen en geeft aan dat urgentie geboden is. Vooralsnog geven de tot nu toe getroffen maatregelen nog niet het beeld dat deze effectief zijn (risico 0,5%).

SCOPE facilitair B.V.

SCOPE scholengroep is sinds 1 april 2009 eigenaar van SCOPE facilitair B.V. (SFBV) waar het schoonmaakonderhoud van de schoolgebouwen is ondergebracht. Bij de oprichting van SFBV is bij de belastingdienst een beschikking fiscale eenheid tussen SCOPE en SFBV aangevraagd en verkregen. Hierdoor zijn de diensten die SFBV verricht t.b.v. van SCOPE vrijgesteld van BTW. Met ingang van 1 januari 2013 heeft de belastingdienst, naar zij aangeeft wegens nieuwe inzichten, de beschikking ingetrokken. SFBV heeft bezwaar en beroep aangetekend tegen de aanslag BTW 1^e kwartaal 2013. De rechtbank heeft SFBV in het gelijk gesteld. De belastingdienst is echter tegen deze uitspraak in hoger beroep gegaan. Ook in hoger beroep heeft de rechtbank SFBV in het gelijk gesteld. In augustus 2017 heeft de Staatsecretaris van het Ministerie van Financiën beroep in cassatie ingesteld tegen de uitspraak in hoger beroep. Uitspraak door de Hoge Raad wordt in 2019 verwacht. Naast de procedure rond de intrekking van de beschikking fiscale eenheid is door SFBV een procedure aangespannen tegen de door de belastingdienst opgelegde naheffingsaanslagen over 2009 en 2010. In oktober 2018 is SFBV in hoger beroep in het gelijk gesteld en heeft de Rechtbank de naheffingen vernietigd. De belastingdienst is hiertegen niet in cassatie gegaan. SCOPE heeft een reserve ter hoogte van de verschuldigde BTW over de afgelopen jaren opgenomen, mocht zij toch in het ongelijk worden gesteld. Een aanzienlijk deel van deze reserve kan derhalve vrijvallen in 2018.

Overige risico's

Er zijn ook risico's die zich niet direct financieel laten vertalen maar die wel van invloed kunnen zijn op het al dan niet realiseren van de doelstellingen. Voorbeelden hiervan zijn o.a. onenigheid met ouders, spanningen binnen schoolteams, tegenvallende onderwijsopbrengsten, negatieve oordelen van de Onderwijsinspectie, niet passende bekwaamheden, leerlingen die meer dan gemiddelde onderwijsondersteuning behoeven, kwaliteitszorg die niet de vinger legt op gewenste ontwikkelingen, het ontbreken aan managementsturing en -ondersteuning, onvoldoende commitment met strategische ontwikkelingen, imagoschade, enz. Risico's dienen daarom niet alleen vanuit financieel oogpunt bekeken te worden maar ook vanuit het al dan niet realiseren van de doelstellingen van SCOPE. Zo bezien ontbreekt dit onderwerp dan ook niet op de agenda's van het onderwijsmanagement.

9.2.5. Verslag Raad van Toezicht

De verdeling van taken en bevoegdheden tussen Raad van Toezicht en College van Bestuur is vastgelegd in de statuten en nader uitgewerkt in het bestuursreglement. De code Goed Onderwijsbestuur van de VO-raad wordt toegepast.

Horizontale dialoog met belanghebbenden

Er vindt intensief overleg plaats met de lokale schoolbesturen en regionaal via de Stichting Perspectief.

Samenstelling van de Raad:

	Functie	Herbenoeming	Einde termijn	Maatschappelijke achtergrond
J. Molenaar	voorzitter	2017	2021	openbare orde en veiligheid
Mw. M.E. Veldman	lid	2016	2020	educatie/toerisme en recreatie
A. Paats	lid	2017	2021	gezondheidszorg
Mw. K. de Koeijer	lid	2017	2021	bedrijfsleven
J.P. Wijnhorst	lid	2015	2019	onderwijs en levensbeschouwing

De Raad van Toezicht kent twee commissies:

- De remuneratiecommissie bestaat uit twee leden en houdt zich bezig met de werkgeverstaken van de Raad van Toezicht.
- De financiële commissie, eveneens bestaande uit twee leden, die zich vooral bezighoudt met het financiële deel, zoals de voorbereiding op het jaarverslag en de begroting.

De leden bekleedden de volgende hoofd- dan wel nevenfuncties:

- De heer J. Molenaar:
Extern vertrouwenspersoon voor de ambtenaren van de Gemeente Alphen aan den Rijn (integriteitsvraagstukken), President Herensociëteit Amicitia te Alphen aan den Rijn, Voorzitter Golfclub Zeegersloot te Alphen aan den Rijn.
- Mevrouw M. Veldman:
Hoofdfunctie: Directeur Museumpark Archeon in Alphen aan den Rijn.
Nevenfuncties: Voorzitter PRET – Platform Recreatie en Toerisme, Secretaris Schoutenhuis Alphen aan den Rijn, Bestuurslid EDBA – Economic Development Board Alphen aan den Rijn.
- De heer A. Paats:
Koster van de Oudshoornsekerk, Voorzitter gemeentelijke werkgroep advisering B&W inzake subsidie centrum (onbezoldigd), Lid van de Raad van Advies Alphen
Voedselbank, Lid Programmaraad Lokale Omroep, Buitengewoon Ambtenaar Burgerlijke Stand (Trouwambtenaar).
- Mevrouw K. de Koeijer:
Hoofdfunctie: Directeur KOOS in Bedrijf.
Nevenfuncties: Vice-voorzitter RvC, Voorzitter audit- en risicobeheer commissie (DNB getoetst). Portefeuille ondernemerschap Verzekeraar ZLM (Goes), Bestuurslid

Hospice Alphen-Nieuwkoop, Portefeuille vastgoed en communicatie (Alphen aan den Rijn), Voorzitter Stichting Rijnkade 1630 (Alphen aan den Rijn), Voorzitter Stichting tot behoud Alphens Erfgoed, lid programmaraad Studio Alphen

- De heer J.P. Wijnhorst:

Hoofdfunctie: Manager relaties & evenementen en Manager Vlaanderen bij het Nederlands Bijbelgenootschap.

Nevenfuncties: Voorzitter diaconie van de Sionskerk Alphen aan den Rijn (van daaruit lid van de Algemene Kerkenraad, voorzitter van het college van diakenen, afgevaardigde naar de Classicale vergadering en lid van de Generale Synode van de Protestantse Kerk in Nederland), Lid van de gemeenteraad te Alphen aan den Rijn namens het CDA.

Evaluatie (eigen) functioneren bestuur en/of Raad van Toezicht

Jaarlijks wordt tijdens één of meerdere vergaderingen het functioneren van de Raad van Toezicht en het College van Bestuur tegen het licht gehouden. Bij de evaluatie van het functioneren en bij benoemingen van leden van de Raad van Toezicht komt ook eventuele belangenverstrengeling aan de orde. Raad van Toezicht en College van Bestuur hebben gezamenlijk vastgesteld dat er geen sprake is van verstrengeling van belangen van de leden van de Raad.

Leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen na deze periode nog eenmaal worden herbenoemd. Leden van de Raad worden benoemd op basis van een profielschets. De leden ontvangen een vergoeding van € 6.000 per jaar voor leden en € 9.000 per jaar voor de voorzitter.

Aandachtsgebieden

De Raad is in het verslagjaar bijeengekomen op 5 februari, 9 april, 2 juli, 17 september en 10 december (reguliere vergaderingen).

De Raad is extra bijeengekomen op 22 mei.

De Raad heeft gezamenlijk vergaderd met de Raad van Toezicht van het Ashram College op 19 februari, waar de heer W. Kuiper een toelichting heeft gegeven.

Bij de vergaderingen van de Raad waren de leden van het College van Bestuur aanwezig. Tevens was op 5 februari 2018 het jaarlijks overleg tussen de Raad van Toezicht en een delegatie van de beide Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraden.

De agenda van de raad is tijdens het verslagjaar op hoofdlijnen bepaald door de volgende onderwerpen:

- Jaarrekening 2017
- Begroting 2019
- Onderwijskwaliteit – onderwijsresultaten
- Huisvesting, in het bijzonder Masterplan Onderwijshuisvesting Alphen VO en IHP (Integraal Huisvestingsplan) PO
- Duurzaamheid
- Doelmatige besteding van onderwijsmiddelen
- Inspectiebezoek
- SCOPE facilitair B.V.
- Governance

- Besturenfusie SCOPE-Ashram
- Evaluatie Raad van Toezicht

Van de bovengenoemde onderwerpen hebben de nieuwbouw en de activiteiten met betrekking tot de besturenfusie met het Ashram College veel aandacht en tijd gevraagd.

Activiteiten

- De Raad van Toezicht heeft gesprekken gevoerd met de medezeggenschapsorganen.
- Voorafgaand aan elke vergadering heeft de Raad van Toezicht, om een completer beeld te krijgen, een gesprek met een van de 'Key Persons', meestal een directielid, een hoofd van dienst of de controller. Deze gesprekken vinden plaats buiten de aanwezigheid van het bestuur.
- Leden van de Raad van Toezicht bezoeken scholen.

De Raad onderneemt zelfstandig actie om zich een oordeel te kunnen vormen.

Financieel Beleid

FINANCIELE POSITIE

Op korte termijn beschikbaar

Liquide middelen

Vorderingen

Kortlopende schulden

Werkkapitaal

31-12-2018

31-12-2017

€ 19.519.155

€ 1.131.999

€ 27.593.829

€ 48.244.983

€ 19.135.731

€ 1.259.223

€ 18.044.691

€ 38.439.645

Vastgelegd op lange termijn

Totale vaste activa

€ 25.567.374

€ 14.590.318

Gefinancierd met op lange termijn beschikbare middelen

€ 73.812.357

€ 53.029.963

Deze financiering vond plaats met

Eigen vermogen

Voorzieningen

€ 15.084.649

€ 3.540.051

€ 18.624.700

€ 13.824.335

€ 3.116.246

€ 16.940.581

Investeringsbeleid

Investerings in materiële zaken worden vastgelegd in een investeringsbegroting of bijvoorbeeld in (bouw)projecten. De financiering vindt plaats uit de reguliere inkomsten of, wanneer deze niet toereikend zijn, uit het eigen vermogen.

Investerings in materiële zaken worden beschouwd als bezit (activa) en opgenomen in de balans. Deze activa worden op basis van economische levensduur afgeschreven. Eventuele vervanging van materiële activa vindt plaats op basis van technische levensduur.

Financiële analyse van de jaarrekening 2018 t.o.v. de begroting 2018

Het exploitatieresultaat 2018 sluit met een bedrag van:

€ 1.260.318**Vergelijking jaarrekening 2018 - begroting 2018****Baten**

Rijksbijdragen

Overige overheidsbijdragen

Overige baten

Totaal baten**Jaarrekening 2018**

€ 48.312.223

€ 64.210

€ 2.817.359

€ 51.193.792

Begroting 2018

€ 45.960.000

€ 128.000

€ 1.374.000

€ 47.462.000

Vershil

€ 2.352.223

€ 63.790-

€ 1.443.359

€ 3.731.792

Lasten

Personele lasten

Afschrijvingen

Huisvestingslasten

Overige instellingslasten

Totaal lasten

€ 41.244.296

€ 1.868.749

€ 2.918.256

€ 3.849.394

€ 49.880.695

€ 39.498.000

€ 1.988.000

€ 2.657.000

€ 2.951.000

€ 47.094.000

€ 1.746.296

€ 119.251-

€ 261.256

€ 898.394

€ 2.647.902

Saldo baten en lasten

€ 1.313.097

€ 368.000

€ 945.097

Financiële baten en lasten

Financiële baten

Financiële lasten

Saldo fin. baten en lasten

€ 6.434

€ 59.213

€ 52.779-

€ 13.000

€ -

€ 13.000

€ 6.566-

€ 59.213

€ 65.779-

Resultaat uit gewone bedrijfsvoering**€ 1.260.318****€ 381.000****€ 879.318****Exploitatieresultaat****€ 1.260.318****€ 381.000****€ 879.318**

Financiële analyse van de jaarrekening 2018 t.o.v. de jaarrekening 2017

Vergelijking jaarrekening 2018 - jaarrekening 2017

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017	Verschil
Baten			
Rijksbijdragen	€ 48.312.223	€ 45.762.271	€ 2.549.952
Overige overheidsbijdragen	€ 64.210	€ 79.136	€ 14.926-
Overige baten	€ 2.817.359	€ 1.941.879	€ 875.480
<u>Totaal baten</u>	<u>€ 51.193.792</u>	<u>€ 47.783.286</u>	<u>€ 3.410.506</u>
Lasten			
Personele lasten	€ 41.244.296	€ 38.997.760	€ 2.246.536
Afschrijvingen	€ 1.868.749	€ 1.714.326	€ 154.423
Huisvestingslasten	€ 2.918.256	€ 2.392.050	€ 526.206
Overige instellingslasten	€ 3.849.394	€ 3.244.619	€ 604.775
<u>Totaal lasten</u>	<u>€ 49.880.695</u>	<u>€ 46.348.755</u>	<u>€ 3.531.940</u>
Saldo baten en lasten	<u>€ 1.313.097</u>	<u>€ 1.434.531</u>	<u>€ 121.434-</u>
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	€ 6.434	€ 13.467	€ 7.033-
Financiële lasten	€ 59.213	€ 17.538	€ 41.675-
Saldo fin. baten en lasten	<u>€ 52.779-</u>	<u>€ 4.071-</u>	<u>€ 48.708-</u>
<u>Resultaat uit gewone bedrijfsvoering</u>	<u>€ 1.260.318</u>	<u>€ 1.430.461</u>	<u>€ 170.142-</u>
Exploitatieresultaat	<u>€ 1.260.318</u>	<u>€ 1.430.461</u>	<u>€ 170.142-</u>

Toelichting vergelijking Jaarrekening 2018 – Jaarrekening 2017

Rijksbijdragen

Bij het voortgezet onderwijs is de normvergoeding personeel gestegen met 1,2 miljoen euro. Deze stijging wordt voor een groot deel veroorzaakt door de stijging van het aantal leerlingen in schooljaar 2017-2018 ten opzichte van het schooljaar 2016-2017. Ook is er een hoger bedrag ontvangen voor de nieuwkomers.

Bij het primair onderwijs is eveneens sprake van een forse stijging ten opzichte van 2017; namelijk 1,1 miljoen euro. Deze wordt niet net als bij het voortgezet onderwijs veroorzaakt door meer leerlingen, maar door een stijging van de GPL. Deze is fors gestegen om een aantal uitgaven te kunnen dekken, zoals:

- een eenmalige uitkering van € 750 per fte;
- een eenmalige uitkering voor het OP van 42% van het nieuwe maandsalaris;
- gelden die zijn ontvangen voor het verlagen van de werkdruk.

Deze stijging van 1,1 miljoen euro zien we nagenoeg in zijn geheel terug bij de personele lasten en heeft dan ook geen invloed op het uiteindelijke resultaat.

De normvergoeding materieel stijgt ook, zowel bij het voortgezet onderwijs als bij het primair onderwijs. Bij het voortgezet onderwijs is deze stijging wederom een gevolg van de stijging van het leerlingenaantal. Bij het primair onderwijs is de materiële instandhoudingssubsidie in 2018 gestegen met 2,21%.

Tot slot is in 2018 bij het primair onderwijs ook € 137.000 meer ontvangen voor passend onderwijs. Bij het voortgezet onderwijs was de bijdrage voor het passend onderwijs nagenoeg gelijk aan 2017.

Overige baten

De overige opbrengsten materiële sfeer stijgen bij het voortgezet onderwijs met ruim € 900.000. Met ingang van 1 januari 2013 heeft de belastingdienst de beschikking fiscale eenheid ingetrokken tussen SCOPE en SCOPE facilitair B.V. (SFBV). Hiertegen is bezwaar en beroep aangetekend. De rechtbank heeft SFBV in het gelijk gesteld. De belastingdienst is echter tegen deze uitspraak in hoger beroep gegaan en ook in het hoger beroep heeft de rechtbank SFBV in het gelijk gesteld. In augustus 2017 heeft de Staatsecretaris van het Ministerie van Financiën beroep in cassatie ingesteld tegen de uitspraak in hoger beroep. De advocaat-generaal heeft advies uitgebracht aan de Hoge Raad waarin SFBV in het gelijk is gesteld. De Hoge Raad doet naar verwachting in oktober 2019 een uitspraak. De vraag is of zij het advies van de advocaat-generaal overneemt.

SCOPE heeft de afgelopen jaren een reserve ter hoogte van de verschuldigde BTW opgenomen. De belastingdienst heeft de rechtszaak omtrent de naheffingsaanslagen ook in hoger beroep verloren en heeft zich neergelegd bij de uitspraak van de rechtbank. Daarom kunnen de gereserveerde bedragen (totaal € 843.750) met betrekking tot de naheffingsaanslagen vrijvallen.

Bij het primair onderwijs dalen de overige opbrengsten materiële sfeer met € 247.000. In 2017 zijn voor het eerst, op verzoek van de accountant, alle mutaties geboekt van de banken die gebruikt worden bij het primair onderwijs. Dit leverde een totale mutatie van € 335.000 in 2017 op, die volledig de daling verklaart in 2018. Hiertegenover staat een

vrijval van € 94.239. Dit bedrag is een aantal jaren geleden opgenomen als nog te betalen BTW aan Gemiva voor de nieuwbouw Prisma aan de Meerkoetstraat. Dit bedrag is echter nooit in rekening gebracht door Gemiva en dat wordt ook niet meer verwacht.

Personeelslasten

Zowel bij het primair als het voortgezet onderwijs stijgen de personeelslasten. Bij het primair onderwijs stijgen deze met ruim 1,2 miljoen euro. Dit komt grotendeels door:

- een eenmalige uitkering van € 750 per fte;
- een eenmalige uitkering voor het OP van 42% van het nieuwe maandsalaris;
- gelden die beschikbaar zijn gesteld voor werkdrukverlaging.

Deze stijging zien we ook terug bij de normvergoeding personeel.

Bij het voortgezet onderwijs stijgen de personele lasten met 1,1 miljoen euro. Ook bij het voortgezet onderwijs is sprake geweest van een eenmalige uitkering. Tevens is er een stijging geweest van de ABP-premie van 1,8%. Tot slot is er ieder jaar sprake van een stijging in de loonkosten door de periodieken conform de CAO.

Huisvestingslasten

Bij de huisvestingslasten is er sprake van een aantal forse mutaties ten opzichte van 2017.

- De huurkosten stijgen bij het voortgezet onderwijs met ruim € 200.000. Dit wordt veroorzaakt door de tijdelijke huisvesting op de Prinses Margrietlaan en Marsdiep.
- De onderhoudskosten stijgen bij het voortgezet onderwijs met € 158.000. In het meerjarenonderhoudsplan is nu rekening gehouden met het onderhoud van de nieuwe Topmavo, het Lyceum en het Leerpark. Hieruit is gebleken dat de dotatie van groot onderhoud weer opgehoogd moet worden naar het oude niveau om alle uitgaven aan de gebouwen in de toekomst te kunnen dekken.
- De schoonmaakkosten dalen bij zowel het primair onderwijs als het voortgezet onderwijs. Dit komt bij het primair onderwijs door crediteringen voor het vloeronderhoud en reguliere schoonmaak die allebei niet zijn uitgevoerd. Dit zorgt voor een verlaging van de schoonmaakkosten van € 123.000. Bij het voortgezet onderwijs is er tot en met 2017 een bedrag opgenomen als nog te betalen BTW. Aangezien de belastingdienst zich heeft neergelegd bij de uitspraak van de rechtbank omtrent de naheffingsaanslagen, is hiervoor vanaf 2018 niets meer gereserveerd. Dit zorgt voor een daling in de kosten van € 125.000.
- De rubriek exploitatiekosten nieuwbouw bevat alle kosten die zijn gemaakt voor de nieuwbouw en de tijdelijke huisvesting waar niet over kan worden afgeschreven. Deze rubriek is toegevoegd in 2018 om alle kosten betreffende de nieuwbouw inzichtelijk te maken en bedragen € 408.415.

Overige lasten

De administratie- en beheerslasten stijgen met ongeveer € 100.000. Dit wordt voor bijna € 35.000 veroorzaakt door de kosten van abonnementen en contributies. Verder stijgen de kosten internet, portokosten, accountantskosten, telefoonkosten en verzekeringen in 2018.

De kosten van inventaris, apparatuur en leermiddelen stijgen met ruim € 400.000. Deze stijging wordt grotendeels veroorzaakt door de werkboeken die gebruikt worden bij het voortgezet onderwijs. Door de combinatie van het gebruik van werkboeken en licenties is

het niet meer mogelijk om de werkboeken twee jaar te gebruiken en dit betekent een verdubbeling van deze kosten. Er is een werkgroep gevormd om een beleidsstuk te schrijven omtrent de leermiddelen; daar zal dit zeker in terugkomen.

Ook is er een extra dotatie gedaan voor de voorziening OLP bij het primair onderwijs. Dit is gedaan om de uitgaven in de komende jaren voor de onderwijs leerpakketten te kunnen dekken.

Toelichting vergelijking Jaarrekening 2018 – Begroting 2018

Rijksbijdragen

De Rijksbijdragen stijgen zowel bij het primair als bij het voortgezet onderwijs met meer dan € 1.000.000.

Bij het primair onderwijs is dit grotendeels te verklaren door de stijging van de GPL. Deze is fors gestegen om de volgende uitgaven te kunnen dekken:

- een eenmalige uitkering van € 750 per fte;
- een eenmalige uitkering voor het OP van 42% van het nieuwe maandsalaris;
- gelden die zijn ontvangen voor het verlagen van de werkdruk.

Ook is er € 75.000 meer ontvangen voor de bekostiging zware ondersteuning personeel, € 35.000 meer voor bekostiging personeel en € 43.000 meer aan prestatiebox gelden.

Bij het voortgezet onderwijs wordt de stijging grotendeels veroorzaakt door de eenmalige uitkering in de reguliere lumpsum die we ook bij de personeelslasten terugzien. Ook is er een hoger bedrag ontvangen voor nieuwkomers van € 338.000.

Overige baten

De overige baten stijgen ten opzichte van de begroting met ca. € 1.400.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door:

- de vrijval van het gereserveerde bedrag omtrent de naheffingsaanslagen BTW: € 843.750;
- de vrijval van de nog te betalen BTW aan Gemiva voor nieuwbouw Prisma: € 94.239;
- de mutaties van de banken van het primair onderwijs zijn in de begroting niet opgenomen; in de jaarrekening zijn deze opgenomen voor € 185.000;
- de opbrengsten detachering zijn € 100.000 hoger dan begroot. Dit komt met name door de inzet van een aantal medewerkers van SCOPE bij het Ashram College.

Personeelslasten

De lonen en salarissen zijn in totaal € 1.600.000 hoger dan begroot. Deze stijging is ook zichtbaar bij de Rijksbijdragen. Behalve de eenmalige uitkering, die is uitgekeerd bij zowel het primair als het voortgezet onderwijs, heeft er ook een herstructurering van de salarisschalen bij het primair onderwijs plaatsgevonden. Tot slot is ook de ABP-premie met 1,8% gestegen.

Huisvestingslasten

Een aantal onderdelen binnen deze rubriek wijkt af van de begroting:

- Schoonmaakkosten: zijn € 248.000 lager dan begroot. Dit komt bij het primair onderwijs door crediteringen voor het vloeronderhoud en reguliere schoonmaak die

allebei niet zijn uitgevoerd. Dit zorgt voor een verlaging van de schoonmaakkosten van € 123.000. Bij het voortgezet onderwijs is er tot en met 2017 een bedrag opgenomen als nog te betalen BTW. Aangezien de belastingdienst zich heeft neergelegd bij de uitspraak van de rechtbank omtrent de naheffingsaanslagen, is hiervoor vanaf 2018 niets meer gereserveerd. Dit zorgt voor een daling in de kosten van € 125.000.

- De rubriek exploitatiekosten nieuwbouw bevat alle kosten die zijn gemaakt voor de nieuwbouw en de tijdelijke huisvesting waar niet over kan worden afgeschreven. Deze rubriek is toegevoegd in 2018 om alle kosten betreffende de nieuwbouw inzichtelijk te maken: € 408.415. Deze post was niet in de begroting opgenomen omdat tijdens het opstellen van de begroting te weinig hierover bekend was.
- Ook de huurkosten zijn aanzienlijk hoger dan begroot. Tijdens het opstellen van de begroting 2018 was er nog geen duidelijkheid over de tijdelijke huisvesting van de diensten en het bestuur. De huurkosten zijn dan ook € 229.000 hoger dan begroot.
- De kosten voor energie en water zijn € 163.000 lager uitgevallen dan begroot.

Overige instellingslasten

Deze zijn in totaal € 900.000 hoger dan begroot. De kosten van inventaris, apparatuur en leermiddelen stijgen met ruim € 400.000. Deze stijging wordt grotendeels veroorzaakt door de werkboeken die gebruikt worden bij het voortgezet onderwijs. Door de combinatie van het gebruik van werkboeken en licenties is het niet meer mogelijk om de werkboeken twee jaar te gebruiken en dit betekent een verdubbeling van deze kosten. Er is een werkgroep gevormd om een beleidsstuk te schrijven omtrent de leermiddelen; daar zal dit zeker in terugkomen.

Ook is er een extra dotatie gedaan voor de voorziening OLP bij het primair onderwijs. Dit is gedaan om de uitgaven in de komende jaren voor de onderwijsleerpakketten te kunnen dekken.

Verder zijn net als bij de overige baten de mutaties van de banken primair onderwijs binnen de overige kosten verwerkt. Dit veroorzaakt een afwijking ten opzichte van de begroting van € 184.000.

Stichting voor Christelijk Onderwijs te Alphen aan den Rijn
SCOPE scholengroep

	Begroting 2019		
	SCOPE	VO	PO
Baten			
E01 Rijksbijdragen OCW	€ 47.698.000	€ 28.626.000	€ 19.072.000
E02 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	€ 70.000	€ 5.000	€ 65.000
E03 Overige baten	€ 1.812.000	€ 1.327.000	€ 485.000
E04 Totaal baten	€ 49.580.000	€ 29.958.000	€ 19.622.000
Lasten			
E05 Personeelslasten	€ 42.062.000	€ 24.516.000	€ 17.546.000
E06 Begrote formatiereductie	€ 150.000-	€ 150.000-	€ -
E07 Afschrijvingen	€ 2.162.000	€ 1.808.000	€ 354.000
E08 Huisvestinglasten	€ 2.970.000	€ 1.746.000	€ 1.224.000
E09 Overige lasten	€ 3.285.000	€ 2.103.000	€ 1.182.000
E10 Totaal lasten	€ 50.329.000	€ 30.023.000	€ 20.306.000
E11 Saldo baten en lasten	€ 750.000-	€ 65.000-	€ 684.000-
E12 Rentebaten	€ 228.000-	€ 230.000-	€ 2.000
E13 Rentelasten	€ -	€ -	€ -
E14 Financiële baten en lasten	€ 228.000-	€ 230.000-	€ 2.000
E15 Resultaat voor verdeling	€ 978.000-	€ 295.000-	€ 682.000-
Resultaat verdeling			
Algemene reserve	€ 926.000-	€ 424.000-	€ 501.000-
Verlof reserve	€ 69.000-	€ -	€ 69.000-
Reserve tbv ICT beleidsplan	€ 65.000-	€ 30.000-	€ 35.000-
Innovatie & scholing reserve	€ 222.000	€ 300.000	€ 78.000-
Nieuwbouw reserve	€ -54.000	€ -54.000	€ -
Nieuwbouw reserve ICT & inventaris	€ -87.000	€ -87.000	€ -
Mutaties reserves	€ 978.000-	€ 295.000-	€ 682.000-

Toelichting Begroting 2019

Algemeen

In de begroting 2019 wordt, op basis van een raming van de beschikbare middelen en zicht op de hoofdlijnen van beleidsvoornemens, de ruimte bepaald voor de uitgaven van het kalenderjaar 2019. Een groot deel van deze uitgaven ligt reeds vast vanuit de formatieplannen 2018-2019. Van deze kosten wordt 7/12 toegerekend aan het kalenderjaar 2019. De financiële gegevens van 2017 en 2018 worden gebruikt om inzicht te verkrijgen in de kostenontwikkeling van de verschillende begrotingsonderdelen.

Toelichting Begroting

Baten

E01 Rijksbijdragen

E01 Rijksbijdrage Personeel

De Rijksbijdrage OCW bestaat uit normvergoedingen en eventuele aanvullende subsidies voor personeel en materieel. De Rijksbijdragen voor het voortgezet onderwijs worden ontvangen op basis van de teldatum 1 oktober 2018. De Rijksbijdragen voor het primair onderwijs worden ontvangen op basis van een schooljaar naar rato van het aantal leerlingen op de teldatum 1 oktober van het voorgaande jaar. Voor de begroting 2019 zijn derhalve twee teldata van toepassing nl. 1 oktober 2017 (7/12) en 1 oktober 2018 (5/12).

E01 Rijksbijdrage Materieel

De Rijksbijdrage materieel voor het primair onderwijs is gebaseerd op het, van het leerlingenaantal afgeleide, aantal groepen. Bij het voortgezet onderwijs is het leerlingenaantal van toepassing.

E02 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

De overige overheidsbijdragen en -subsidies bestaan grotendeels uit de bijdragen vanuit de gemeente. Dit betreffen vooral vergoedingen voor het gebruik van gymzalen.

E03 Overige Baten

Hieronder vallen zaken als inkomsten uit detachering, verhuur van gebouwen, ouderbijdrage en, specifiek voor het primair onderwijs, de vergoedingen voor tussenschoolse opvang.

Lasten

E05 Personeelslasten

De lonen en salarissen voor het begrotingsjaar 2019 zijn begroot op basis van de geraamde loonkosten voor 2019, de hoogte van het leerlingenaantal op de teldatum 1 oktober en reeds bekende loonontwikkelingen in het begrotingsjaar 2018. Naast de lonen en salarissen zijn er overige personeelskosten zoals de kosten voor Basisgezondheidsdienst (PO), nascholing, werving en selectie, inlenen extern personeel, enz.

E06 Begrote formatiereductie

Wanneer de (personele) baten de personeelslasten niet dekken moet er een formatiereductie worden toegepast. Hierdoor worden de uitgaven en inkomsten zoveel mogelijk in balans gebracht.

E07 Afschrijvingen

Investerings in eigen gebouwen, inventaris en apparatuur en leermiddelen worden geactiveerd en vervolgens op basis van financiële afschrijvingstermijnen afgeschreven. De jaarlijkse totale afschrijvingslast wordt in de exploitatie opgenomen. Om deze afschrijvingslast beheersbaar te houden, zijn beleidsplannen en meerjareninvesteringsplannen voor ondermeer de vervanging en/of uitbreiding van de onderwijsmethoden, ICT-middelen en meubilair opgesteld.

E08 Huisvestingslasten

De huisvestingslasten bestaan voornamelijk uit dagelijks en planmatig groot onderhoud, schoonmaak, energie en water. Voor het planmatig groot onderhoud zijn meerjarenonderhoudsplannen opgesteld. Op basis van deze plannen worden voorzieningen in stand gehouden.

E09 Overige lasten

Dit zijn de lasten voor administratie en beheer, onderwijsgebonden kosten en kosten voor kantines (VO).

Jaarrekening

Toelichting op onderdelen van de Jaarrekening 2018

De jaarrekening 2018 maakt deel uit van het jaarverslag. In het jaarverslag wordt nader ingegaan op onderdelen als kerngegevens, kernactiviteiten, juridische structuur, bestuurssamenstelling, organisatiestructuur, ontwikkelingen verslagjaar alsmede het treasurybeleid.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

De grondslagen voor de jaarrekening zijn gebaseerd op het Burgerlijk Wetboek (Boek 2, titel 9), de Richtlijnen Jaarverslaggeving Onderwijs en de richtlijn van de Raad van Jaarverslaggeving (RJ660).

Waardering van de activa en passiva

Activa en passiva

Alle activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, verminderd met lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur. In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven. Het economisch eigendom van de schoolgebouwen van het PO berust bij de gemeente, van het VO bij het bestuur.

Indien een gebouw door een school blijvend wordt verlaten, wordt het gebouw via een overdrachtsakte aan de gemeente overgedragen.

Als ondergrens voor te activeren zaken met een gebruiksduur van langer dan 1 jaar wordt € 450 aangehouden.

De vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering worden afgeschreven bij het moment van ingebruikname. Dit zal plaatsvinden op het moment dat de nieuwbouw is gerealiseerd.

Financiële vaste activa

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van SCOPE scholengroep is vastgesteld in een Treasury Statuut.

De wijzigingen in verband met de regeling beleggen, lenen en derivaten zijn verwerkt in een statuut dat in 2017 is vastgesteld.

De effecten worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Deelneming

Vanuit SCOPE scholengroep is er een oprichtingskapitaal gestort in de B.V. SCOPE facilitair van € 18.000,-. Op 6 mei 2009 is de besloten vennootschap opgericht.

SCOPE facilitair B.V. heeft als doel het verrichten van schoonmaakwerkzaamheden ten behoeve van de Stichting voor Christelijk onderwijs te Alphen aan den Rijn en omstreken.

De jaarcijfers van SCOPE facilitair zijn niet betrokken in de consolidatie, omdat SCOPE scholengroep de enige opdrachtgever is en de vergoeding voor schoonmaakwerkzaamheden aan SCOPE facilitair in de staat van baten en lasten van SCOPE is opgenomen. Het balanstotaal en resultaat van SCOPE facilitair is beperkt, waardoor de vennootschap een beperkte omvang heeft. Derhalve is consolidatie achterwege gelaten.

Vorraden

Vorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van (eventuele) incourantheid.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zo nodig onder een aftrek van een voorziening uit hoofde van oninbaarheid. Transitorische activa betreffen vooruitbetaalde lasten of nog te ontvangen baten.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de stichting.

Onderhoudsvoorzieningen

De onderhoudsvoorzieningen dienen ter egalisatie van de kosten groot onderhoud. De stand van de voorziening is gebaseerd op meerjarenonderhoudsplannen.

Voor onderwijsinstellingen geldt een afwijking van de normale grondslagen. In afwijking van hoofdstuk 212 Materiële vaste activa, paragraaf 4, alinea 451, van de richtlijnen is het voor onderwijsinstellingen voor de boekjaren 2018 en 2019 toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voor- genomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijspand gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat, voor zover deze methode reeds in 2017 werd toegepast en indien is gewaarborgd dat de voorziening groot onderhoud gedurende de planperiode niet op enig moment negatief wordt. SCOPE scholengroep opteert voor de overgangsregeling en past deze toe.

Voorziening Spaarverlof

Met ingang van 1 augustus 1998 hebben alle personeelsleden de mogelijkheid om hun ADV te reserveren voor spaarverlof. Het niet opgenomen verlof is gewaardeerd conform geldende CAO bepalingen.

Voorziening Persoonlijk budget

In de CAO VO 2014-2015 is een persoonlijk budget opgenomen van 50 uur voor elke werknemer en aanvullend budget van 120 uur voor werknemers vanaf 57 jaar.

Deze uren kunnen ook worden gespaard. Er wordt een inschatting gemaakt in welke mate de gespaarde uren tot uitgaven zullen gaan leiden. Deze voorziening dekt de ingeschatte uitgaven.

Voorziening Sparen overgangsrecht

De werknemer van 57 jaar en ouder kan door middel van een spaarmogelijkheid kiezen voor een gefaseerde afbouw van de loopbaan. Deze heeft dan het recht jaarlijks 170 uur te sparen om later op te nemen. Het opnemen van verlof is beperkt tot een maximum van 340 uur per jaar. Bij einde dienstverband komt het niet opgenomen aanvullend verlof te vervallen.

Voorziening Jubileumgratificatie

De voorziening voor jubileumuitkeringen wordt opgenomen op basis van de per balansdatum geldende jubileumregeling, rekening houdend met blijfkans, toekomstige loonkostenontwikkeling en disconteringsvoet.

Reserves

De reserves zijn gevormd uit ontvangen subsidies met algemene bestedingsmogelijkheden of waarvoor afspraken inzake bestemming zijn gemaakt door middel van bestuursbesluiten.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. Het aflossingsbedrag van het lopende jaar wordt onder de kortlopende schulden opgenomen. Schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden en overlopende passiva worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar. Transitorische passiva betreffen nog te betalen lasten of vooruit ontvangen baten. Te besteden subsidies hebben een concrete bestedingsverplichting.

Resultaatbepaling

Met inachtneming van het vorenstaande worden de baten en de lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Vreemde valuta

Deze jaarrekening is opgesteld in euro's. Er hebben geen transacties in vreemde valuta plaatsgevonden.

Pensioenen

Op grond van de Nederlandse pensioenwet worden de Nederlandse regelingen primair volgens een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" in deze jaarrekening verwerkt. In deze benadering wordt de verplichting voortvloeiende uit een door de rechtspersoon gedane pensioentoezegging gebaseerd op de financieringsafspraken zoals vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst tussen SCOPE scholengroep en de pensioenuitvoerder. SCOPE scholengroep heeft de verplichtingen inzake de pensioenrechten van haar personeel ondergebracht bij stichting Pensioenfonds ABP. SCOPE scholengroep betaalt hiervoor premies, waarvan 2/3 door de werkgever wordt betaald en 1/3 door de werknemer.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Pensioenfondsen moeten vanaf 2015 gebruikmaken van de zogenaamde 'beleidsdekkingsgraad'. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden.

Om de pensioenen (gedeeltelijk) te kunnen indexeren, moet de beleidsdekkingsgraad

minimaal 110% zijn; voor volledige indexatie moet de beleidsdekkingsgraad 128% zijn. Het pensioenfonds heeft per januari 2017 de premie verhoogd naar 21,1% (per januari 2016 bedroeg de premie nog 17,8%).

Het ABP heeft medio 2016 een geactualiseerd herstelplan ingediend bij De Nederlandse Bank (DNB). De belangrijkste punten uit het herstelplan zijn:

- Zolang de dekkingsgraad lager is dan 104% worden de pensioenen niet aangepast aan de loonontwikkeling.
- De premie moet minimaal kostendekkend zijn en bij een lage dekkingsgraad (dekkingstekort) bijdragen aan herstel van het fonds. Om de financiële positie te verbeteren, geldt er een tijdelijke herstelopslag op de premie voor ouderdoms- en nabestaandenpensioen.
- Het beleggingsbeleid is aangepast waardoor het beleggingsrisico lager is.
- In het herstelplan is ruimte opgenomen om tegenvallers op te vangen. Als het herstel trager verloopt dan verwacht, kunnen bijvoorbeeld de pensioenen worden verlaagd.

SCOPE scholengroep heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds anders dan het effect van hogere toekomstige premies. SCOPE scholengroep heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Balans per 31-12-2018

1 Activa	31-12-2018	31-12-2017
Vaste activa		
1.2 <u>Materiële vaste activa</u>		
1.2.1 Gebouwen en terreinen	€ 14.468.909	€ 6.217.617
1.2.2 Inventaris en apparatuur	€ 4.000.139	€ 2.785.208
1.2.3 Andere vaste bedrijfsmiddelen	€ 955.958	€ 1.212.480
1.2.4 Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	€ 6.142.368	€ 4.375.013
	€ 25.567.374	€ 14.590.318
1.3 <u>Financiële vaste activa</u>		
1.3.1 Vordering op de Gemeente	€ 22.799.316	€ 12.599.316
1.3.2 Deelnemingen	€ -	€ -
	€ 22.799.316	€ 12.599.316
<u>Totaal vaste activa</u>	€ 48.366.690	€ 27.189.634
Vlottende activa		
1.5 <u>Vorderingen</u>		
1.5.1 Debiteuren	€ 424.695	€ 356.880
1.5.2 Kortlopende vorderingen op OCW	€ 438.780	€ 635.547
1.5.8 Overlopende activa	€ 268.524	€ 266.796
	€ 1.131.999	€ 1.259.223
1.7 <u>Liquide middelen</u>	€ 19.519.155	€ 19.135.731
<u>Totaal vlottende activa</u>	€ 20.651.154	€ 20.394.954
<u>Totaal activa</u>	€ 69.017.844	€ 47.584.588

2	Passiva	31-12-2018	31-12-2017
2.1	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.1	Algemene reserve stichting (publiek)	€ 3.645.716	€ 4.058.041
2.1.2	Bestemmingreserves stichting (publiek)	<u>€ 11.438.933</u>	<u>€ 9.766.293</u>
	<u>Totaal eigen vermogen</u>	€ 15.084.649	€ 13.824.334
2.3	<u>Voorzieningen</u>		
2.3.1	Personeel	€ 1.829.478	€ 1.754.063
2.3.3	Onderhoud	<u>€ 1.710.573</u>	<u>€ 1.362.183</u>
		€ 3.540.051	€ 3.116.246
2.4	<u>Langlopende schulden</u>		
2.4.1	Ministerie van Financiën	€ 22.799.316	€ 12.599.316
2.5	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.5.3	Crediteuren	€ 891.160	€ 710.076
2.5.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	€ 1.728.646	€ 1.658.348
2.5.8	Schulden van pensioenen	€ 485.607	€ 468.575
2.5.10	Overlopende passiva	<u>€ 24.488.416</u>	<u>€ 15.207.692</u>
		€ 27.593.829	€ 18.044.691
	<u>Totaal vreemd vermogen</u>	€ 53.933.196	€ 33.760.253
	<u>Totaal passiva</u>	<u>€ 69.017.844</u>	<u>€ 47.584.587</u>

Staat van baten en lasten 2018**SCOPE scholengroep**

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017	Begroting 2018
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	€ 48.312.223	€ 45.762.271	€ 45.960.000
3.2 Overige overheidsbijdragen	€ 64.210	€ 79.136	€ 128.000
3.5 Overige baten	€ 2.817.359	€ 1.941.879	€ 1.374.000
<u>Totaal baten</u>	<u>€ 51.193.792</u>	<u>€ 47.783.286</u>	<u>€ 47.462.000</u>
4 Lasten			
4.1 Personele lasten	€ 41.244.296	€ 38.997.760	€ 39.498.000
4.2 Afschrijvingen	€ 1.868.749	€ 1.714.326	€ 1.988.000
4.3 Huisvestingslasten	€ 2.918.256	€ 2.392.050	€ 2.657.000
4.4 Overige instellingslasten	€ 3.849.394	€ 3.244.619	€ 2.951.000
<u>Totaal lasten</u>	<u>€ 49.880.695</u>	<u>€ 46.348.755</u>	<u>€ 47.094.000</u>
 Saldo baten en lasten	 <u>€ 1.313.097</u>	 <u>€ 1.434.532</u>	 <u>€ 368.000</u>
 5 Financiële baten en lasten			
5.1 Financiële baten	€ 6.434	€ 13.467	€ 13.000
5.2 Financiële lasten	€ 59.213	€ 17.538	€ -
Saldo fin. baten en lasten	€ 52.779-	€ 4.071-	€ 13.000
 Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	 <u>€ 1.260.318</u>	 <u>€ 1.430.461</u>	 <u>€ 381.000</u>
 Exploitatieresultaat	 <u>€ 1.260.318</u>	 <u>€ 1.430.461</u>	 <u>€ 381.000</u>

Staat van baten en lasten 2018**Primair Onderwijs**

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017	Begroting 2018
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	€ 18.916.669	€ 17.581.321	€ 17.983.000
3.2 Overige overheidsbijdragen	€ 64.210	€ 68.754	€ 80.000
3.5 Overige baten	€ 900.811	€ 983.998	€ 507.000
<u>Totaal baten</u>	<u>€ 19.881.690</u>	<u>€ 18.634.073</u>	<u>€ 18.570.000</u>
4 Lasten			
4.1 Personele lasten	€ 17.304.861	€ 15.997.384	€ 16.143.000
4.2 Afschrijvingen	€ 355.590	€ 307.786	€ 363.000
4.3 Huisvestingslasten	€ 1.003.260	€ 1.150.239	€ 1.232.000
4.4 Overige instellingslasten	€ 1.452.294	€ 1.309.707	€ 995.000
<u>Totaal lasten</u>	<u>€ 20.116.005</u>	<u>€ 18.765.116</u>	<u>€ 18.733.000</u>
Saldo baten en lasten	<u>€ 234.315-</u>	<u>€ 131.043-</u>	<u>€ 163.000-</u>
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Financiële baten	€ 3.217	€ 6.733	€ 10.000
5.2 Financiële lasten	€ 4.644	€ 5.176	€ -
Saldo fin. baten en lasten	€ 1.427-	€ 1.557	€ 10.000
<u>Resultaat uit gewone bedrijfsvoering</u>	<u>€ 235.742-</u>	<u>€ 129.486-</u>	<u>€ 153.000-</u>
Exploitatieresultaat	<u>€ 235.742-</u>	<u>€ 129.486-</u>	<u>€ 153.000-</u>

Staat van baten en lasten 2018**Voortgezet Onderwijs**

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017	Begroting 2018
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	€ 29.395.554	€ 28.180.950	€ 27.977.000
3.2 Overige overheidsbijdragen	€ -	€ 10.382	€ 48.000
3.5 Overige baten	€ 1.916.548	€ 957.881	€ 867.000
<u>Totaal baten</u>	<u>€ 31.312.102</u>	<u>€ 29.149.213</u>	<u>€ 28.892.000</u>
4 Lasten			
4.1 Personele lasten	€ 23.939.435	€ 23.000.376	€ 23.355.000
4.2 Afschrijvingen	€ 1.513.159	€ 1.406.540	€ 1.625.000
4.3 Huisvestingslasten	€ 1.914.996	€ 1.241.811	€ 1.425.000
4.4 Overige instellingslasten	€ 2.397.100	€ 1.934.912	€ 1.956.000
<u>Totaal lasten</u>	<u>€ 29.764.690</u>	<u>€ 27.583.639</u>	<u>€ 28.361.000</u>
 Saldo baten en lasten	 <u>€ 1.547.412</u>	 <u>€ 1.565.575</u>	 <u>€ 531.000</u>
 5 Financiële baten en lasten			
5.1 Financiële baten	€ 3.217	€ 6.734	€ 3.000
5.2 Financiële lasten	€ 54.569	€ 12.362	€ -
Saldo fin. baten en lasten	€ 51.352-	€ 5.628-	€ 3.000
 <u>Resultaat uit gewone bedrijfsvoering</u>	 <u>€ 1.496.060</u>	 <u>€ 1.559.947</u>	 <u>€ 534.000</u>
 Exploitatieresultaat	 <u>€ 1.496.060</u>	 <u>€ 1.559.947</u>	 <u>€ 534.000</u>

Kasstroomoverzicht 2018

	2018	2017
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Exploitatieresultaat	€ 1.260.318	€ 1.430.460
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	€ 1.868.749	€ 1.714.326
- mutaties voorzieningen	€ 423.805	€ 402.466-
- mutaties egalisatierekeningen	€ -	€ -
- mutaties algemene reserve	€ 1.672.643-	€ 6.963.831-
- mutaties bestemmingsreserve	€ 1.672.639	€ 7.663.831
- mutaties deelnemingen	€ -	€ -
	€ 2.292.550	€ 2.011.860
Veranderingen in vlottende middelen:		
- vorderingen	€ 127.224	€ 371.218
- langlopende schulden	€ 10.200.000	€ 12.599.316
- kortlopende schulden	€ 9.549.138	€ 12.971.658
	€ 19.876.362	€ 25.942.192
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	<u>€ 23.429.233</u>	<u>€ 29.384.514</u>
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Investerings in materiele vaste activiteiten	€ 12.845.805-	€ 10.956.167-
Overige investeringen in financiële vaste activa	€ 10.200.000-	€ 12.599.316-
	<u>€ 23.045.805-</u>	<u>€ 23.555.483-</u>
<u>Mutatie liquide middelen</u>	€ 383.428	€ 5.829.035
Beginstand liquide middelen	€ 19.135.731	€ 13.306.699
Mutatie liquide middelen	<u>€ 383.428</u>	<u>€ 5.829.035</u>
<u>Eindstand liquide middelen</u>	<u>€ 19.519.155</u>	<u>€ 19.135.735</u>

Specificatie op de onderscheiden posten van de balans

1.2	Materiële vaste activa	Mutaties 2018					
		Verkrijgings- prijs 31-12-2017	Afschrijvingen t/m 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2017	Investerings- 2018	Afschrijvingen 2018	
1.2.1	Gebouwen en terreinen	€ 6.954.319	€ 736.702	€ 6.217.617	€ 8.517.826	€ 266.534	
1.2.2.1	Inventaris en apparatuur regulier	€ 5.088.606	€ 2.881.674	€ 2.206.932	€ 2.007.653	€ 702.055	
1.2.2.2	Inventaris en apparatuur leermiddelen	€ 1.360.762	€ 782.486	€ 578.276	€ 264.390	€ 355.057	
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	€ 2.502.739	€ 1.290.259	€ 1.212.480	€ 288.581	€ 545.103	
1.2.4	Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	€ 4.375.013	€ -	€ 4.375.013	€ 1.767.355	€ -	
Totaal materiële vaste activa		€ 20.281.439	€ 5.691.121	€ 14.590.318	€ 12.845.805	€ 1.868.749	
		Boekwaarde 31-12-2018	Verkrijgings- prijs 31-12-2018	Afschrijvingen t/m 31-12-2018			
1.2.1	Gebouwen en terreinen	€ 14.468.909	€ 15.533.066	€ 1.064.157			
1.2.2.1	Inventaris en apparatuur	€ 3.512.530	€ 6.340.223	€ 2.827.693			
1.2.2.2	Inventaris en apparatuur leermiddelen	€ 487.609	€ 1.278.366	€ 790.757			
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	€ 955.958	€ 2.440.473	€ 1.484.515			
1.2.4	Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	€ 6.142.368	€ 6.142.368	€ -			
Totaal materiële vaste activa		€ 25.567.374	€ 31.734.496	€ 6.167.122			

De afschrijvingspercentages voor de verschillende groepen activa zijn:

Terreinen:	0%
Gebouwen:	2,5% - 5%
Installaties & machines:	5%
ICT	20% - 33%
Inventaris & Meubilair	5% - 20%
Onderwijs Leer Pakket PO	11%
Voertuigen	20%
Boeken	25%
Werkboeken	50%

1.3 Financiële vaste activa

		Boekwaarde 31-12-2017	Toename	Afname	Boekwaarde 31-12-2018
1.3.1	Vordering op de Gemeente	€ 12.599.316	€ 10.243.286	€ 43.286	€ 22.799.316
1.3.2	Deelnemingen SCOPE facilitair B.V.	€ -	€ -	€ -	€ -
		€ 12.599.316	€ 10.243.286	€ 43.286	€ 22.799.316

Model E: Overzicht verbonden partijen

Naam:	SCOPE facilitair B.V.
Juridische vorm:	Besloten vennootschap
Statutaire zetel:	Alphen aan den Rijn
Codeactiviteit:	4
Eigen vermogen 31-12-2018:	€ 6.986
Resultaat 2018:	€ 11.074
Art 2:403 BW:	Nee
Deelname:	100%
Consolidatie %:	0

Specificatie op de onderscheiden posten van de balans**1.5 Vorderingen**

	31-12-2018	31-12-2017
1.5.1 Debiteuren	€ 424.695	€ 356.880
1.5.2 Kortlopende vorderingen op OCW	€ 438.780	€ 635.547
1.5.8 Overlopende activa	€ 268.524	€ 266.796
Totaal vorderingen	€ 1.131.999	€ 1.259.223

Specificatie 1.5.8 Overlopende activa:

	31-12-2018	31-12-2017
Rente	€ 1.630	€ -
ROC/ID College/MBO Rijnland (VAVO leerlingen)	€ 41.044	€ 41.764
Bijdrage en afr. Stichtingen	€ 3.000	€ -
TSO ouderbijdragen	€ 59.000	€ 61.000
Licenties - abonnementen	€ 54.762	€ 48.735
Raet	€ 25.019	€ 14.858
Huur tijdelijke huisvesting ivm nieuwbouw	€ 20.522	€ 78.700
Overig	€ 63.547	€ 21.739
	€ 268.524	€ 266.796

1.7 Liquide middelen (vrij beschikbaar)

	31-12-2018	31-12-2017
1.7.1 Banken	€ 19.487.040	€ 19.119.934
1.7.2 Kasmiddelen	€ 32.115	€ 15.797
Totaal liquide middelen	€ 19.519.155	€ 19.135.731

2 Passiva**2.1 Eigen vermogen**

	Saldo 31-12-2017	Mutaties		Saldo 31-12-2018
		Bestemming Resultaat	Overige Mutaties	
2.1.1 Algemene reserve stichting	€ 4.058.041	€ 412.325-	€ -	€ 3.645.716
2.1.2 Bestemmingsreserves stichting (publiek)				
Bestemmingsreserve BAPO	€ 418.980	€ 1.137-	€ -	€ 417.843
Reserve Stop Loss	€ 200.000	€ 200.000-	€ -	€ -
Reserve ICT middelen PO	€ 136.827	€ 68.000-	€ -	€ 68.827
Bestemmingsreserve innovatie & scholing	€ 585.487	€ 73.776	€ -	€ 659.263
Bestemmingsreserve Nieuwbouw	€ 4.300.000	€ -	€ -	€ 4.300.000
Bestemmingsreserve Nieuwbouw ICT & inventaris	€ 4.125.000	€ 668.000	€ -	€ 4.793.000
Bestemmingsreserve leermiddelen	€ -	€ 1.200.000	€ -	€ 1.200.000
Totaal bestemmingsreserves	€ 9.766.294	€ 1.672.639	€ -	€ 11.438.933
Totaal eigen vermogen	€ 13.824.335	€ 1.260.318		€ 15.084.649

2.3 Voorzieningen

	Saldo 31-12-2017	Mutaties			Saldo 31-12-2018
		Dotaties 2018	Onttrekkingen 2018	Vrijval 2018	
2.3.1 Personeel					
Spaarverlof PO	€ 12.623	€ 297	€ -	€ -	€ 12.920
Spaarverlof VO	€ 715.419	€ 15.521	€ -	€ -	€ 730.940
Persoonlijk Budget	€ 441.919	€ 134.573	€ -	€ -	€ 576.492
Sparen overgangsrecht	€ 7.574	€ 12.031	€ -	€ -	€ 19.605
Jubileumgratificatie PO	€ 236.122	€ -	€ 36.438	€ -	€ 199.684
Jubileumgratificatie VO	€ 340.406	€ -	€ 50.568	€ -	€ 289.838
	€ 1.754.063	€ 162.422	€ 87.006	€ -	€ 1.829.478
2.3.3 Overige					
Onderhoud PO	€ 917.081	€ 258.098	€ 55.875	€ -	€ 1.119.304
Onderhoud VO	€ 206.411	€ 140.000	€ 57.489	€ -	€ 288.922
OLP voorziening PO	€ 234.603	€ 215.535	€ 147.791	€ -	€ 302.347
Voorziening deelneming	€ 4.088	€ -	€ 4.088	€ -	€ -
	€ 1.362.183	€ 613.633	€ 265.243	€ -	€ 1.710.573
Totaal voorzieningen	€ 3.116.246	€ 776.055	€ 352.249	€ -	€ 3.540.051

Specificatie op de onderscheiden posten van de balans

2.4 Langlopende schulden

Kredietinstellingen	Saldo 31-12-2017	Aangegane leningen 2018	Aflossingen 2018	Saldo 31-12-2018	Looptijd > 5 jaar	Rentevoet
Ministerie van Financiën	€ 12.599.316	€ 10.200.000	€ -	€ 22.799.316	€ 22.799.316	1,14%
Totaal langlopende schulden	€ 12.599.316			€ 22.799.316		

2.5 Kortlopende schulden

	31-12-2018	31-12-2017
2.5.3 Crediteuren	€ 891.160	€ 710.076
2.5.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen	€ 1.728.646	€ 1.658.348
2.5.8 Schulden inzaken van pensioenen	€ 485.607	€ 468.575
2.5.10 Overlopende passiva		
Vooruitontvangen investeringssubsidies	€ 22.454.524	€ 12.438.955
Nog te betalen vakantiegeld	€ 1.295.401	€ 1.121.124
Nog aan te wenden doelsubsidies	€ 40.114	€ 55.116
Excursies & werkweken	€ 213.519	€ 105.889
Nog te betalen bedragen	€ 189.433	€ 1.181.839
Overige	€ 295.425	€ 304.769
	€ 24.488.416	€ 15.207.692
Totaal kortlopende schulden	€ 27.593.829	€ 18.044.691

De post vooruitontvangen investeringssubsidies betreft bijdragen van Gemeente dan wel andere partijen ter financiering van investeringen. Deze bijdragen vallen vrij ten gunste van de exploitatierekening (onder de overige baten) naar rato van de afschrijvingslasten op de betrokken activa.

Vooruitontvangen investeringssubsidies	2018	2017
Stand per 1 januari	€ 12.438.955	€ -
Toename vooruit ontvangen investeringssubsidies	€ 10.243.286	€ 12.599.316
Vrijval ten gunste van de baten en lasten	€ 227.717	€ 160.361
Stand per 31 december	€ 22.454.524	€ 12.438.955

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

In 2016 is er een nieuw print- en kopieercontract met Canon afgesloten. Het contract loopt tot en met augustus 2021, tegen een geschatte prijs van € 100.000 op jaarbasis. Het feitelijke bedrag wordt bepaald door het print- en kopieergedrag van de scholen. Dit contract geldt SCOPE-breed.

De vordering op OCW is ontstaan als gevolg van de overgang van de bekostiging van schooljaar naar kalenderjaar. De hoogte is afhankelijk van de personele bekostiging en fluctueert van jaar tot jaar. Omdat dit, behoudens in een situatie van niet voortbestaan van het bestuur, een niet-oepsbare vordering betreft, is hij in 2014 door middel van een stelselwijziging afgeboekt. Per ultima 2018 bedraagt de omvang van de vordering € 1.696.583.

Voor de geplande nieuwbouw in het voortgezet onderwijs zijn de volgende niet uit de balans blijvende verplichtingen opgenomen:

Bedrijf	Onderwerp	Bedrag
DP6 Architectuurstudio BV	Uitvoeringskosten	€ 53.712
RHDHV	Advieskosten	€ 31.651
Pieters	Constructie kosten	€ 8.228
DPA Cauberg	Advieskosten	€ 2.831
Hevo	Bouwkundige begroting	€ 178.959
BRO	Advieskosten	€ 668
Geomet	Advieskosten	€ 2.625
De Vries en Verburg	Aannemer	€ 13.261.226
Diverse bedrijven	Energie voorziening	€ 80.129
CBB	Bouwbegeleiding	€ 85.406
Amos	Advieskosten	€ 157
Alphaplan BV	Projectmanagement	€ 239.662
Smits van Burgst	Ontwerp nieuwbouw	€ 77.918
Bartels Ingenieurs	Advieswerkzaamheden	€ 8.470
Du Prie	Bouwkundige begroting	€ 16.666.682
Bouter	Keukeninrichting	€ 29.875
Liander/Kenter	Energie voorziening	€ 1.610
Eromes	Inrichting	€ 481.394
S+B	Binask inrichting	€ 72.863

Du Prie & de Vries en Verburg: alle in het contract van aanneming en in bijbehorende bescheiden genoemde bedragen zijn inclusief afgekochte risicoregeling, met andere woorden vast tot einde werk.

In de langlopende schulden is deel 1 van de lening opgenomen omtrent de nieuwbouw. Deze lening is aangegaan met het Ministerie van Financiën. De eerste afroeptranche was op 15 december 2017 voor € 12.599.316. Op 2 juli 2018 heeft de tweede afroeptranche plaatsgevonden; € 10.200.000 en op 4 oktober 2019 vindt de derde afroeptranche plaats; € 109.793. De eerste aflossing vindt plaats op 6 april 2020. De totale lening wordt afgelost in 60 termijnen en deze lening eindigt in 2049. Voor deze lening zijn geen zekerheden overeengekomen en er is sprake van een leningspercentage van 1,14%.

Vanaf het jaar 2018 vindt een gemeentelijke bijdrage plaats voor de nieuwbouwprojecten. Het totale bedrag dat ontvangen wordt over een periode van 2018 tot en met 2059 is € 61.198.692,65. Dit bedrag dekt de betalingsverantwoordelijkheden van SCOPE scholengroep aan het Ministerie van Financiën. Als zekerheid van naleving van deze afspraak heeft SCOPE scholengroep het eerste recht van hypotheek en pand, gevestigd op de Oudbouwlocatie 1, de Oudbouwlocatie 3, de Oudbouwlocatie 4 en de Oudbouwlocatie 5.

Specificatie van de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

3 Baten SCOPE scholengroep

3.1 Rijksbijdragen OCW

	Jaarrekening 2018		Jaarrekening 2017	
3.1.1 (Normatieve) Rijksbijdrage OCW				
Rijksbijdrage SCOPE	€	46.365.928	€	43.994.303
		€ 46.365.928		€ 43.994.303
3.1.2 Overige subsidies OCW				
Niet geoormerkte subsidies	€	530.626	€	521.711
Geoormerkte subsidies	€	55.620	€	31.284
		€ 586.246		€ 552.995
3.1.3 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen		€ 1.360.048		€ 1.214.972
Totaal Rijksbijdragen OCW		€ 48.312.222		€ 45.762.270

3.2 Overige overheidsbijdragen

	Jaarrekening 2018		Jaarrekening 2017	
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen	€	64.210	€	79.136
Totaal overige overheidsbijdragen	€	<u>64.210</u>	€	<u>79.136</u>

3.5 Overige baten

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
3.5.1 Verhuur	€ 164.592	€ 175.468
3.5.5 Ouderbijdragen	€ 610.058	€ 600.476
3.5.6 Overige	€ 2.042.709	€ 1.165.934
Totaal overige baten	€ 2.817.359	€ 1.941.878

Specificatie rubriek 3.5.6

3.5.6 Overige		
Overige opbrengsten personele sfeer	€ 589.575	€ 561.284
Overige opbrengsten materiële sfeer	€ 1.453.135	€ 604.651
	€ 2.042.710	€ 1.165.935

Specificatie van de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

4 Lasten SCOPE scholengroep

4.1 Personele lasten

	Jaarrekening 2018		Jaarrekening 2017	
4.1.1 Lonen en salarissen				
Brutolonen en salarissen	€	30.782.554	€	29.791.050
Sociale lasten	€	4.476.285	€	3.939.890
Pensioenpremies	€	4.334.695	€	3.854.229
		€ 39.593.534		€ 37.585.169
Personele bezetting in Fte		563		561
4.1.2 Overige personele lasten				
Dotaties personele voorzieningen	€	162.422	€	172.959
Personeel niet in loondienst	€	428.562	€	521.706
Overig	€	1.341.728	€	1.089.176
		€ 1.932.712		€ 1.783.841
4.1.3 Uitkeringen (-/-)		€ 281.949-		€ 371.249-
Totaal personele lasten		€ 41.244.297		€ 38.997.761

4.2 Afschrijvingen

	Jaarrekening 2018		Jaarrekening 2017	
4.2.2 Gebouwen & terreinen	€	266.534	€	237.243
Inventaris & apparatuur regulier	€	702.055	€	641.300
Inventaris & apparatuur leermiddelen	€	355.057	€	344.354
Andere vaste bedrijfsmiddelen	€	545.103	€	491.429
Totaal afschrijvingen		€ 1.868.749		€ 1.714.325

4.3 Huisvestingslasten

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
4.3.1 Huur	€ 315.076	€ 101.908
4.3.3 Onderhoud	€ 698.003	€ 560.800
4.3.4 Energie en water	€ 642.501	€ 638.711
4.3.5 Schoonmaakkosten	€ 735.979	€ 984.189
4.3.6 Heffingen	€ 64.977	€ 65.998
4.3.7 Overige huisvestingslasten	€ 53.305	€ 40.445
4.3.8 Exploitatiekosten nieuwbouw	€ 408.415	€ -
Totaal huisvestingslasten	€ 2.918.256	€ 2.392.051

4.4 Overige instellingslasten

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	€ 674.670	€ 561.889
4.4.2 Inventaris, apparatuur	€ 2.388.967	€ 1.946.522
4.4.4 Overige	€ 785.757	€ 736.208
Totaal overige instellingslasten	€ 3.849.394	€ 3.244.619

5 Financiële baten en lasten

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
5.1 Financiële baten	€ 6.434	€ 13.467
5.2 Financiële lasten	€ 59.213	€ 17.538
Saldo fin. baten en lasten	€ 52.779-	€ 4.071-

Specificatie accountantskosten

De accountantskosten zijn opgenomen onder rubriek 4.4.1. Deze bedragen € 28.314,- incl. BTW. Van dit bedrag komt € 24.987,- ten laste van de controle van de jaarrekening en € 3.327,- ten laste van de controle van de bekostigingsgegevens.

Specificatie van de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

3 Baten PO

3.1 Rijksbijdragen OCW

	Jaarrekening 2018		Jaarrekening 2017	
3.1.1 (Normatieve) Rijksbijdrage OCW				
Rijksbijdrage PO	€ 18.054.580	€ 18.054.580	€ 16.856.171	€ 16.856.171
3.1.2 Overige subsidies OCW				
Niet geoormerkte subsidies	€ -		€ -	
Geoormerkte subsidies	€ -	€ -	€ -	€ -
3.1.3 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen		€ 862.089		€ 725.150
Totaal Rijksbijdragen OCW		€ 18.916.669		€ 17.581.321

3.2 Overige overheidsbijdragen

	Jaarrekening 2018		Jaarrekening 2017	
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen		€ 64.210		€ 68.754
Totaal overige overheidsbijdragen		€ 64.210		€ 68.754

3.5 Overige baten

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
3.5.1 Verhuur	€ 113.069	€ 117.286
3.5.5 Ouderbijdragen	€ 285.409	€ 271.292
3.5.6 Overige	€ 502.333	€ 595.420
Totaal overige baten	€ 900.811	€ 983.998

Specificatie rubriek 3.5.6

3.5.6 Overige		
Overige opbrengsten personele sfeer	€ 206.669	€ 238.947
Overige opbrengsten materiële sfeer	€ 295.664	€ 356.473
	€ 502.333	€ 595.420

Specificatie van de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

4 Lasten PO

4.1 Personele lasten

	Jaarrekening 2018		Jaarrekening 2017	
4.1.1 Lonen en salarissen				
Brutolonen en salarissen	€	12.693.295	€	11.735.742
Sociale lasten	€	2.205.974	€	1.910.252
Pensioenpremies	€	1.661.551	€	1.799.135
		€ 16.560.820		€ 15.445.129
4.1.2 Overige personele lasten				
Dotaties personele voorzieningen	€	297	€	-
Personeel niet in loondienst	€	160.134	€	149.584
Overig	€	766.664	€	609.398
		€ 927.095		€ 758.982
4.1.3 Uitkeringen (-/-)		€ 183.053-		€ 206.726-
Totaal personele lasten		€ 17.304.861		€ 15.997.384

4.2 Afschrijvingen

	Jaarrekening 2018		Jaarrekening 2017	
4.2.2 Gebouwen & terreinen	€	28.939	€	28.836
Inventaris & apparatuur regulier	€	249.146	€	188.729
Inventaris & apparatuur leermiddelen	€	50.048	€	45.544
Andere vaste bedrijfsmiddelen	€	27.457	€	44.677
Totaal afschrijvingen		€ 355.590		€ 307.786

4.3 Huisvestingslasten

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
4.3.1 Huur	€ 25.923	€ 39.619
4.3.3 Onderhoud	€ 420.311	€ 442.143
4.3.4 Energie en water	€ 234.877	€ 223.715
4.3.5 Schoonmaakkosten	€ 272.859	€ 395.951
4.3.6 Heffingen	€ 36.703	€ 36.629
4.3.7 Overige huisvestingslasten	€ 12.587	€ 12.183
Totaal huisvestingslasten	€ 1.003.260	€ 1.150.239

4.4 Overige instellingslasten

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	€ 256.223	€ 201.090
4.4.2 Inventaris, apparatuur	€ 892.246	€ 831.891
4.4.4 Overige	€ 303.825	€ 276.726
Totaal overige instellingslasten	€ 1.452.294	€ 1.309.707

5 Financiële baten en lasten

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
5.1 Financiële baten	€ 3.217	€ 6.733
5.2 Financiële lasten	€ 4.644	€ 5.176
Saldo fin. baten en lasten	€ 1.427-	€ 1.557

Specificatie van de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

3 Baten VO

3.1 Rijksbijdragen OCW

	Jaarrekening 2018		Jaarrekening 2017	
3.1.1 (Normatieve) Rijksbijdrage OCW Rijksbijdrage VO	€ 28.311.348	€ 28.311.348	€ 27.138.132	€ 27.138.132
3.1.2 Overige subsidies OCW				
Niet geoormerkte subsidies	€ 530.626		€ 521.711	
Geoormerkte subsidies	€ 55.620	€ 586.246	€ 31.284	€ 552.995
3.1.3 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen		€ 497.959		€ 489.822
Totaal Rijksbijdragen OCW		€ 29.395.554		€ 28.180.950

3.2 Overige overheidsbijdragen

	Jaarrekening 2018		Jaarrekening 2017	
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen		€ -		€ 10.382
Totaal overige overheidsbijdragen		€ -		€ 10.382

3.5 Overige baten

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
3.5.1 Verhuur	€ 51.523	€ 58.182
3.5.5 Ouderbijdragen	€ 324.649	€ 329.184
3.5.6 Overige	€ 1.540.376	€ 570.514
Totaal overige baten	€ 1.916.548	€ 957.881

Specificatie rubriek 3.5.6

3.5.6 Overige		
Overige opbrengsten personele sfeer	€ 382.906	€ 322.337
Overige opbrengsten materiële sfeer	€ 1.157.471	€ 248.178
	€ 1.540.377	€ 570.515

Specificatie van de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

4 Lasten VO

4.1 Personele lasten

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
4.1.1 Lonen en salarissen		
Brutolonen en salarissen	€ 18.089.259	€ 18.055.308
Sociale lasten	€ 2.270.311	€ 2.029.638
Pensioenpremies	€ 2.673.144	€ 2.055.094
	<u>€ 23.032.714</u>	<u>€ 22.140.040</u>
4.1.2 Overige personele lasten		
Dotaties personele voorzieningen	€ 162.125	€ 172.959
Personeel niet in loondienst	€ 268.428	€ 372.122
Overig	€ 575.064	€ 479.778
	<u>€ 1.005.617</u>	<u>€ 1.024.859</u>
4.1.3 Uitkeringen (-/-)	<u>€ 98.896-</u>	<u>€ 164.523-</u>
Totaal personele lasten	<u><u>€ 23.939.435</u></u>	<u><u>€ 23.000.376</u></u>

4.2 Afschrijvingen VO

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
4.2.2 Gebouwen & terreinen	€ 237.595	€ 208.407
Inventaris & apparatuur regulier	€ 452.909	€ 452.571
Inventaris & apparatuur leermiddelen	€ 305.009	€ 298.810
Andere vaste bedrijfsmiddelen	€ 517.646	€ 446.752
	<u>€ 1.513.159</u>	<u>€ 1.406.540</u>
Totaal afschrijvingen	<u><u>€ 1.513.159</u></u>	<u><u>€ 1.406.540</u></u>

4.3 Huisvestingslasten

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
4.3.1 Huur	€ 289.153	€ 62.289
4.3.3 Onderhoud	€ 277.692	€ 118.657
4.3.4 Energie en water	€ 407.624	€ 414.996
4.3.5 Schoonmaakkosten	€ 463.120	€ 588.238
4.3.6 Heffingen	€ 28.274	€ 29.369
4.3.7 Overige huisvestingslasten	€ 40.718	€ 28.262
4.3.8 Exploitatiekosten nieuwbouw	€ 408.415	€ -
Totaal huisvestingslasten	€ 1.914.996	€ 1.241.811

4.4 Overige instellingslasten

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	€ 418.447	€ 360.799
4.4.2 Inventaris, apparatuur	€ 1.496.721	€ 1.114.631
4.4.4 Overige	€ 481.932	€ 459.482
Totaal overige instellingslasten	€ 2.397.100	€ 1.934.912

5 Financiële baten en lasten

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2017
5.1 Financiële baten	€ 3.217	€ 6.734
5.2 Financiële lasten	€ 54.569	€ 12.362
Saldo fin. baten en lasten	€ 51.352-	€ 5.628-

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting voor christelijk onderwijs te Alphen aan den Rijn en omstreken

A. VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2018

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting voor christelijk onderwijs te Alphen aan den Rijn en omstreken te Alphen aan den Rijn gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting voor christelijk onderwijs te Alphen aan den Rijn en omstreken op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting voor christelijk onderwijs te Alphen aan den Rijn en omstreken zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR EN DE RAAD VAN TOEZICHT VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Breda, 25 juni 2019

MAZARS N.V.

drs. P.A.J. Hopstaken RA

WNT-Verantwoording 2018 SCOPE scholengroep

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan.

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op SCOPE scholengroep van toepassing zijnde regelgeving: het WNT-maximum voor het onderwijs.

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor SCOPE scholengroep is € 158.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht; dit bedraagt voor de voorzitter 15% van het bezoldigingsmaximum en voor de overige leden 10%.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1,-	P.K. Jansen	G.W. van Leeuwen	G.J. Scholte
Functie(s)	VZ CVB	Lid CVB	Lid CVB
Duur dienstverband in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	nvt
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja	Ja	Ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam	nvt	nvt	nvt

Bezoldiging

Beloning	139.184	116.424	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	1.187	-
Beloningen betaalbaar op termijn	18.715	18.169	-
Totaal Bezoldiging 2018	157.900	135.780	-
Toepasselijk WNT-Maximum	158.000	158.000	158.000

De leden van het College van Bestuur rekenen het tot hun verantwoordelijkheid om te voldoen aan de WNT-normen en wensen geen gebruik te maken van het overgangsrecht.

Gegevens 2017

Duur dienstverband in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1	1
Beloning	138.978	71.131	118.449
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	2.200
Beloningen betaalbaar op termijn	14.022	9.261	17.523
Totaal Bezoldiging 2017	153.000	80.392	138.172
Toepasselijk WNT-Maximum	153.000	102.000	153.000

Toeziethoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1,-	J.P. Wijnhorst	J. Molenaar	K. de Koeijer
Functie(s)	Lid RVT	VZ RVT	Lid RVT
Duur functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12

Bezoldiging

Beloning	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen 2018	6.000	9.000	6.000
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal Bezoldiging	6.000	9.000	6.000
Toepasselijk WNT-Maximum	15.800	23.700	15.800

bedragen x € 1,-	A. Paats	M.E. Veldman
Functie(s)	Lid RVT	Lid RVT
Duur functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12

Bezoldiging

Beloning	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen 2018	6.000	6.000
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Totaal Bezoldiging	6.000	6.000
Toepasselijk WNT-Maximum	15.800	15.800

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

bedragen x € 1,-	nvt	nvt	nvt
Functie(s) gedurende dienstverband	-	-	-
Omvang dienstverband (in fte)	-	-	-
(Fictieve) dienstbetrekking	-	-	-
Uitkeringen in 2018 wegens beëindiging dienstverband	-	-	-
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	-	-	-
Totaal toegekende uitkeringen wegens beëindiging dienst	-	-	-
Toepasselijk WNT Maximum ontslaguitkering	-	-	-

Overige rapportageverplichtingen op grond de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2018 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waardoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

Analyse Resultaat

Algemeen

Het exploitatieresultaat is als volgt gecompriemd weer te geven:

	2018			2017		
	SCOPE Totaal	Voortgezet Onderwijs	Primair Onderwijs	SCOPE Totaal	Voortgezet Onderwijs	Primair Onderwijs
Resultaat op personele exploitatie	€ 1.845.695	€ 2.206.541	€ 360.847-	€ 1.721.017	€ 2.010.361	€ 289.344-
Resultaat op materiële exploitatie	€ 532.598-	€ 659.129-	€ 126.531	€ 286.486-	€ 444.787-	€ 158.301
Saldo voor financiële baten en lasten	€ 1.313.097	€ 1.547.412	€ 234.316-	€ 1.434.531	€ 1.565.574	€ 131.043-
Rente-inkomsten (saldo)	€ 52.779-	€ 51.352-	€ 1.427-	€ 4.071-	€ 5.628-	€ 1.557
Saldo exploitatie	€ 1.260.318	€ 1.496.060	€ 235.743-	€ 1.430.460	€ 1.559.946	€ 129.486-

Resultaat op personele exploitatie

	2018			2017		
	SCOPE Totaal	Voortgezet Onderwijs	Primair Onderwijs	SCOPE Totaal	Voortgezet Onderwijs	Primair Onderwijs
Normvergoeding lump sum	€ 40.099.339	€ 24.509.491	€ 15.589.848	€ 37.939.944	€ 23.467.294	€ 14.472.650
Bestemmingsbedragen in de personele sfeer (projectsubsidies)	€ 55.620	€ 55.620	€ -	€ 31.284	€ 31.284	€ -
Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen	€ 1.360.048	€ 497.959	€ 862.089	€ 1.214.972	€ 489.822	€ 725.150
Overige overheidsbijdragen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige personele baten	€ 874.984	€ 382.906	€ 492.078	€ 832.576	€ 322.337	€ 510.239
Totaal baten personele exploitatie	€ 42.389.991	€ 25.445.976	€ 16.944.015	€ 40.018.776	€ 24.310.737	€ 15.708.039
Loonkosten						
(excl. schoonmaak/onderhoud/ICT personeel)	€ 38.893.534	€ 22.332.714	€ 16.560.820	€ 36.885.169	€ 21.440.040	€ 15.445.129
Vervangingsfonds en overige uitkeringen	€ 281.949-	€ 98.896-	€ 183.053-	€ 371.249-	€ 164.523-	€ 206.726-
Dotatie spaar-, opfrisverlof en jubileumgratificatie	€ 162.422	€ 162.125	€ 297	€ 172.959	€ 172.959	€ -
Overige personeelskosten	€ 1.770.290	€ 843.492	€ 926.798	€ 1.610.880	€ 851.900	€ 758.980
Totaal lasten personele exploitatie	€ 40.544.297	€ 23.239.435	€ 17.304.862	€ 38.297.759	€ 22.300.376	€ 15.997.383
Saldo personele exploitatie	€ 1.845.695	€ 2.206.541	€ 360.847-	€ 1.721.017	€ 2.010.361	€ 289.344-

Resultaat op materiële exploitatie

	2018			2017		
	SCOPE Totaal	Voortgezet Onderwijs	Primair Onderwijs	SCOPE Totaal	Voortgezet Onderwijs	Primair Onderwijs
Normvergoeding lump sum	€ 6.797.215	€ 4.332.483	€ 2.464.732	€ 6.576.070	€ 4.192.549	€ 2.383.521
Bestemmingsbedragen in de materiële sfeer	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige overheidsbijdragen	€ 64.210	€ -	€ 64.210	€ 79.136	€ 10.382	€ 68.754
Totaal Rijksbijdrage voor materiële exploitatie	€ 6.861.425	€ 4.332.483	€ 2.528.942	€ 6.655.206	€ 4.202.931	€ 2.452.275
Bijdragen van ouders en leerlingen	€ 324.649	€ 324.649	€ -	€ 329.184	€ 329.184	€ -
Overige baten materiële exploitatie	€ 1.617.727	€ 1.208.994	€ 408.733	€ 780.119	€ 306.360	€ 473.759
Totaal baten materiële exploitatie	€ 8.803.801	€ 5.866.126	€ 2.937.675	€ 7.764.509	€ 4.838.475	€ 2.926.034
Huisvestingskosten	€ 2.918.256	€ 1.914.996	€ 1.003.260	€ 2.392.048	€ 1.241.809	€ 1.150.239
ICT kosten eigen personeel	€ 350.000	€ 350.000	€ -	€ 350.000	€ 350.000	€ -
Onderhoudskosten eigen personeel	€ 350.000	€ 350.000	€ -	€ 350.000	€ 350.000	€ -
Afschrijvingskosten	€ 1.868.749	€ 1.513.159	€ 355.590	€ 1.714.327	€ 1.406.541	€ 307.786
Overige materiële kosten incl. leermiddelen PO	€ 3.849.394	€ 2.397.100	€ 1.452.294	€ 3.244.620	€ 1.934.912	€ 1.309.708
Totaal lasten materiële exploitatie	€ 9.336.399	€ 6.525.255	€ 2.811.144	€ 8.050.995	€ 5.283.262	€ 2.767.733
Saldo materiële exploitatie	€ 532.598-	€ 659.129-	€ 126.531	€ 286.486-	€ 444.787-	€ 158.301

Exploitatie naar BRIN-nummer

	Exploitatie 2018			
	SCOPE Totaal	15BH	26LR	Basis- scholen
Baten				
Rijksbijdrage OCW	€ 48.312.223	€ 26.723.130	€ 2.672.424	€ 18.916.669
Overige Overheidsbijdragen	€ 64.210	€ -	€ -	€ 64.210
Overige baten	€ 2.817.359	€ 1.880.447	€ 36.101	€ 900.811
Totaal baten	€ 51.193.792	€ 28.603.577	€ 2.708.525	€ 19.881.690
Lasten				
Personele lasten	€ 41.244.296	€ 21.813.008	€ 2.126.427	€ 17.304.861
Afschrijvingen	€ 1.868.749	€ 1.210.527	€ 302.632	€ 355.590
Huisvestinglasten	€ 2.918.256	€ 1.850.485	€ 64.511	€ 1.003.260
Overige materiële lasten	€ 3.849.394	€ 2.330.137	€ 66.963	€ 1.452.294
Totaal lasten	€ 49.880.695	€ 27.204.157	€ 2.560.533	€ 20.116.005
Saldo baten en lasten	€ 1.313.097	€ 1.399.420	€ 147.992	€ 234.315-
Saldo financiële baten en lasten	€ 52.779-	€ 51.352-	€ -	€ 1.427-
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	€ 1.260.318	€ 1.348.068	€ 147.992	€ 235.742-
Resultaat uit buitengewone bedrijfsvoering	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo exploitatie	€ 1.260.318	€ 1.348.068	€ 147.992	€ 235.742-

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

(Regeling ROS art.13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

De prestatie is ultimo verslagjaar conform de
subsidiebeschikking

Omschrijving	Kenmerk	Datum toewijzing	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Geheel uitgevoerd en afgerond:	Nog niet geheel afgerond
			€	€	Ja/Nee	Ja/Nee
		Totaal	-	-		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

(Regeling ROS art.13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum toewijzing	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	Te verrekenen ultimo verslagjaar
		Totaal	-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot in volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum toewijzing	Bedrag toewijzing	Saldo 01-01-2018	Ontvangen t/m verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale kosten t/m 31-12-2018	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
Subsidie voor studieverlof 15BH	DL/B/110284	2017	€ 76.157	€ 44.425	€ 76.157	€ 44.425	€ 76.157	€ -
Subsidie voor studieverlof 15BH	DL/B/110284	2018	€ 58.418	€ -	€ 58.418	€ 24.341	€ 24.341	€ 34.077
Subsidie voor studieverlof 26LR	DL/B/110284	2017	€ 15.087	€ 8.801	€ 15.087	€ 8.801	€ 15.087	€ -
Subsidie voor studieverlof 26LR	DL/B/110284	2018	€ 1.929	€ -	€ 1.929	€ 804	€ 804	€ 1.125
Subsidie voor studieverlof 15JS	DL/B/110284	2015	€ 31.268	€ 1.891	€ 31.268	€ 1.891	€ 31.268	€ -
Subsidie voor studieverlof 16AA	DL/B/110284	2018	€ 8.352	€ -	€ 8.352	€ 5.834	€ 5.834	€ 2.518
Subsidie voor studieverlof 27LW	DL/B/110284	2018	€ 6.046	€ -	€ 6.046	€ 3.652	€ 3.652	€ 2.395
Subsidie zij-instroom 04EF	DL/B/110284	2017	€ 20.000	€ 18.000	€ 20.000	€ 17.500	€ 19.500	€ 500
		Totaal	217.257	73.116	217.257	107.247	176.643	40.614

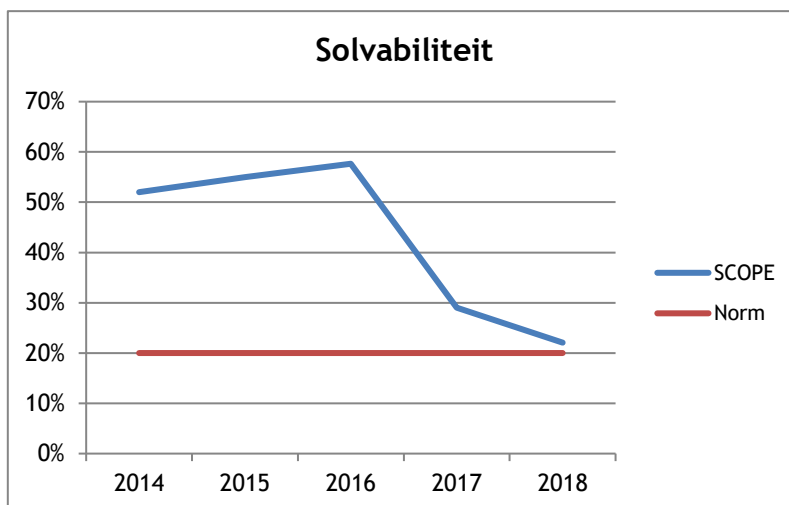
Afkortingen- en begrippenlijst bij Jaarverslag 2018

ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
ADV	Arbeidsduurverkortung
BaO	Basisonderwijs
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
Cito	Centraal Instituut voor Toetsontwikkeling
CO ₂	Koolstofdioxide
CSG Groene Hart	Christelijke Scholengemeenschap Groene Hart
CvB	College van Bestuur
FTE	Fulltime equivalent (rekeneenheid omvang functie of personeelssterkte)
GPL	Gemiddelde personeelslast
HAVO	Hoger algemeen voortgezet onderwijs
HBO	Hoger beroepsonderwijs
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
ISDN	Integrated Services Digital Network
LED	Light-emitting diode
LGF	Leerlinggebonden financiering
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
MHR	Midden Holland & Rijnstreek
MR	Medezeggenschapsraad
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OOP	Onderwijsondersteunend personeel
OP	Onderwijzend personeel
PDCA	Plan, Do, Check, Act
PMR	Personeelsgeleding van de Medezeggenschapsraad
PO	Primair onderwijs
PRO	Praktijkonderwijs
PV-panelen	Photovoltaic panelen (zonnepanelen)
RTTI	Reproductie, Training, Transfer, Inzicht
SCOPE	Stichting voor Christelijk Onderwijs met Perspectief
SO	Speciaal onderwijs
TOS	Taalontwikkelingsstoornis
VAVO	Voortgezet algemeen volwassen onderwijs
VMBO	Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
VoIP	Voice over IP
VSO	Voortgezet speciaal onderwijs
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VWO	Vorbereidend wetenschappelijk onderwijs
WOPT	Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens
ZML	Zeer moeilijk lerenden

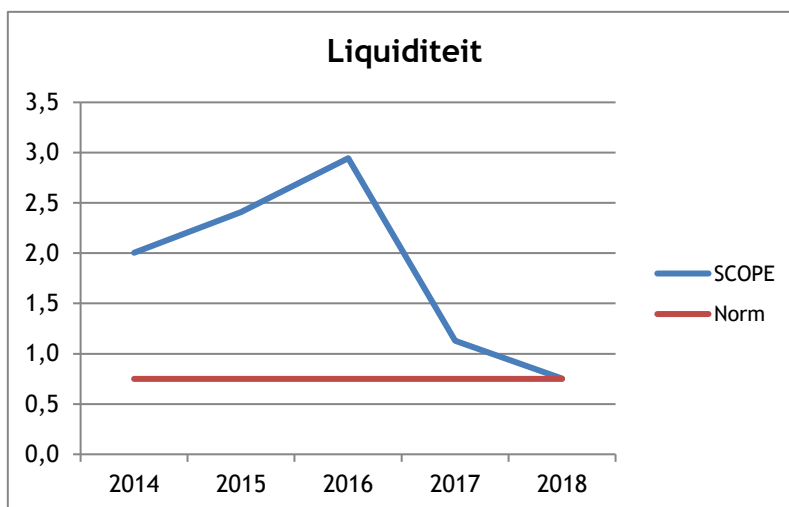
Kengetallen financiële positie

Kengetallen financiële positie

De vermelde normen bij de financiële kengetallen zijn, mits anders vermeld, de gestelde OCW normen.

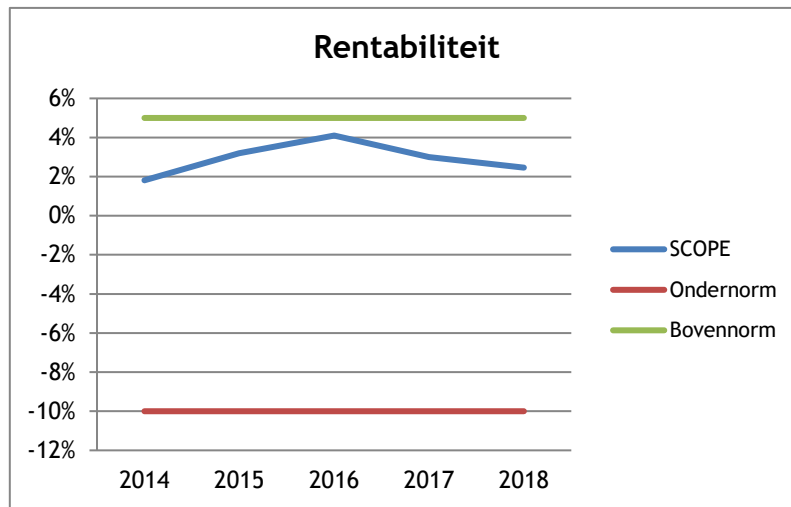

De solvabiliteit geeft aan in hoeverre SCOPE de financiële verplichtingen (betalingen) aan verschaffers van vreemd vermogen kan nakomen met behulp van alle activa. De solvabiliteit is dus de verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal vermogen op de balans. De ondergrens voor de solvabiliteit is 20% en er is geen bovengrens. De solvabiliteit van SCOPE is sterk gedaald in 2017 en nog wat verder in 2018. Dit wordt veroorzaakt door de langlopende lening die SCOPE is aangegaan bij het Ministerie van Financiën in verband met het Masterplan. Dit zorgt voor een stijging in het vreemd vermogen.

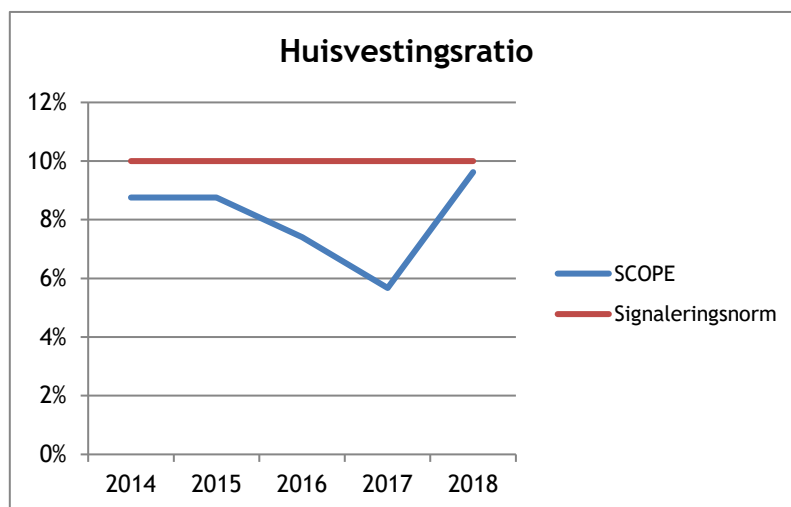

De liquiditeit (current ratio) is een kengetal om de financiële toestand en specifiek de liquiditeit van een bedrijf te meten. Het geeft de mate aan waarin de verschaffers van het kort vreemd vermogen (kortlopende schulden) uit de vlottende activa kunnen worden betaald. In het algemeen wordt een norm van 1,5 voldoende geacht. Er zijn echter overige factoren waar rekening mee dient te worden gehouden. Voorbeelden zijn de winstgevendheid, de aard van de bedrijfsactiviteiten, de kwaliteit van de vlottende activa, de looptijd van de kortlopende schulden en de seizoensinvloeden. De eerste grote uitgaven voor het Masterplan hebben plaatsgevonden in 2017. Dit heeft een daling van de liquiditeit

tot gevolg gehad. In de komende jaren zal dit gaan stabiliseren, aangezien er ontvangsten van de gemeente gaan volgen. Daarnaast is het kort vreemd vermogen ook sterk gestegen door de beschikbare gelden uit de leningen rondom het Masterplan. Dit heeft in 2018 voor een verdere daling van de liquiditeitsratio gezorgd.

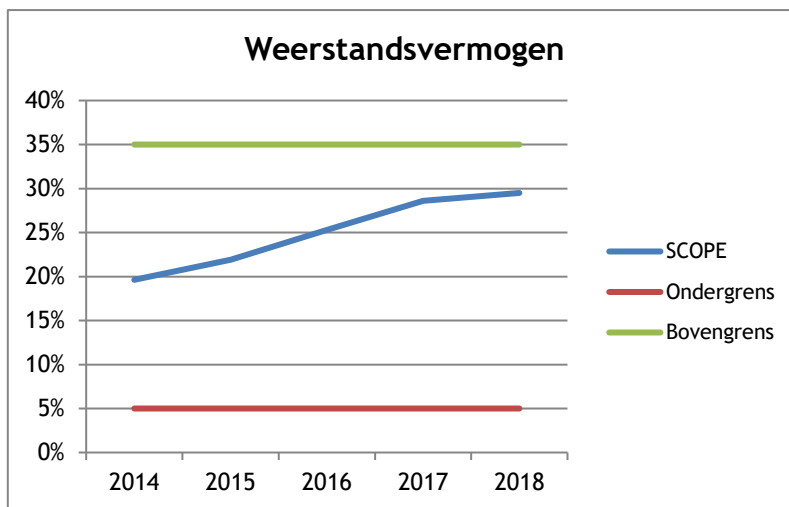

De rentabiliteit geeft de verhouding aan tussen het resultaat en de baten van de stichting. De rentabiliteit van SCOPE is in 2018 positief aangezien er een positief resultaat is ontstaan over 2018. De rentabiliteit ligt ongeveer op hetzelfde niveau als in 2017.

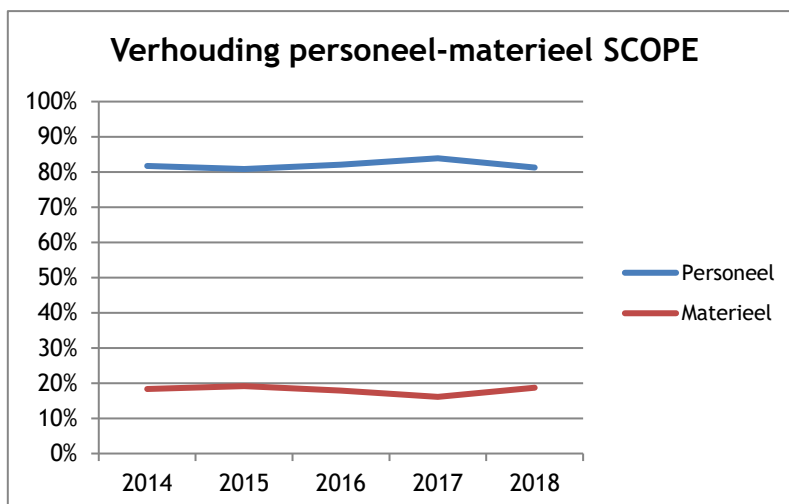

De huivestingsratio is de som van de huisvestingslasten en afschrijving op gebouwen en terreinen uitgedrukt in relatie tot de totale lasten en geeft daarmee in feite aan hoeveel procent van de totale lasten gevormd wordt door huisvesting.

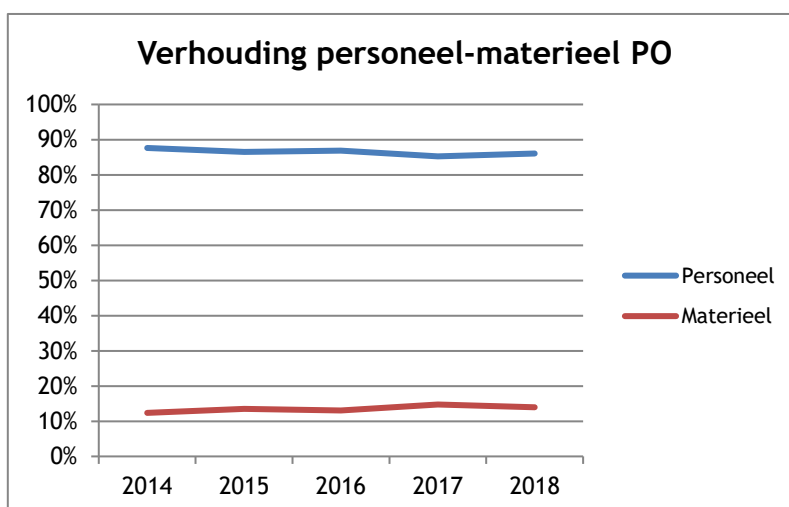
De signaleringswaarde die de inspectie hanteert is 10%. De huisvestingsratio toont een gezonde verhouding tussen de huisvestingslasten en de totale baten en past binnen de kaders die het Ministerie stelt als signaleringsgrens. In 2018 komt de huisvestingsratio voor het eerst op de signaleringsnorm van 10% terecht. Dit komt door de gemaakte kosten rondom de nieuwbouw die niet geactiveerd kunnen worden. Dit betreffen bijvoorbeeld kosten voor de tijdelijke huisvesting. In de meerjarenraming is te zien dat de huisvestingsratio niet structureel boven de 10% zal uitkomen. Dit wordt veroorzaakt doordat er minder onderhoudslasten worden verwacht als gevolg van de nieuwbouw en de eenmalige en tijdelijke kosten rondom het Masterplan vervallen.

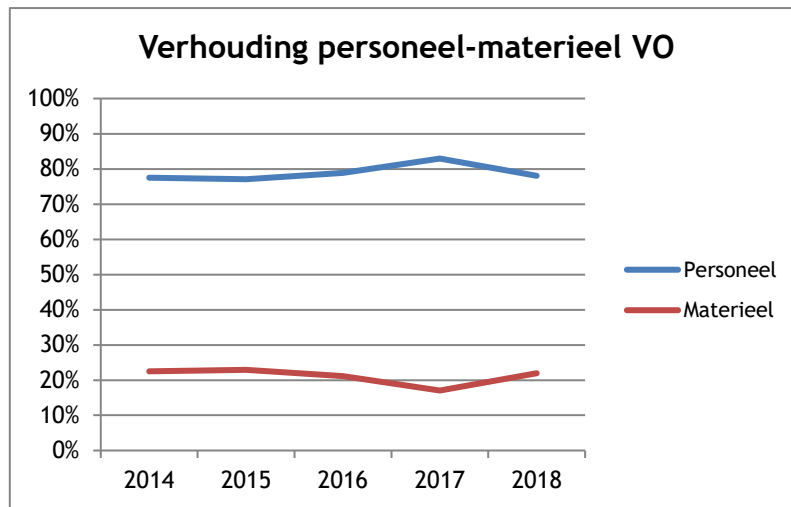

Het weerstandsvermogen is een kengetal waarbij gekeken wordt naar de verhouding van het eigen vermogen ten opzichte van de totale baten per boekjaar. SCOPE valt met het weerstandsvermogen binnen de door OCW gestelde norm.

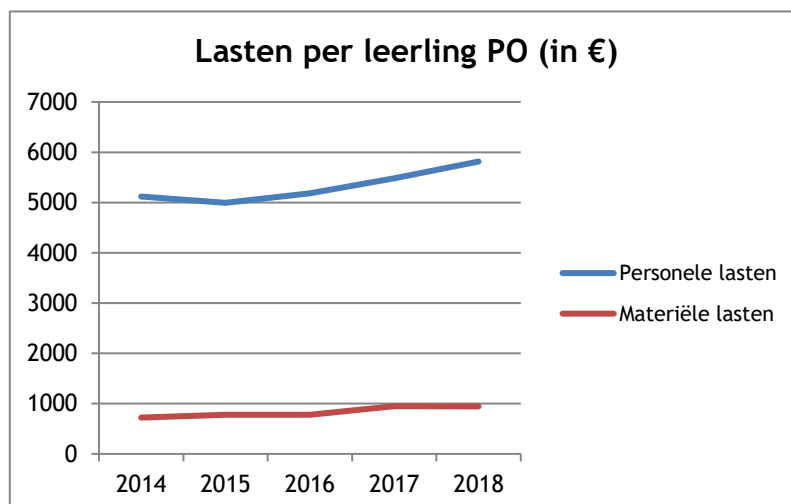
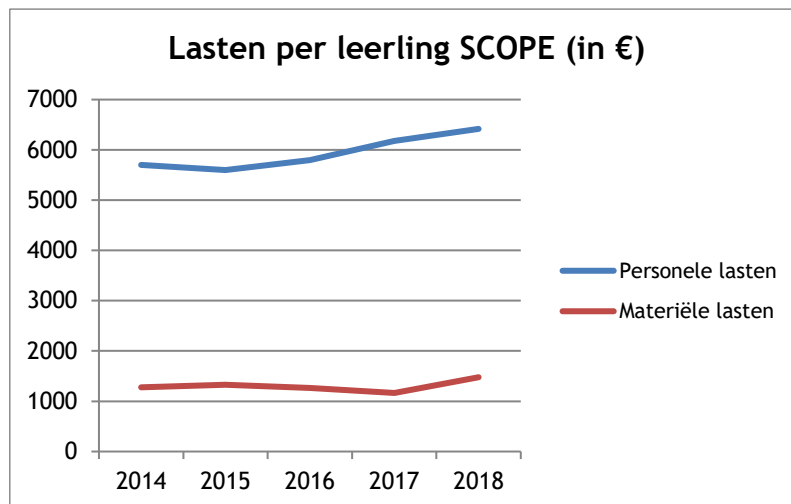
De verdeling personeel/materieel bij SCOPE wordt berekend door de personele lasten te delen door de totale lasten en door de materiële lasten te delen door de totale lasten.

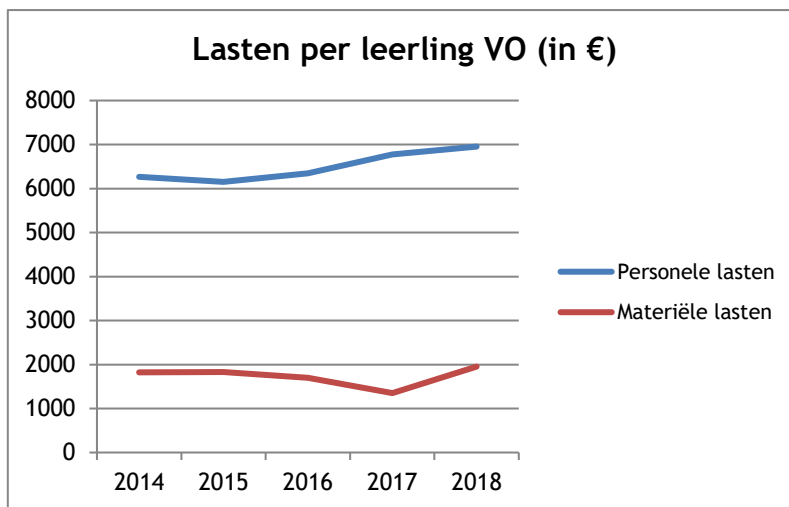

De lasten per leerling

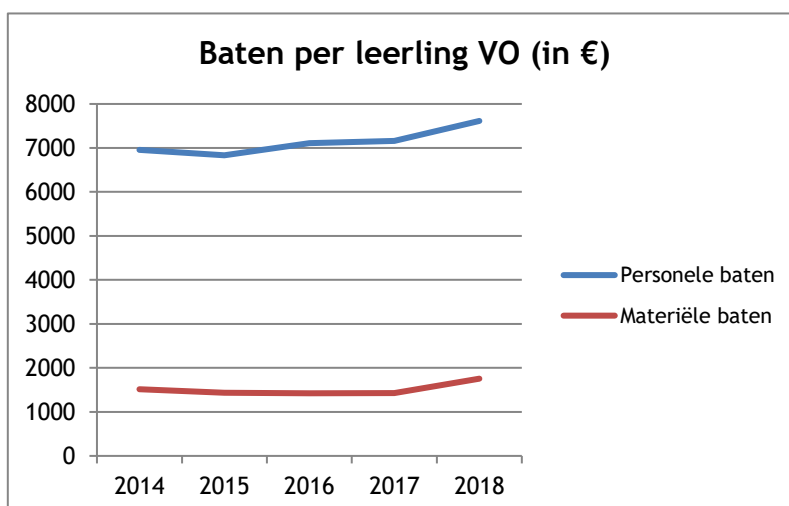
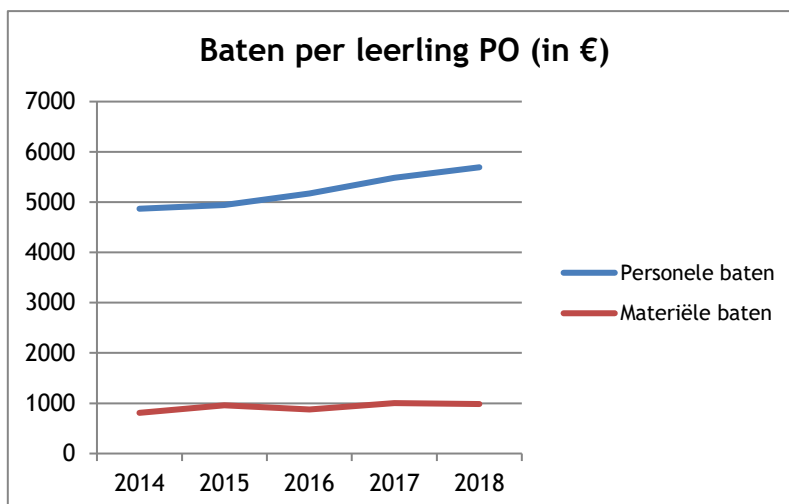
In onderstaande grafieken onderscheiden we twee kengetallen, namelijk de personele lasten per leerling en de materiële lasten per leerling.

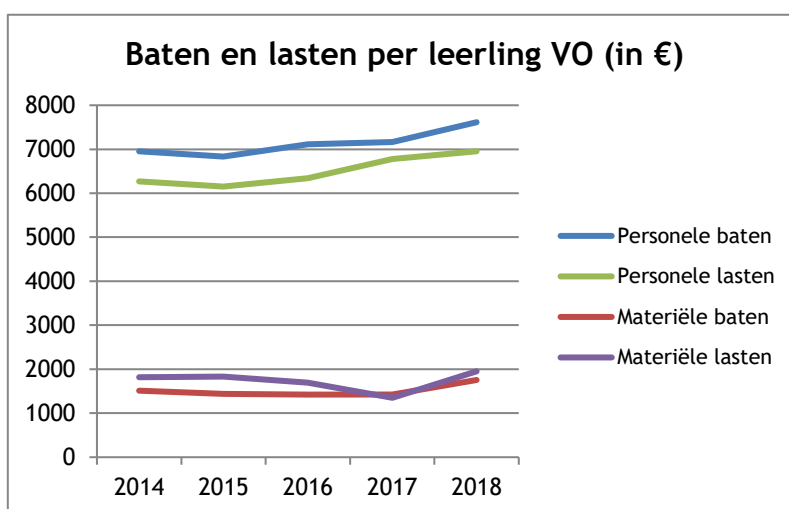
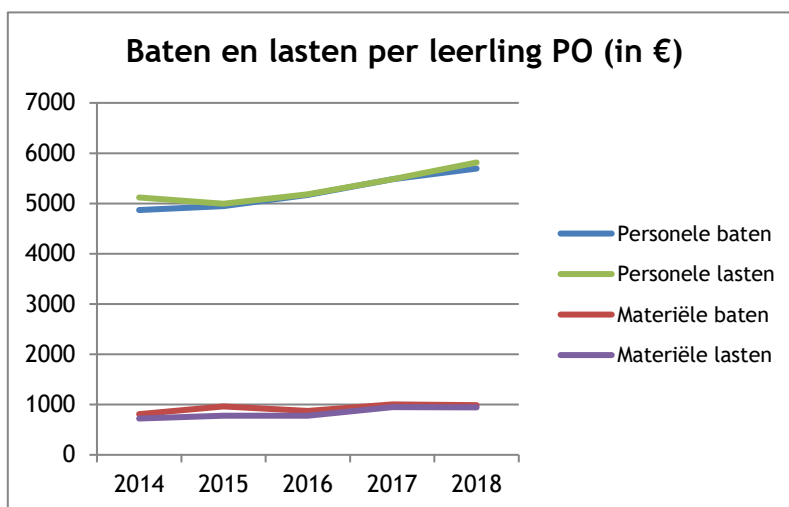

De baten per leerling

In onderstaande grafieken onderscheiden we twee kengetallen, namelijk de personele baten per leerling en de materiële baten per leerling.

De baten en de lasten per leerling

POSTADRES:
POSTBUS 166
2400 AD ALPHEN AAN DEN RIJN

BEZOEKADRES:
PRINSES MARGRIETLAAN 3
2404 HA ALPHEN AAN DEN RIJN

T 0172 449500
F 0172 449501
@ INFO@SCOPESCHOLEN.NL
WWW.SCOPESCHOLEN.NL